

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Інститут _____ **Навчально-науковий інститут економіки і управління**

Кафедра _____ **економіки і права**

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис) **Олег ШЕРЕМЕТ**
(прізвище та ініціали)

«___» _____ 202_ р.

«До захисту допущено»

в.о. завідувача кафедри

(підпис) **Юлія ЛЕВЧЕНКО**
(прізвище та ініціали)

«___» _____ 202_ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності _____ **051 «Економіка»**
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **«Економіка та правове забезпечення бізнесу»**

на тему: **«Економіко-правове обґрунтування напрямів підвищення ефективності
використання оборотних активів на підприємстві»**

Виконав (ла) здобувач 4 курсу групи ПЕ-4-2

Ярова Тетяна Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник **Рябенко Володимир Володимирович**
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі
немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____

(підпис)

Київ – 2024 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
 Кафедра Економіки і права
 Освітній ступінь Бакалавр
 Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
 Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. завідувача кафедри економіки і права

Юлія ЛЕВЧЕНКО

«19» грудня 2023 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Яровій Тетяні Вікторівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Економіко-правове обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання оборотних активів на підприємстві»

Рябенко Володимир Володимирович, кандидат економічних наук, доцент.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «19» грудня 2023 року № 1004-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 05.06.2024 року,

3. Вихідні дані до роботи: Підручники, навчальні посібники, наукова література, статистичні дані, фінансова звітність підприємства.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретико-методичні засади ефективного використання оборотних активів на підприємстві. Розділ 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності та використання оборотних активів на підприємстві. Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів на підприємстві.

5. Перелік графічного матеріалу 13 таблиць, 17 рисунків, 13 додатків.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	03.03.2024р.	виконано
2	Написання розділу 1	23.03.2024р.	виконано
3	Робота над розділом 2	04.05.2024р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	18.05.2024р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	25.05.2024р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	07.06.2024р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	09.06.2024р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	12.06.2024р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	13.06.2024р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	14.06.2024р.	виконано

Здобувач _____
(підпис)

Тетяна ЯРОВА
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Володимир РЯБЕНКО
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на тему: «Економіко-правове обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання оборотних активів на підприємстві» складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота виконана на основі даних СФГ «Едельвейс»

В першому розділі роботи визначено сутність оборотних активів та їх роль у функціонуванні підприємства, класифікація оборотних активів та їх взаємозв'язок з ефективністю використання, описані методичні підходи до оцінки ефективності використання оборотних активів, правові основи формування і використання оборотних активів.

Другий розділ містить аналіз господарської діяльності СФГ «Едельвейс», проаналізовано ефективність використання оборотних активів підприємства, оцінено фінансовий стан досліджуваного підприємства.

В третьому розділі обґрунтовано напрями вдосконалення використання оборотних активів, запропоновано захід для підвищення ефективності використання оборотних активів на СФГ «Едельвейс».

Ключові слова: ефективність, оборотні активи, використання оборотних активів.

ABSTRACT

The qualification work on the topic: "Economic and legal substantiation of directions for improving the efficiency of current assets use at the enterprise" consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices. The work is based on the data of Edelweiss Farm.

The first section of the paper defines the essence of current assets and their role in the functioning of the enterprise, classification of current assets and their relationship with the efficiency of use, describes methodological approaches to assessing the efficiency of use of current assets, legal basis for the formation and use of current assets.

The second section contains an analysis of the economic activity of the Edelweiss farm, analyzes the efficiency of use of current assets of the enterprise, assesses the financial condition of the researched enterprise.

The third section substantiates the directions of improvement of the use of current assets, proposes measures to improve the efficiency of use of current assets at the Edelweiss farm.

Keywords: efficiency, current assets, use of current assets.

ЗМІСТ

ВСТУП 8

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ 11

1.1. Економічна сутність оборотних активів та їх роль у функціонуванні підприємства..... 11

1.2. Класифікація оборотних активів та їх взаємозв'язок з ефективністю використання 16

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності використання оборотних активів25

1.4. Правові основи формування і використання оборотних активів 30

Висновки до розділу 1 43

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ 45

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства та основні показники використання оборотних активів 45

2.2. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану в контексті використання оборотних активів 48

2.3. Аналіз ефективності використання оборотних активів на підприємстві .62

2.4. Правове регулювання використання оборотних активів підприємства ... 75

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ 84

3.1. Напрями вдосконалення використання оборотних активів..... 88

3.2. Економічне обґрунтування впровадження конкретних заходів щодо оптимізації використання оборотних активів..... 92

3.3. Прогнозований вплив запропонованих заходів на результати

діяльності підприємства.....	99
Висновки до розділу 3	102
ВИСНОВКИ.....	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	108
ДОДАТКИ.....	114

ВСТУП

У сучасних умовах конкурентного бізнесу ефективне використання оборотних активів на підприємстві визначає успішність його діяльності та фінансову стійкість. Однак, багато підприємств стикаються з проблемами в цій сфері, що призводить до втрат і недосягнення стратегічних цілей. Тому важливим є проведення дослідження з метою виявлення та обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання оборотних активів. В даній випускній роботі проводиться аналіз сучасного стану використання оборотних активів на прикладі СФГ «Едельвейс» з метою визначення можливих шляхів оптимізації та підвищення ефективності цього процесу.

Наукові праці провідних вітчизняних дослідників, таких як Лимар Ю.В., Полторак А. С., Кузнецова Г. С., Колумбет О. П., Федоренко І. М., Янковська В. В., Бойчик І. М., Маргасова В.Г., Бугаєнко Д.О., Алексеев І. В., Поважний О. С., Крамзіна Н.О., Фарінович І. В., Омельченко Л. С., Ізмайлова Н. В., Нікіфірова Л.О., Бетехтіна Л.О., Губарик О.М. та інші, присвячені дослідженню аспектів формування, використання, стимулювання та ефективності використання оборотних активів. Незважаючи на значну кількість проведених досліджень у зв'язку з новими умовами та змінним середовищем, ця тема залишається актуальною.

Метою даної кваліфікаційної роботи бакалавра є економіко-правове обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання оборотних активів на підприємстві на прикладі СФГ «Едельвейс».

Для досягнення цієї мети необхідно виконати наступні завдання:

- описати економічну сутність оборотних активів та їх роль у функціонуванні підприємства
- класифікація оборотних активів та їх взаємозв'язок з ефективністю використання. Ідентифікація проблем та визначення чинників, що впливають на ефективність використання оборотних активів. Аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів, які можуть впливати на процес управління оборотними активами, включаючи фінансові, організаційні, економічні та правові аспекти.

- методичні підходи до оцінки ефективності використання оборотних активів
- правові основи формування і використання оборотних активів
- загальна характеристика діяльності підприємства
- аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану в контексті використання оборотних активів
- аналіз ефективності використання оборотних активів на підприємстві
- правове регулювання використання оборотних активів підприємства
- напрями вдосконалення використання оборотних активів. Визначення інструментів та методів для впровадження рекомендацій. Обґрунтування можливих інструментів та методів, які можуть бути використані для успішної реалізації стратегій та напрямків підвищення ефективності використання оборотних активів.
- економічне обґрунтування впровадження конкретних заходів щодо оптимізації використання оборотних активів
- прогнозований вплив запропонованих заходів на результати діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління оборотними активами на підприємстві.

Предметом дослідження є економіко-правове обґрунтування конкретних напрямів підвищення ефективності використання оборотних активів на підприємстві СФГ «Едельвейс».

Методологічна основа дослідження. У роботі використовуються методи економічного аналізу, правового аналізу, порівняльного аналізу, статистичного аналізу, теоретичного узагальнення наукової літератури та практичних аспектів управління оборотними активами.

Важливим елементом методологічної основи є використання фактичних даних та інформації з практичної діяльності підприємства для обґрунтування рекомендацій щодо оптимізації управління оборотними активами.

Інформаційними джерелами проведення дослідження є наукові статті, матеріали конференцій, доповіді, нормативно-правові акти,

монографії, навчально-методична література, цифрові дані фінансової звітності СФГ «Едельвейс», Статут СФГ «Едельвейс» та інші електронні ресурси в мережі Інтернет та надані звітності самим фермерським господарством.

У результаті здійснення дослідження було обґрунтовано наукові підходи до визначення сутності «оборотні активи» із врахуванням факторів, що на них впливають, здійснено аналіз ефективності використання оборотних активів СФГ «Едельвейс», надано пропозиції щодо використання на підприємстві оборотних активів для підвищення їх ефективності.

Надані практичні рекомендації та представлені пропозиції СФГ «Едельвейс» можуть бути використані для інших фермерських господарств у своїй діяльності. Отримані висновки та результати можна застосовувати у подальших дослідженнях підвищення ефективності оборотних активів.

Структура кваліфікаційної роботи бакалавра складається із: вступу, основної частини роботи, висновків, список використаних джерел, який містить 56 найменувань, додатки у вигляді фінансової звітності досліджуваного підприємства.

У випускній роботі наведено 13 таблиць, 17 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Економічна сутність оборотних активів та їх роль у функціонуванні підприємства

У виробничому процесі основною матеріальною базою є засоби виробництва, які складаються з засобів праці та предметів праці. Обидва ці компоненти беруть участь у створенні певного продукту. Однак їх функціонування в процесі виробництва та способи передачі вартості на створюваний продукт відрізняються. Засоби праці набувають економічної форми основних засобів, тоді як предмети праці стають оборотними активами [1].

Сучасна підприємницька діяльність потребує проведення розумної, зваженої політики керування підприємством. Одним з найважливіших структурних елементів виробничого процесу є саме оборотні активи [2], ефективне управління якими позитивно впливає на стійкість фінансового стану, інвестиційну привабливість, кредитоспроможність та рівень ліквідності підприємства [3].

Раціональна організація процесів їх формування та використання є основою розвитку будь-якого підприємства та є запорукою забезпечення його безперебійного функціонування як суб'єкта господарської діяльності. Від того, наскільки повно та глибоко управлінський персонал розуміє економічну сутність та роль оборотних активів у господарській діяльності, залежить ефективність функціонування всього підприємства та можливість виконання ним власної виробничої програми, дотримання зобов'язань перед споживачами, забезпечення стійкого фінансового становища й створення умов для подальшого конкурентоспроможного розвитку суб'єкта господарювання [4, 5].

Вивчення різних наукових джерел та досліджень показало, що серед вітчизняних вчених існує розбіжність у розумінні економічних термінів, таких як «оборотні активи», «оборотний капітал», «оборотні фонди»,

«оборотні засоби», «оборотні кошти», «поточні активи», а також у класифікації оборотних активів. Часто ці терміни сприймаються як синоніми, що призводить до невизначеності як у теоретичному, так і у практичному аспектах вирішення питань щодо підвищення ефективності підприємства. Особливість полягає в тому, що законодавчо-нормативна база України також не надає єдиного визначення цих понять. Ми вважаємо, що ці терміни необхідно розрізняти, оскільки вони мають спільні риси та компоненти, проте оборотні активи виступають окремою категорією в економіці і повинні бути чітко визначені з точки зору їхнього економічного значення та ролі у господарській діяльності [3, 6].

Згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» оборотні активи – це «гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу» [7].

В Господарському кодексі України взагалі немає трактування такого поняття як «оборотні активи», але у ст.139 «Майно у сфері господарювання» зазначено, що «оборотними засобами є сировина, паливо, матеріали, малоцінні предмети та предмети, що швидко зношуються, інше майно виробничого і невиробничого призначення, що віднесено законодавством до оборотних засобів» [8].

Янковська В. В. проаналізувавши численні визначення оборотних активів трактує оборотні активи як сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і цілком споживаються протягом одного операційного (виробничо-комерційного) циклу [9].

Серед сучасних вчених-економістів, як вітчизняних, так і зарубіжних, існує розбіжність у розумінні та визначенні понять «оборотні активи», «оборотний капітал», «оборотні засоби», «оборотні кошти», «оборотні фонди», «поточні активи». Деякі дослідники розглядають їх як синоніми,

інші об'єднують лише певні поняття, а третя група вчених вважає, що економічний зміст цих термінів різний. Тому намір ототожнювати їх вважається помилковим та неприпустимим [3].

В. Г. Маргасова виділяє чотири основні школи у вивченні поняття "оборотний капітал": класичну, представниками якої є А. Сміт, К. Маркс, Д. Рікардо, Ф. Кене; радянську, сучасну та західну [11]. Представники класичної школи вперше пропонували розподіляти капітал на "основний" та "оборотний". Представники радянської школи класифікували оборотний капітал на фонди обігу та оборотні виробничі фонди. У радянські часи було поширене поняття "оборотні кошти", їхньою основною функцією було забезпечення розрахунково-платіжних операцій підприємства, а поняття "капітал" на практиці часто вилучалося.

Пізніше такі терміни як «оборотні кошти» та «оборотні засоби» часто ототожнювались і трактувались як сума інших понять – оборотних фондів і фондів обігу у працях Д'яченко В. П., Усатова І. А., Бойчика І. М. та інших [10].

У своїх дослідженнях Алексєєв І. В. розглядає проблему ототожнення суміжних понять і стверджує, що всі ці терміни мають відмінність між собою і визначають різні економічні концепції. Він особливу увагу звертає на різницю між оборотними активами та оборотними коштами, вказуючи, що для перших характерна тривалість періоду функціонування, який визначається в один рік або оперативний цикл, тоді як для останніх - в один рік або оборотний період. Він вважає поняття "оборотні засоби" неточним, оскільки вважає, що воно виникло внаслідок неправильного перекладу з російської мови, де використовується термін "оборотные средства". Алексєєв стверджує, що категорія "оборотні активи" є найбільш узагальненою, оскільки вона охоплює всі інші поняття [13].

У своїх дослідженнях Поважний О. С., Крамзіна Н. О. та Кваша Ю. В. також розглядали історію походження терміну "оборотні активи", його сутність та взаємозв'язок з іншими поняттями. Вони особливу увагу приділяли

відмінності між "оборотними активами" і "оборотними коштами", зауважуючи, що оборотні активи споживаються у процесі виробництва, у той час як оборотні кошти вкладаються у виробництво, і тому "не витрачаються і не споживаються". [14] Вони вважають, що оборотні кошти виступають проміжною ланкою між активом і пасивом балансу [3].

Щодо відношення оборотних коштів і оборотних активів, І. В. Фарінович стверджує, що поняття "оборотні активи" охоплює більший спектр, оскільки включає в себе як виробничі запаси, готову продукцію (предмети праці), так і грошові кошти. Автор розглядає термін "оборотні кошти" з точки зору семантики самого терміну, а не його економічного змісту [15,16].

Згідно з думкою Ізмайлової Н. В., відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку України, поняття "оборотні кошти" не відповідає сутності "оборотних активів". Це зумовлено тим, що оборотні кошти пов'язані лише зі створенням вартості під час операційної діяльності. За думкою автора, економічна сутність оборотних активів полягає у грошових коштах, які повністю витрачаються або реалізуються протягом одного виробничого циклу (або протягом 12 місяців) під час здійснення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Це сприяє безперервності виробничо-комерційного циклу і дозволяє підтримувати необхідний рівень ліквідності і прибутковості підприємства [17].

У підсумку можна відзначити наступні відмінності між дослідженими поняттями [3]:

1. Категорії "оборотні активи" і "оборотні кошти" є самостійними і не слід ототожнювати їх. Це підтверджується різницею в їх складі, тривалості функціонування та призначенні:

- оборотні активи включають поточні фінансові інвестиції, які не є складовою частиною оборотних коштів;
- тривалість функціонування оборотних коштів визначається в один

рік або кругообіг, тоді як для оборотних активів цей період може бути визначений в один рік або в операційний цикл;

- оборотні активи витрачаються у процесі виробництва, тоді як оборотні кошти є проміжною ланкою між активом і пасивом балансу.

2. Терміни "оборотні активи" і "оборотний капітал" не слід відтотожнювати, оскільки оборотний капітал виступає джерелом формування складових оборотних активів. Оборотний капітал фіксується в пасиві балансу, тоді як оборотні активи відображають їх розміщення і є частиною активу балансу.

Узагальнюючи економічний, фінансовий і бухгалтерський підходи до трактування оборотних активів, можна визначити їх як грошові кошти та їх еквіваленти, що доступні для використання, а також інші активи, необхідні для поточної виробничо-комерційної діяльності підприємства і повністю споживаються протягом одного операційного циклу або протягом дванадцяти місяців з моменту складання балансу[4]. Хоча поняття оборотних активів є складним та має багато відтінків, це визначення враховує основні характеристики та особливості цієї категорії.

Оборотні активи є ключовим елементом у функціонуванні будь-якого підприємства і відіграють важливу роль у його економічній діяльності. Економічна сутність оборотних активів полягає у їхній спроможності забезпечувати нормальний оборот виробничих процесів та забезпечувати ланцюжок постачання товарів чи послуг.

Основна роль оборотних активів полягає в їхньому використанні для забезпечення операційної діяльності підприємства. Вони включають у себе готівку, розрахункові кошти, товари на складі, підготовлені для продажу, а також незавершений виробництвом товар чи послуги. Основні функції оборотних активів можна узагальнити наступним чином:

1. Забезпечення ліквідності. Готівка та еквіваленти грошей у складі оборотних активів дозволяють підприємству виконувати свої фінансові зобов'язання вчасно. Це важливо для підтримання фінансової стабільності та

відсутності перебоїв у платежах.

2. Підтримка виробничих процесів. Оборотні активи, такі як товари на складі та незавершений виробництвом товар, забезпечують необхідні ресурси для виробничих процесів. Вони дозволяють підприємству мати наявність товарів для продажу та матеріалів для виробництва без затримок чи перерв у постачанні.

3. Оптимізація оборотного капіталу. Ефективне управління оборотними активами дозволяє підприємству оптимізувати свій оборотний капітал, зменшуючи час, необхідний для конвертації оборотних активів у грошові кошти та забезпечуючи належний рівень ліквідності.

4. Максимізація ефективності використання ресурсів. Оборотні активи дозволяють підприємству максимізувати використання своїх ресурсів, включаючи працю, матеріали та обладнання. Це допомагає забезпечити оптимальне використання витрат та підвищити продуктивність праці.

Отже, оборотні активи відіграють критичну роль у функціонуванні підприємства, забезпечуючи його ліквідність, підтримуючи виробничі процеси та допомагаючи оптимізувати використання ресурсів. Вони є важливою складовою частиною управління фінансовою та виробничою діяльністю підприємства [18].

1.2. Класифікація оборотних активів та їх взаємозв'язок з ефективністю використання

Класифікація оборотних активів є важливим аспектом їх розуміння та управління на рівні підприємства. Вона допомагає систематизувати та групувати ці активи за визначеними ознаками, спрощуючи їхнє вивчення та аналіз.

З наукового погляду, класифікація надає теоретичну базу для кращого розуміння природи оборотних активів та їх ролі у діяльності підприємства. Вона допомагає виявити нові критерії групування активів та удосконалити прийняття управлінських рішень, розширюючи нашу інформацію про них.

З практичної точки зору, класифікація дозволяє підприємствам оптимізувати склад та структуру оборотних активів, визначати джерела їх формування та належним чином вести бухгалтерський облік. Це сприяє покращенню управління активами та прийняттю ефективних управлінських рішень.

Хоча не існує єдиного переліку класифікаційних груп та ознак, що відображали б усі аспекти оборотних активів, розвиток економічно обґрунтованої класифікації є важливим напрямком для удосконалення теорії та практики обліку та аналізу цих активів. Це робить дослідження та пояснення цього питання актуальним та перспективним.

Необхідність класифікації оборотних активів виникає з декількох проблем, які потребують уваги та розв'язання.

По-перше, це потреба у науковому вивченні питань обліку та аналізу оборотних активів.

По-друге, важливо постійно удосконалювати організацію та методiku обліку та аналізу цих активів. Також необхідно підвищувати кваліфікацію та професійні здібності фахівців у галузі бухгалтерського обліку, фінансів та аналітики, а також здійснювати наукові дослідження у цій сфері.

Вітчизняні вчені різноманітно класифікують оборотні активи, в основному, спираючись на міжнародні стандарти. Однак, існують загальні критерії класифікації, які використовуються всіма дослідниками. Серед них можна відзначити класифікацію залежно від участі в кругообігу, за джерелами фінансування та за видами. Інші критерії, такі як захищеність від інфляції, ризик вкладення, рівень ліквідності, період та форма функціонування, є менш поширеними, але також важливими для дослідження оборотних активів.

Давайте розглянемо детальніше групи ознак для класифікації оборотних активів, які визначають вітчизняні науковці [19 – 26]. Ми оцінимо ці ознаки та власне погляд на напрямки класифікації оборотних активів та оборотного капіталу підприємств. Аналіз наукових джерел дозволив вибрати

набір ознак та складових для класифікації оборотних активів, який подано на рисунку 1.

Вважаємо доречним детальніше класифікацію оборотних активів, яку визначили науковці, щоб виявити її недоліки та визначити напрямки для її вдосконалення. За характером участі в операційному процесі оборотні активи розділяються на дві категорії: ті, що обслуговують виробничий цикл підприємства (запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів; незавершене виробництво, готова продукція), та ті, що обслуговують фінансовий (грошовий) цикл підприємства (грошові кошти, дебіторська заборгованість, поточні інвестиції).

Рис.1.1. Класифікація оборотних активів

За характером джерел фінансування, науковці виділяють три типи оборотних активів:

1. Валові оборотні активи, які включають загальний обсяг активів, сформованих за рахунок як власних, так і залучених коштів.
2. Чисті оборотні активи, що визначаються як різниця між вартістю валових оборотних активів та сумою короткострокових фінансових зобов'язань.

3. Власні оборотні активи, які формуються за рахунок власного капіталу підприємства [19-20].

Проте, на наш погляд, необхідно розрізняти поняття "оборотні активи" та "оборотний капітал", оскільки капітал відображає джерела утворення та право власності на активи.

Тому, пропонуємо розподілити класифікаційні ознаки на ті, що стосуються оборотних активів, та ті, що стосуються оборотного капіталу. Це дозволить уникнути недорозуміння та уточнити розуміння їх характеристик і властивостей.

Оборотні активи поділяються на наступні види:

1. Запаси сировини, матеріалів і напівфабрикатів. Ця категорія оборотних активів відображає обсяг вхідних матеріальних потоків у формі запасів, необхідних для виробничої діяльності підприємства.
2. Запаси готової продукції. Тут враховується поточний обсяг готової продукції, призначеної для реалізації. Частково до цієї категорії може включатися незавершене виробництво, скориговане на ступінь його завершеності за окремими видами продукції.
3. Дебіторська заборгованість. Це сума заборгованості перед підприємством за товари, роботи, послуги, отримані аванси тощо.
4. Грошові кошти. Включає не лише залишки грошових коштів в різних валютах, а й короткострокові фінансові вкладення, розглядувані як інвестиції тимчасово вільних коштів.
5. Інші оборотні активи. Сюди входять оборотні активи, які не підпадають під попередні категорії, наприклад, витрати майбутніх періодів та інше [21].

У стандартній структурі балансу для більшості підприємств України, за винятком малих фірм, банків та установ бюджетної сфери, вартість незавершеного виробництва зазвичай включається до розділу "Запаси діяльності".

Проте вважаємо, що включення його до класифікації готової продукції, особливо у сільськогосподарському секторі, не завжди є доцільним, оскільки не завжди є впевненість у фактичному отриманні готового продукту.

Крім того, для аграрних підприємств слід розглядати окремо класифікаційний елемент "поточні біологічні активи", оскільки такі активи, незважаючи на їх немонетарну форму, не можна віднести до інших видів запасів, оскільки вони мають унікальну природу живих організмів.

Деякі дослідники, зокрема, автори [20, 24, 26], розрізняють оборотні активи за їхнім періодом функціонування на постійні та змінні. Постійні оборотні активи охоплюють ту частину, яка є необхідною для забезпечення мінімальних потреб у безперебійному функціонуванні. Змінні оборотні активи, натомість, включають ту частину, чия потреба змінюється внаслідок періодичних змін [26].

В деяких дослідженнях стверджується, що для фінансування змінних оборотних активів слід використовувати короткострокові джерела, тоді як для постійної частини краще використовувати довготермінові джерела.

Проте така класифікація не є відповідною для оборотних активів, оскільки вони постійно обертаються і не мають фіксованої матеріальної складової. Ця характеристика більш підходить для оборотного капіталу з двох причин: по-перше, постійна частина зазвичай формується за рахунок власних джерел з довгостроковим терміном користування, а по-друге, змінну частину часто формують короткострокові кредити, які є джерелами, а не активами. Фінансувати оборотні активи за рахунок постійних позичкових джерел не ефективно, і практика свідчить про відсутність такого фінансування.

На даний момент науковці активно обговорюють питання поділу оборотних активів на нормовані та ненормовані. Звичайні нормативи, розроблені радянськими дослідниками, втратили актуальність, і кожне підприємство тепер встановлює свої стандарти відповідно до умов і технологічних особливостей. Проте загальні правила все ще існують.

Поділ оборотних активів на нормовані та ненормовані впливає з

економічної доцільності, оскільки це дозволяє досягти максимальних результатів за мінімальних витрат. Встановлення стандартів для окремих компонентів допомагає оптимізувати потреби підприємства в оборотному капіталі, яким фінансуються оборотні активи [24].

Нормовані активи - це ті, які можна чітко визначити і зафіксувати як планові значення. Їх обсяг можна передбачити заздалегідь для безперервного виробничого процесу.

Ненормовані активи - це ті, які складно або неможливо точно визначити або зафіксувати у вигляді стандартного обсягу. До нормованих відносяться засоби в виробничих запасах та готові продукти на складі, тоді як ненормовані охоплюють всі активи, крім готової продукції на складі.

Чухно І.С. єдиний дослідник, який класифікує оборотні активи за тривалістю перебування в обігу, але не пояснює логіку такої класифікації. На нашу думку, елементи цієї групи відображають вартість оборотних активів у часовому аспекті: початковими є активи на початок звітної періоду, функціональними - вартість використаних протягом року, а накопиченими - різниця між початковою та кінцевою вартістю. Цю класифікацію можна застосувати й до оборотного капіталу, але лише до власного [26].

Оборотні активи за ступенем ліквідності поділяються на:

1. Високоліквідні - активи, які можна швидко перетворити на гроші без додаткових зусиль. До них належать готівка та поточні інвестиції, часто конвертуються протягом 90 днів. Також до цієї групи можна віднести поточну дебіторську заборгованість постійних клієнтів, які регулярно погашають свої зобов'язання.

2. Середньоліквідні - активи, які для перетворення в готівку потребують додаткового часу. До них відносяться товарні запаси та готова продукція, а також дебіторська заборгованість.

3. Низьколіквідні - активи, які потребують тривалого часу для реалізації. Це, насамперед, виробничі запаси, непопулярна готова продукція та біологічні активи.

У економічній літературі не існує чіткої роздільної лінії між групами ліквідності оборотних активів. По-перше, існують дискусії щодо реалізації різних активів протягом різних строків, що призводить до неоднозначності щодо поділу. По-друге, кожне підприємство може мати власні можливості щодо реалізації активів, залежно від умов та ринкової ситуації.

Щодо форми функціонування, оборотні активи поділяються на монетарні та речові. Монетарна форма включає грошові кошти та їх еквіваленти, тоді як решта активів відносяться до речових. Однак для сільськогосподарського сектору, де присутні живі організми, ця класифікація є неповною. Тому пропонується додатково виділити підгрупу "біологічні оборотні активи" для врахування особливостей галузі.

Окрім того, дебіторська заборгованість та незавершене виробництво, особливо у сільському господарстві, відрізняються зміною форми без завершені трансформації в готовий продукт. Тому доцільно виділити підгрупу "перехідні оборотні активи" у класифікації за формою функціонування (див.Рис.1.2.).

Поддєрьогін А.М, Носов П.Л., Чухно І.С. розділяють оборотні активи на групи з високим, середнім та низьким ризиком вкладення [22, 24, 26]. Ця класифікація схожа на поділ оборотних активів за ступенем ліквідності.

Автори вибрали важливу ознаку – ризик вкладення, оскільки цей фактор впливає на управлінські рішення.

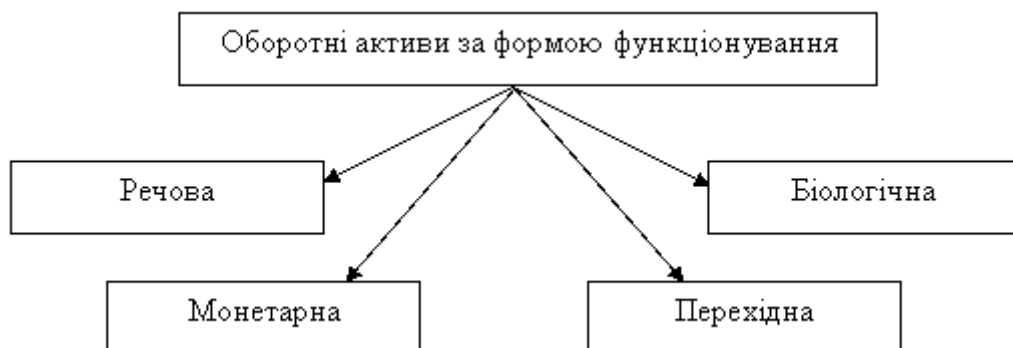

Рис.1.2. Оборотні активи за формою функціонування

Проте, на нашу думку, ця класифікація відображає не оборотні активи, а оборотний капітал, який інвестується в них і відображає рівність ліквідності активів через вкладений у них капітал.

Щодо ступеня захищеності від інфляції, виділяються оборотні активи, що не піддаються інфляційним втратам, та ті, які піддаються. Однак ця класифікація також умовна, оскільки вплив інфляції не обмежується лише активами, які виробляються на підприємстві. Найбільший вплив інфляції спостерігається на знецінення грошових коштів.

Отже, після узагальнення всіх вищезазначених класифікацій на основі різних груп оборотних активів та врахування відношення класифікаційних ознак до активів та капіталу, можна внести корективи до них (див.Рис.1.3.).

Відповідно до представленого на рисунку 1.3, серед виділених ознак оборотних активів можна виділити класифікацію в залежності від участі в кругообігу, від методів планування та регулювання, за видами, за тривалістю перебування в кругообігу, за рівнем ліквідності, за формою функціонування та за ступенем захищеності від інфляції. Щодо ознак оборотного капіталу, вони включають класифікацію за джерелами фінансування, за періодом дії та за рівнем ризику вкладення.

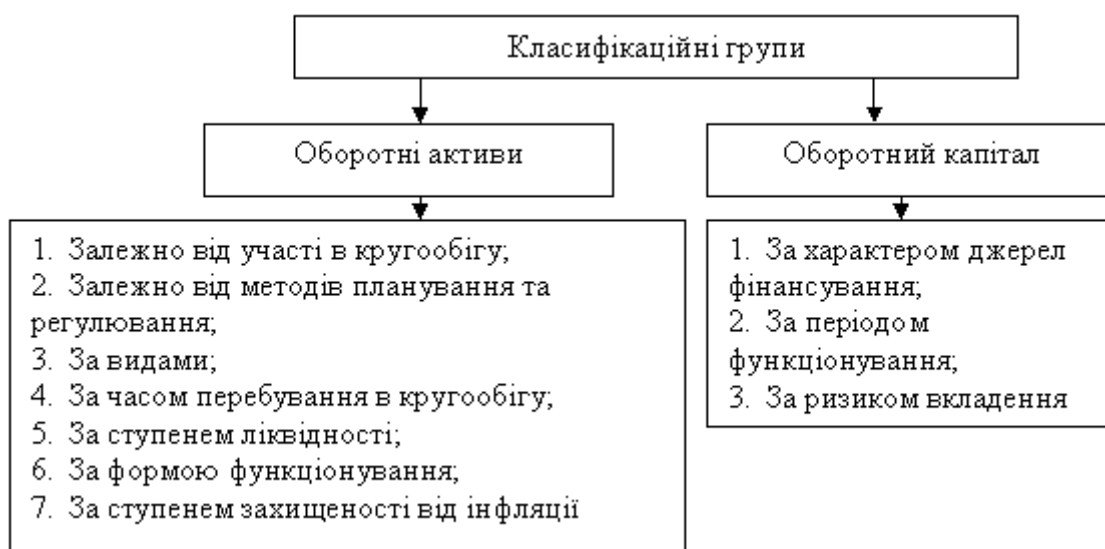

Рис.1.3. Розподіл класифікаційних груп між оборотними активами та оборотним капіталом

Отже, можемо зробити проміжний висновок, що належна класифікація оборотних активів має значення як для наукових, так і для практичних цілей. Це дозволяє побудувати систему знань про оборотні активи, належним чином вести облік, аналізувати їх рух та ефективно управляти ними.

Дослідження питання класифікації оборотних активів показало, що ознаки класифікації оборотних активів, які були вибрані та систематизовані вітчизняними авторами, є важливими для формування належної класифікації. Також визначено, що розподіл класифікаційних ознак між оборотними активами та оборотним капіталом є необхідним. Запропонована класифікація оборотних активів за формою функціонування для сільськогосподарських підприємств, в якій виділено біологічну форму та перехідну, є важливим кроком у поліпшенні системи класифікації цих активів.

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності використання оборотних активів

Оцінка ефективності формування та використання активів підприємства включає такі ключові завдання:

1. Визначення достатності активів для забезпечення неперервного виробничого процесу та досягнення необхідного рівня економічного зростання. Це включає виявлення потреби у залученні додаткових активів або їх звільненні.
2. Аналіз оптимальності та раціональності структури та складу активів, а також їх розподілу за видами діяльності.
3. Оцінка правильності та доцільності вкладення фінансових ресурсів у активи.
4. Дослідження ефективності використання активів та визначення рівня їх прибутковості при наявному рівні ризику.
5. Виявлення ключових факторів, які впливають на ефективність формування та використання активів, а також аналіз причин їх виникнення.
6. Ідентифікація та мобілізація резервів для підвищення

ефективності формування та використання активів.

7. Своєчасна реакція керівництва на результати аналітичного дослідження, включаючи розробку оптимальних стратегій для підвищення ефективності формування та використання активів, зростання їх вартості, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства [28].

Для проведення оціночного дослідження ефективності формування і використання активів підприємства необхідно використовувати інформаційну базу, яка складається з фінансової звітності підприємства, включаючи форми 1, 2, 3, 4, 5, а також дані з аналітичного та синтетичного обліку та іншу доступну інформацію.

При оцінці ефективності керування активами слід керуватися принципами об'єктивності, своєчасності, системності, комплексності, точності, репрезентативності, зрозумілості і прозорості результатів [29].

Щоб вдосконалити існуючі підходи, пропонуємо використовувати алгоритм комплексної оцінки ефективності формування і використання активів підприємства, який включає послідовні дії, зображені на рисунку 1.4.

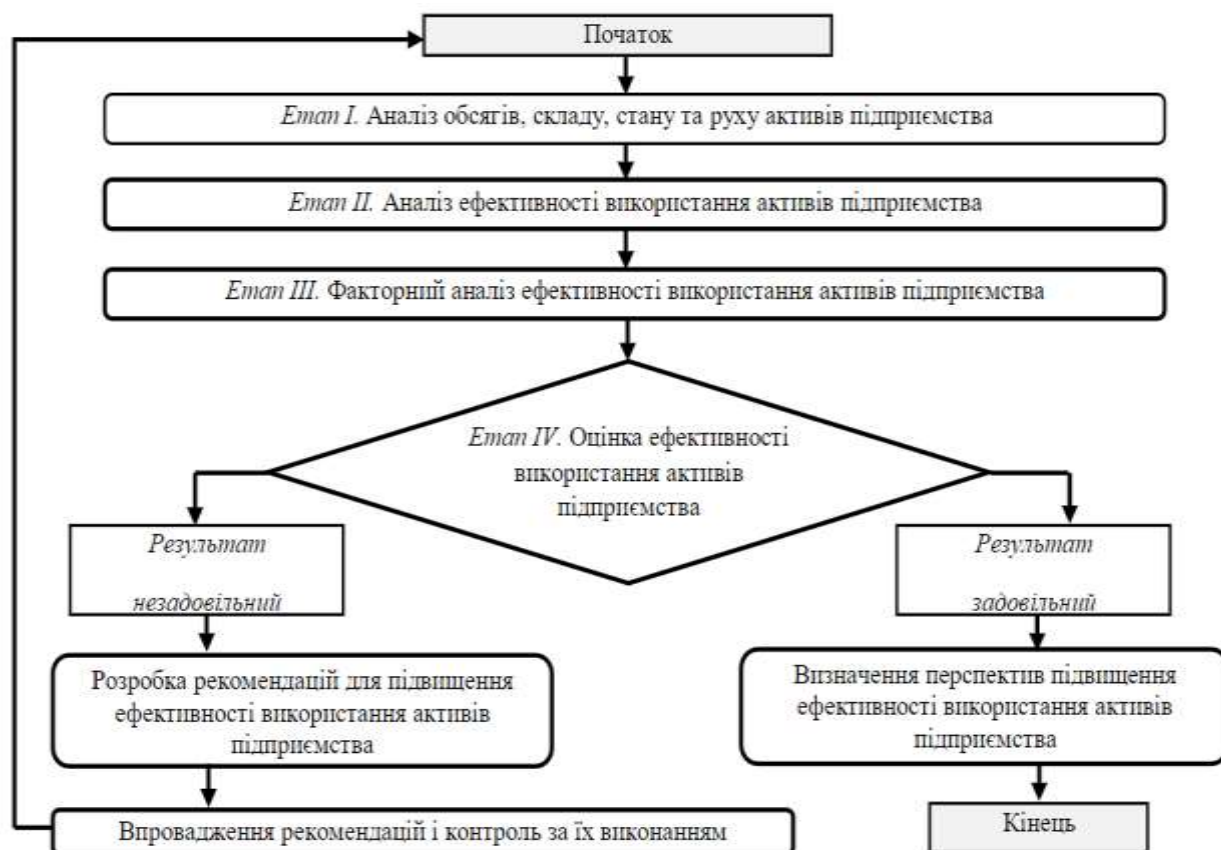

Рис.1.4. Алгоритм оцінки ефективності формування і використання активів підприємства

Для визначення ефективності та забезпеченості використання оборотних активів важливо використовувати показники, які докладно та об'єктивно описують ці процеси.

У сучасних умовах ринкової економіки суб'єкти господарювання, включаючи аграріїв, оцінюють ефективність оборотних активів за допомогою показників, які були рекомендовані нормативними документами часів планово-адміністративної системи.

Ці показники включають коефіцієнт оборотності, коефіцієнт завантаження та тривалість одного обороту.

Усі ці показники надають об'єктивну інформацію про розмір оборотних активів, які потрібні суб'єкту господарювання для безперервного виробництва, а також про тривалість їх обороту від моменту закупівлі товарів, робіт і послуг до випуску готової продукції.

Коефіцієнт оборотності свідчить про кількість оборотів, які можуть здійснити оборотні активи протягом певного періоду. Чим більший коефіцієнт оборотності, тим ефективніше використання активів.

Основний показник - це коефіцієнт оборотності, а інші, такі як коефіцієнт завантаження та тривалість одного обороту, є похідними від нього.

Практика використання цього коефіцієнта показує, що основою для розрахунку показників ефективності використання оборотних активів є річний оборот та їх середньорічна вартість. Важливо відзначити, що середньорічна вартість оборотних активів розраховується однаково для всіх галузей національної економіки за однією методикою, використовуючи середньохронологічні значення.

Оцінка ефективності використання оборотних активів є важливим аспектом фінансового управління підприємством. Існують різні методичні підходи до цієї оцінки, які допомагають зрозуміти, наскільки ефективно використовуються оборотні активи для забезпечення процесу виробництва та

здійснення операційної діяльності. Розглянемо деякі з них:

1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів. Цей показник визначає кількість разів, які оборотні активи обертаються протягом певного періоду (зазвичай року). Він розраховується як відношення валового обороту до середньорічної вартості оборотних активів. Високий коефіцієнт оборотності свідчить про ефективне використання активів.

2. Коефіцієнт завантаження. Цей показник визначає відношення фактичної вартості оборотних активів до їх потенційної вартості або до потреб у виробництві. Він дозволяє оцінити, наскільки повністю використовуються доступні оборотні активи.

3. Тривалість одного обороту. Цей показник визначає середній час, який Коефіцієнт завантаження потрібно для здійснення одного повного обороту оборотних активів. Він дозволяє зрозуміти, наскільки швидко активи обертаються в процесі виробництва та торгівлі.

4. Коефіцієнт рентабельності оборотних активів. Цей показник визначає відношення чистого прибутку до середньорічної вартості оборотних активів. Він вказує на ефективність використання активів для генерації прибутку.

5. Аналіз вартості затримок обороту. Цей показник визначає середню кількість днів, необхідних для отримання платежу від клієнтів після здійснення продажу. Чим менше значення, тим швидше підприємство отримує гроші від продажу товарів або послуг.

Ці методичні підходи дозволяють здійснити комплексну оцінку ефективності використання оборотних активів, враховуючи різні аспекти їх функціонування та вплив на фінансовий результат підприємства.

Чим менше оборотні кошти затримуються на окремих стадіях, тим швидше завершується їх кругообіг. Таким чином, показники, що характеризують швидкість оборотності оборотних коштів, і є показниками ефективності їх використання.

Ефективне використання оборотних коштів характеризується такими

показниками:

Коефіцієнт оборотності (Circulating coefficient), який розраховується шляхом ділення вартості реалізованої продукції за діючими оптовими цінами за певний період на середній залишок оборотних коштів за той самий період.

Коефіцієнт оборотності показує, скільки оборотів здійснили оборотні кошти за певний період, і розраховується за формулою

$$K_{OB} = \frac{P}{OK}, \quad (1.1.)$$

де K_{OB} — коефіцієнт оборотності, оборотів; P - вартість реалізованої продукції, грн.; OK - середній залишок оборотних коштів, грн.

Середній залишок оборотних коштів розраховують за формулою середньої хронологічної:

$$OK = \frac{\frac{x_1}{2} + x_2 + \dots + x_{n-1} + \frac{x_n}{2}}{n-1}, \quad (1.2.)$$

де $x_1 \dots n-1$ - величина оборотних коштів на початок кожного місяця (кварталу) розрахункового періоду, грн.; x_n - величина оборотних коштів на початок першого місяця (кварталу) наступного періоду, грн.; n - загальна кількість місяців (кварталів).

Періодом, за який визначають обсяг реалізованої продукції та середні залишки оборотних коштів може бути місяць (30 днів), квартал (90 днів), рік (360 днів).

Показником, оберненим коефіцієнту оборотності, є **коефіцієнт завантаження оборотних коштів (Load of circulating assets factor)**, який показує, скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю (гривню) реалізованої продукції за певний період. Величина цього показника обчислюється за формулою:

$$K_{ЗАВ} = \frac{OK}{P}, \quad (1.3.)$$

Тривалість одного обороту (швидкість обороту) оборотних коштів визначається за формулою

$$T_{OB} = \frac{D}{K_{OB}}, \quad (1.4.)$$

Або

$$T_{OB} = \frac{D \cdot OK}{P}, \quad (1.5.)$$

де T_{OB} - тривалість одного обороту, днів; D — дні періоду.

Для характеристики економічної ефективності використання оборотних коштів може бути використаний **показник віддачі (рентабельності) оборотних коштів (Index of return (to profitability) of circulating assets)**, котрий являє собою відношення прибутку від реалізації продукції до середніх залишків оборотних коштів:

$$R_{OB} = \frac{PP}{OK}, \quad (1.6.)$$

де R_{OK} - рентабельність оборотних коштів, %;

PP - прибуток від реалізації продукції, грн.

Показники оборотності оборотних коштів можуть розраховуватись по всіх оборотних коштах, що беруть участь в обороті, та за окремими їх елементами.

Зміну оборотності оборотних коштів виявляють через порівняння фактичних показників з плановими або показниками за попередній період. Порівнюючи показники оборотності оборотних коштів, виявляють прискорення її чи сповільнення.

1.4. Правові основи формування і використання оборотних активів

Відповідно до ст. 42 **Конституції України** кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Це право базується на свободі підприємницької діяльності, тобто на реальній можливості здійснення особою на власний розсуд і ризик господарської діяльності, не забороненої законом, з метою одержання прибутку. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Держава забезпечує захист конкуренції

у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополією на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом [51].

Господарський Кодекс. Стаття 114. Фермерське господарство.

1. Фермерське господарство є формою підприємництва громадян з метою виробництва, переробки та реалізації товарної сільськогосподарської продукції.

2. Членами фермерського господарства не можуть бути особи, які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою).

3. Відносини, пов'язані із створенням та діяльністю фермерських господарств, регулюються цим Кодексом, а також законом про фермерське господарство, іншими законами [31].

Закон України Про фермерське господарство. Стаття 1. Поняття фермерського господарства.

1. Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону.

2. Фермерське господарство може бути створене одним громадянином України або кількома громадянами України, які є родичами або членами сім'ї, відповідно до закону.

3. Фермерське господарство має найменування та може мати печатки.

4. Фермерське господарство підлягає державній реєстрації як юридична особа або фізична особа - підприємець. Фермерське господарство діє на основі установчого документа (для юридичної особи - статуту, для господарства без статусу юридичної особи - договору (декларації) про створення фермерського

господарства). В установчому документі зазначаються найменування господарства, його місцезнаходження, адреса, предмет і мета діяльності, порядок формування майна (складеного капіталу), органи управління, порядок прийняття ними рішень, порядок вступу до господарства та виходу з нього та інші положення, що не суперечать законодавству України.

Стаття 2. Законодавство про фермерське господарство

1. Відносини, пов'язані із створенням, діяльністю та припиненням діяльності фермерських господарств, регулюються Конституцією України, Земельним кодексом України, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України.

2. Цей Закон не поширюється на громадян, які ведуть особисте селянське господарство або які використовують земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибні ділянки), садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби [52].

Земельний Кодекс України. Землі сільськогосподарського призначення

Стаття 22. Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання.

1. Землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей.

2. До земель сільськогосподарського призначення належать:

а) сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);

б) несільськогосподарські угіддя (господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім тих, що віднесені до земель інших категорій, землі під господарськими будівлями і дворами, землі

під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, землі під об'єктами виробництва біометану, які є складовими комплексів з виробництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, землі тимчасової консервації тощо).

5. Набуття у власність земельних ділянок сільськогосподарського призначення здійснюється з урахуванням вимог статті 130 цього Кодексу.

Стаття 23. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення.

1. Землі, придатні для потреб сільського господарства (крім самозалісених земель), повинні надаватися насамперед для таких цілей:

- 1) ведення сільського господарства;
- 2) ведення лісового господарства;
- 3) створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

2. Визначення земель, придатних для потреб сільського господарства, провадиться на підставі даних державного земельного кадастру.

3. Для будівництва промислових підприємств, об'єктів житлово-комунального господарства, залізниць і автомобільних шляхів, ліній електропередачі та електронних комунікаційних мереж, магістральних трубопроводів, а також для інших потреб, не пов'язаних з веденням сільськогосподарського виробництва, надаються переважно несільськогосподарські угіддя або сільськогосподарські угіддя гіршої якості.

Стаття 28. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств.

1. Сільськогосподарським підприємствам, установам та організаціям, крім державних і комунальних, землі сільськогосподарського призначення можуть належати на праві власності.

2. Право власності на землю цих підприємств може набуватися шляхом внесення до статутного капіталу земельних ділянок їх засновників та придбання земельних ділянок за договорами купівлі-продажу, ренти, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами.

3. Реалізація права власності на землю зазначеними сільськогосподарськими підприємствами здійснюється відповідно до закону

[53].

Податковий Кодекс. Власна сільськогосподарська продукція - сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари), що підпадає під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо така продукція вирощується, відгодовується, виловлюється, збирається, виготовляється, виробляється, переробляється безпосередньо виробником цієї продукції - власником, орендарем або користувачем на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, або на давальницьких умовах.

Мінімальне податкове зобов'язання - мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до цього Кодексу.

Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі - підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням [54].

Оренда землі. Закон України «Про оренду землі».

Стаття 1. Оренда землі

Оренда землі - це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для проведення підприємницької та інших видів діяльності.

Стаття 2. Правові засади оренди землі

Відносини, пов'язані з орендою землі, регулюються Земельним кодексом України, Цивільним кодексом України, цим Законом, законами України, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них, а також договором оренди землі.

Відносини, пов'язані з орендою земельних ділянок, на яких розташовані цілісні майнові комплекси підприємств, установ і організацій державної або комунальної власності, а також заснованих на майні, що належить Автономній Республіці Крим, та їх структурних підрозділів, регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про оренду державного та комунального майна".

Стаття 3. Об'єкти оренди землі

Об'єктами оренди є земельні ділянки, що перебувають у власності громадян, юридичних осіб, комунальній або державній власності.

Стаття 4. Орендодавці землі

Орендодавцями земельних ділянок є громадяни та юридичні особи, у власності яких перебувають земельні ділянки, або уповноважені ними особи.

Орендодавцями земельних ділянок, що перебувають у комунальній власності, є сільські, селищні, міські ради в межах повноважень, визначених законом.

Орендодавцями земельних ділянок, що перебувають у спільній власності територіальних громад, є районні, обласні ради та Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах повноважень, визначених законом.

Орендодавцями земельних ділянок, що перебувають у державній власності, є органи виконавчої влади, які відповідно до закону передають земельні ділянки у власність або користування.

Орендодавцем земельної ділянки, що входить до складу спадщини, у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття після спливу шести місяців з дня відкриття спадщини, є особа, яка управляє спадщиною.

Орендодавцем земельної ділянки, переданої у користування на праві емфітевзису, є особа, яка використовує земельну ділянку на такому праві.

Стаття 5. Орендарі землі

Орендарями земельних ділянок є юридичні або фізичні особи, яким на

підставі договору оренди належить право володіння і користування земельною ділянкою.

Орендарями земельних ділянок можуть бути:

а) районні, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації, Рада міністрів Автономної Республіки Крим та Кабінет Міністрів України в межах повноважень, визначених законом;

б) сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах повноважень, визначених законом;

в) громадяни і юридичні особи, іноземці та особи без громадянства, міжнародні об'єднання та організації, а також іноземні держави.

Стаття 6. Право оренди землі

Орендарі набувають права оренди земельної ділянки на підставах і в порядку, передбачених Земельним кодексом України, Цивільним кодексом України, цим та іншими законами України і договором оренди землі.

У разі набуття права оренди земельної ділянки на конкурентних засадах підставою для укладення договору оренди є результати земельних торгів.

У разі дострокового припинення договору оренди землі за ініціативою орендодавця земельної ділянки (крім дострокового припинення договору оренди у зв'язку з невиконанням орендарем своїх обов'язків), право оренди якої набуто за результатами земельних торгів, орендодавець відшкодовує орендарю витрати на його набуття у строки, визначені умовами договору та законом, і збитки, які понесе орендар внаслідок дострокового припинення договору оренди, якщо інше не передбачено договором оренди.

Земельна ділянка, обтяжена заставою, може бути передана в оренду в разі згоди заставодержателя.

Право оренди земельної ділянки підлягає державній реєстрації відповідно до закону [55].

Про державну підтримку сільського господарства України.

Сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) - товари, зазначені у групах 1-24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України "Про Митний

тариф України", якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були вироблені на власних або орендованих потужностях (площах).

До сільськогосподарської продукції (товарів) також належать відходи, отримані при виробництві сільськогосподарської продукції (товарів), визначених у групах 1-24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України "Про Митний тариф України", а саме: органічні добрива (гній, перегній, пташиний послід, а також полова, бадилля тощо), суміші органічних та мінеральних добрив, у яких частка органічних добрив становить більше 50 відсотків від загальної ваги таких сумішей, а також усе біологічне паливо та енергія, отримані при переробці та утилізації сільськогосподарської продукції (товарів) та їх відходів (біогаз, біодизель, етанол, тверде біопаливо, у виробництві якого була використана сільськогосподарська продукція (її відходи) в розмірі більше 50 відсотків від усієї використаної продукції, електрична енергія, пар, гаряча вода тощо).

Сільськогосподарський товаровиробник - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми або фізична особа - підприємець, основною діяльністю якої є виробництво сільськогосподарської продукції та/або розведення, вирощування, вилов риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробка на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, а також здійснення операцій з її постачання, причому в такій діяльності питома вага вартості сільськогосподарських товарів/послуг становить не менше 75 відсотків вартості всіх товарів/послуг, поставлених протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно.

До сільськогосподарських товаровиробників також належать сімейні фермерські господарства, зареєстровані платниками єдиного податку четвертої групи згідно із главою 1 розділу XIV Податкового кодексу України.

Сільськогосподарська діяльність - діяльність з:

- виробництва продукції рослинництва, зокрема рослинних культур, а також вирощування ягід, фруктів та овочів, квітів та декоративних рослин (у відкритих або закритих ґрунтах), грибів, насіння, прянощів, саджанців та водоростей, а також її обробки, переробки та/або консервації;
- виробництва продукції тваринництва, зокрема свійських сільськогосподарських тварин, птахівництва, кролівництва, бджільництва, а також розведення шовкопрядів, хробаків, равликів, молюсків, змії та інших плазунів або слимаків, інших наземних ссавців, безхребетних та комах, а також її обробки, переробки та/або консервації;
- заліснення, у тому числі створення захисних лісових насаджень, збирання дикорослих грибів та ягід, інших дикорослих рослин, їх обробки та консервації;
- розведення та/або утримання, та/або вирощування, та/або вилов прісноводної та/або морської риби, жаб, безхребетних, водоростей та інших гідробіонтів;
- обробки та/або консервації риби або інших прісноводних чи морських безхребетних, інших об'єктів аквакультури, дикорослих водоростей;
- надання послуг сільськогосподарського характеру (сіяння, збирання врожаю, зберігання сільськогосподарської продукції).

Ефективність державної підтримки сільського господарства України забезпечується шляхом створення сприятливих умов для здійснення сільськогосподарської діяльності, підвищення якості та конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції з метою мінімізації природно-кліматичних та економічних ризиків сільськогосподарського виробництва та гарантування продовольчої безпеки держави.

Цільове спрямування державної підтримки забезпечується пріоритетним наданням державної підтримки малим фермерським господарствам, у тому

числі сімейним фермерським господарствам, які мають у власності та/або користуванні не більше 100 га земель сільськогосподарського призначення та річний дохід яких від реалізації продукції не перевищує 5 мільйонів гривень.

Обсяг і види державної підтримки малим фермерським господарствам, у тому числі сімейним фермерським господарствам, на наступний рік розраховуються щороку виходячи з фактичної чисельності таких господарств у поточному році.

Обсяг державної підтримки, що залишився нерозподіленим між малими фермерськими господарствами, у тому числі сімейними фермерськими господарствами, спрямовується на державну підтримку інших виробників сільськогосподарської продукції [56].

У нормативно-правовій базі України щодо понять пов'язаних з оборотними активами та їх обліку наявні певні суперечності. Це ускладнює розвиток методологічних та методичних підходів до розробки методик обліку запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів, поточних фінансових інвестицій.

Аналіз діючого законодавства вказує на те, що в нормативній базі України часто спостерігаються неузгодженості у визначенні різних термінів. У Господарському Кодексі України оборотні засоби охарактеризовані як сировина, матеріали, паливо, малоцінні предмети, швидко зношувані предмети та інше майно виробничого та невиробничого призначення [31, ст. 139, п.4]. Проте це визначення має бути уточнене, оскільки воно включає лише складові оборотних фондів підприємства, залишаючи поза увагою фонди обігу.

Крім того, невідомо, чи охоплює цей перелік всі складові оборотних активів чи лише їхню частину. Якщо він включає всі складові, то у ньому відсутні поточні фінансові інвестиції, поточна дебіторська заборгованість та грошові кошти.

У Законі України "Про оренду державного та комунального майна" [32, ст.4] згадується термін "оборотні матеріальні засоби", проте відсутнє його

визначення. Можна припустити, що це частина оборотних активів, які мають матеріальну форму, такі як виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція та товари.

У наказі Головного управління Державного казначейства України, Міністерства економіки України "Про затвердження Порядку дооцінки матеріальних запасів, малоцінних і швидкозношуваних предметів бюджетних установ" [33] також використовується термін "матеріальні запаси", проте без визначення. Цей термін може тлумачитися як запаси матеріалів або як матеріальні активи.

Однак, він схожий на термін "оборотні матеріальні засоби", що може створювати непорозуміння. Тому важливо у законодавстві узгодити визначення цього терміну для уникнення недорозумінь.

У Постанові Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Методики оцінки вартості об'єктів оренди" [33, п.14] використовуються терміни "необоротні" та "оборотні засоби", а також "оборотні матеріальні засоби". Проте, ці терміни не мають чіткого визначення в НП(с)БО, які використовуються для обліку та оцінки майна підприємства. Це може призвести до непорозумінь у визначенні категорій майна. Тому, для уніфікації використання цих термінів, рекомендується визначити їхні поняття та включити до НП(с)БО.

У положенні "Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації" [34] використовуються різні терміни, що стосуються оборотних активів, такі як "оборотний капітал", "оборотні активи", "найбільш ліквідні оборотні засоби" та інші. Проте, їх визначення не наведено. Це може ускладнити правильне розуміння цих понять. Тому, для уникнення недорозумінь, важливо в цьому положенні представити чітке визначення цих термінів та систематизувати їх.

У Законі України "Про зовнішньоекономічну діяльність" [35, ст.1] під товарами розуміються продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, що призначені для продажу або оплатної

передачі.

У Господарському Кодексі України чітко визначено, що під товаром розуміється вироблена продукція (товарні запаси), а також виконані роботи та послуги [31, ст. 139, п.6]. У НП(с)БОтовари описуються як матеріальні цінності, які підприємство придбало з метою подальшої перепродажу [37, п. 6].

Ці визначення використовуються для бухгалтерського обліку на промислових і торговельних підприємствах, де вони можуть включати виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію або товарні запаси. Очевидно, що різні підходи до визначення товарів можуть викликати непорозуміння. Тому важливо узгодити визначення даного терміну, враховуючи особливості діяльності підприємств та бухгалтерський підхід.

У Інструкції Міністерства фінансів України "Про процедуру реєстрації виданих, повернутих та використаних довіреностей на одержання цінностей" [38] використовуються поняття "товарно-матеріальні активи" та "цінності".

Згідно з цим документом, до товарно-матеріальних активів відносяться сировина, матеріали, паливо, запчастини, інвентар, худоба, насіння, добрива, інструмент, товари, основні засоби та інші матеріальні цінності, а також нематеріальні активи, грошові документи і цінні папери (далі - цінності), що передаються покупцям або безоплатно лише за наявності відповідної довіреності одержувачів.

Зазначена інструкція розглядає товарно-матеріальні активи як частину оборотних та необоротних активів, які можуть бути продані або передані безоплатно. Таким чином, основний акцент робиться на можливості реалізації таких активів.

У Порядку проведення переоцінки залишків товарно-матеріальних цінностей [39, п.2], на відміну від вказаного нормативного акту, передбачено, що підприємства всіх форм власності повинні щомісяця переоцінювати товарно-матеріальні цінності у разі зміни цін на виробничі запаси і товари.

Цей порядок вказує, що товарно-матеріальні цінності, які підлягають

переоцінці, можна поділити на дві категорії:

1) придбані товарно-матеріальні цінності (сировина, матеріали, конструкції і деталі, напівфабрикати, паливо, тара, запасні частини, устаткування для комплектування продукції, яка ще не була використана, товари, які знаходяться на підприємствах торгівлі і споживчої кооперації, а також в постачально-збутових організаціях);

2) товарно-матеріальні цінності власного виробництва (матеріали, напівфабрикати, тара, запасні частини, малоцінні та швидкозношувані предмети, незавершене виробництво, готова продукція).

Цільове спрямування цих актів передбачає, що товарно-матеріальні цінності охоплюють виробничі запаси, товари та готову продукцію. Як видно з аналізу, в Інструкції Міністерства фінансів України "Про процедуру реєстрації виданих, повернутих та використаних довіреностей на одержання цінностей" та порядку проведення переоцінки залишків товарно-матеріальних цінностей визначення складу товарно-матеріальних цінностей має різний характер. Це підкреслює необхідність уніфікації трактування цього поняття.

У НП(с)БО9 "Запаси" запасами розглядаються активи, які:

1) зберігаються для майбутнього продажу в звичайній господарській діяльності;

2) перебувають у процесі виробництва для подальшого продажу виготовленого продукту;

3) використовуються для споживання під час виробництва товарів, виконання робіт та надання послуг, а також для управління підприємством.

Отже, цей нормативний документ розглядає запаси як сукупність чотирьох компонентів: виробничих запасів, незавершеного виробництва, товарів та готової продукції.

Виникають суперечності і при розкритті в законодавчій базі сутності понять "кошти", "гроші" та "грошові кошти". Так, у Цивільному Кодексі України [39] ці терміни вважаються ідентичними. Однак, варто відзначити різницю між "грошиками" та "грошовими коштами".

Гроші виступають як загальний еквівалент, тоді як для підприємств і юридичних осіб відповідніше використовувати термін "грошові кошти".

Згідно з МСФЗ 7 "Звіти про рух грошових коштів", грошові кошти складаються з готівки в касі та депозитів до запитання. Відповідно до НП(с)БО 4 "Звіт про рух грошових коштів", грошові кошти включають готівку, кошти на банківських рахунках і депозити до запитання. Ці визначення показують, що грошові кошти підприємства можуть бути представлені як у готівковій, так і у безготівковій формі.

Загальний висновок полягає в тому, що різні тлумачення термінів і понять, що стосуються оборотних активів та інших елементів обліку та управління, викликають неоднозначності та можуть призвести до помилок у фінансовій звітності та плануванні діяльності підприємств. Тому необхідно забезпечити узгодженість та однозначність визначень у законодавчих актах для покращення управління оборотними активами та забезпечення стабільності у господарській діяльності підприємств.

Висновки до розділу 1

Дослідження вказує на те, що ключові завдання оцінки ефективності формування та використання активів підприємства включають в себе аналіз оптимальності та раціональності їх структури, визначення достатності для забезпечення нормального виробництва та рівня економічного зростання, а також ідентифікацію резервів для підвищення ефективності використання активів.

Системний підхід до оцінки ефективності використання оборотних активів дозволяє підприємству не тільки забезпечити стабільність та ефективність своєї фінансової діяльності, але й зробити стратегічні рішення щодо оптимізації використання ресурсів та збільшення конкурентоспроможності. Такий підхід дозволяє підприємствам зберігати високий рівень ефективності та адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Дослідження правового регулювання оборотних активів показує, що

існуючі розбіжності в законодавстві України ускладнюють ситуацію у керуванні оборотними активами українських підприємств. Це вимагає негайного врегулювання шляхом уніфікації підходів до використання термінів та їх визначень.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства та основні показники використання оборотних активів

Головною метою діяльності СФГ «Едельвейс» є отримання прибутку шляхом виробництва товарної сільськогосподарської продукції, реалізації, та здійснення інших видів діяльності.

Предметом діяльності Господарства є:

- вирощування зернових культур, бобових культур, насіння олійних, технічних та решти культур;
- оптова торгівля зерном, насінням олійних культур;
- допоміжна діяльність у рослинництві;
- надання послуг у галузях рослинництва.

Для проведення сільськогосподарської діяльності у СФГ «Едельвейс» є землі;

Землі господарства складаються із:

- земельної ділянки, що належить на праві власності Господарству як юридичній особі;
- земельних ділянок, що належать громадянам- членам Господарства на праві приватної власності, або на умовах оренди;
- земельних ділянок, що використовуються Господарством на умовах оренди.

В сучасних умовах господарювання Господарства найважливішим елементом виробничого процесу являються оборотні активи.

Оборотні активи - це сукупність майнових цінностей Господарства, що обслуговують господарський процес і цілком споживаються протягом одного операційного(виробничо-комерційного) циклу.

До оборотних активів належать: запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти.

Ефективність використання оборотних коштів характеризується швидкістю їхнього обертання, оборотністю. Прискорення оборотності цих коштів зумовлює збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат Господарства.

Важливою передумовою раціональної організації обліку оборотних активів Господарства є економічно обґрунтована їх класифікація.

Класифікація оборотних активів необхідна для організації складського господарства, ведення аналітичного обліку, а також для нормування, планування обліку управління оборотними активами.

Безперебійність здійснення виробничого процесу СФГ «Едельвейс» передбачає систематичне надходження виробничих запасів. Надходження виробничих запасів є першою складовою процесу виробництва.

Запаси - це активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності.

В СФГ «Едельвейс» до виробничих запасів відноситься готова продукція вирощена на землях господарства а саме: озима пшениця, озимий ріпак, насіння соняшнику, кукурудза, соя.

Сільськогосподарська продукція, яка надходить на склад у масі після доробки оформляється комірником згідно акту оприбуткування. Готова продукція зберігається в зерносховищі до моменту реалізації і отримання коштів на розрахунковий рахунок в банку.

Відпуск готової продукції зі складу комірник проводить на основі належно оформлених документів: видаткових накладних, товаро-транспортних накладних. Виписуються також рахунки-фактури на оплату за сільськогосподарську продукцію.

Отримані кошти використовуються для виробничої діяльності господарства а саме;

- придбання засобів захисту рослин; мінеральних добрив;
- насіння культур;

- паливо-мастильних матеріалів,
- сільськогосподарської техніки.

Це основна складова частина для виробничого процес господарства.

Придбання ТМЦ на склад господарства здійснюється шляхом виписки прибуткових накладних за місцем зберігання.

Основним напрямом вибуття виробничих запасів із складу господарства є їх відпуск (передача) на виробництво.

Видачу виробничих запасів зі складу на виробничі потреби господарства комірник здійснює на основі лімітно-забірних карт, накладних на внутрішнє переміщення матеріалів.

Аналіз оборотних активів СФГ «Едельвейс» здійснюється з метою забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції.

Цикл господарювання на землі багато в чому залежить від строків виробництва, від природніх факторів, а саме, весняно-посівна компанія повинно проводитися вчасно, для цього заздалегідь потрібно придбати насіння культур, засоби захисту рослин. мінеральні добрива, паливо-мастильні матеріали.

Догляд за сільськогосподарськими культурами, внесення засобів захисту рослин, жнива, все повинно бути виконано в строки.

Аналіз оборотних активів повинен бути за такої організації, яка б дала їх ефективно використовувати, а саме;

- аналіз складу та структури оборотних активів;
- аналіз оборотності оборотних активів за звітний період;
- аналіз виробничих запасів і дебіторської заборгованості;
- аналіз грошових коштів на господарстві.

У процесі аналізу оборотних активів за звітний період 2023 року було встановлено, що на СФГ «Едельвейс» відбулося зростання оборотних активів в порівнянні із звітним періодом 2022 року на 6536,8 тис. грн. Зростання оборотних активів відбулось в зв'язку із збільшенням обсягу виробництва (валового збору) сільськогосподарської продукції, підвищення цін на готову

продукцію, а також значно підвищились ціни на ТМЦ.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів у 2022 році становив 1,45, а 2023 році 1,64, тобто відбулося збільшення на 0,19 процентних пункти.

Дане збільшення процентних пунктів оборотних активів СФГ «Едельвейс» свідчить про великі плюси у використанні оборотних активів, про покращення його фінансового стану, а також ефективність використання оборотних активів.

Аналізуючи грошові кошти було встановлено, збільшення з 1,4 до 3,5, що показує збільшення в порівнянні з минулим періодом, тобто це свідчить про ефективне використання грошових коштів та їх еквівалентів.

2.2. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану в контексті використання оборотних активів

Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану на СФГ «Едельвейс» у контексті використання оборотних активів можуть включати огляд таких показників, як оборотність активів, оборотність запасів, оборотність дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості. Цей аналіз допоможе зрозуміти ефективність використання оборотних активів компанією, їх обертання та вплив на загальні фінансові показники.

Оборотні активи включають усі активи, які можуть бути легко конвертовані на готівку протягом короткострокового періоду, такі як запаси, дебіторська заборгованість тощо. Аналіз оборотності активів дозволяє оцінити, наскільки швидко компанія здатна перетворити свої оборотні активи на готівку.

Наприклад, висока оборотність активів може свідчити про ефективне використання ресурсів компанією, в той час як низька оборотність може вказувати на можливі проблеми з управлінням запасами або недостатню спроможність компанії перетворювати свої активи на готівку.

Зважаючи на це, оцінка фінансового стану СФГ «Едельвейс» в контексті використання оборотних активів дозволить зрозуміти її поточну фінансову

ситуацію, виявити можливі проблеми та розробити стратегії для подальшого удосконалення управління оборотними активами.

Таблиця 2.1

Динаміка техніко-економічних показників
діяльності СФГ «Едельвейс»
за 2021-2023 роки

Найменування показника	Один. виміру	Роки			Відхилення (2023/2022)	
		2021	2022	2023	±Δ	%
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг)	тис. грн.	27918,1	21232,2	34798,0	+13565,8	63,89
Середньооблікова чисельність працюючих	тис. осіб	11	12	11	-1	-8,3
Собівартість реалізованої продукції (послуг)	тис. грн.	21251,6	19452,6	26421,6	+6969	35,82
Валовий прибуток (збиток)	тис.	6666,5	1779,6	8376,4	+6596,8	370,69
Інші операційні витрати	тис. грн.	1980,0	1048,2	2994,5	+1946,3	185,68
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції (послуг)	тис. грн.	23231,6	20500,8	29416,1	+8915,3	43,48
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (рядок 2290)	тис. грн.	4686,5	731,4	5381,9	+4650,5	635,83
Чистий прибуток (збиток) рядок 2350	тис. грн.	4686,5	731,4	5381,9	+4650,5	6375,95,83
Рентабельність діяльності	%	2,36%	0,69%	1,79%	+1,1	75,9
Рентабельність продукції	%	0,16%	0,03%	0,15%	+0,12	400
Продуктивність праці	тис. грн.	2,538	1,769	3,163	+1394	78,80
Трудовімісткість	люд.-год./гр	1,18	1,68	0,98	-0,7	-41,66
Зарплатомісткість	грн./г	0,02	0,04	0,025		
Віддача основних засобів	грн./г	1,50	1,62	1,87	+0,25	15,43
Місткість основних засобів	грн./г	1,81	0,97	1,35	+0,38	39,17

Складено автором на основі звітів господарства (див. Дод. А,Б,В)

Фонд оплати праці в 2021 році складав 830,7 тис.грн, в 2022 році – 942,9 тис.грн., в 2023 році – 897,6 тис. грн.

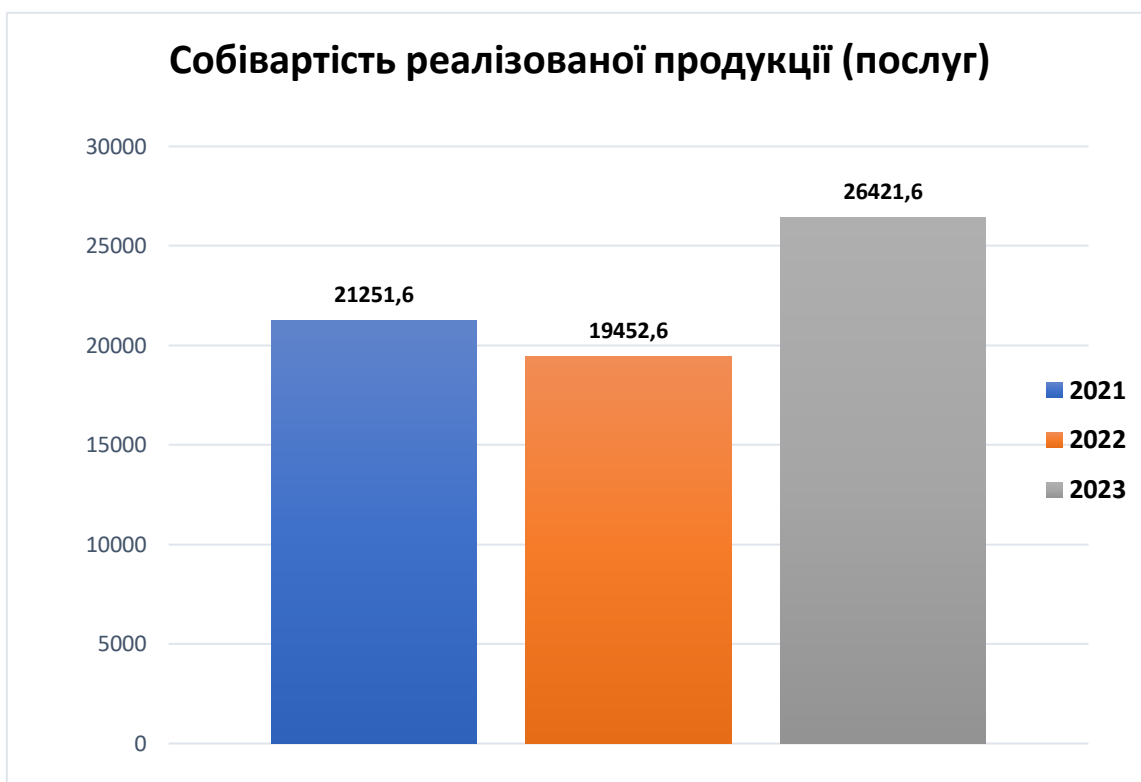

Рис.2.1. Динаміка собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., тис. грн.

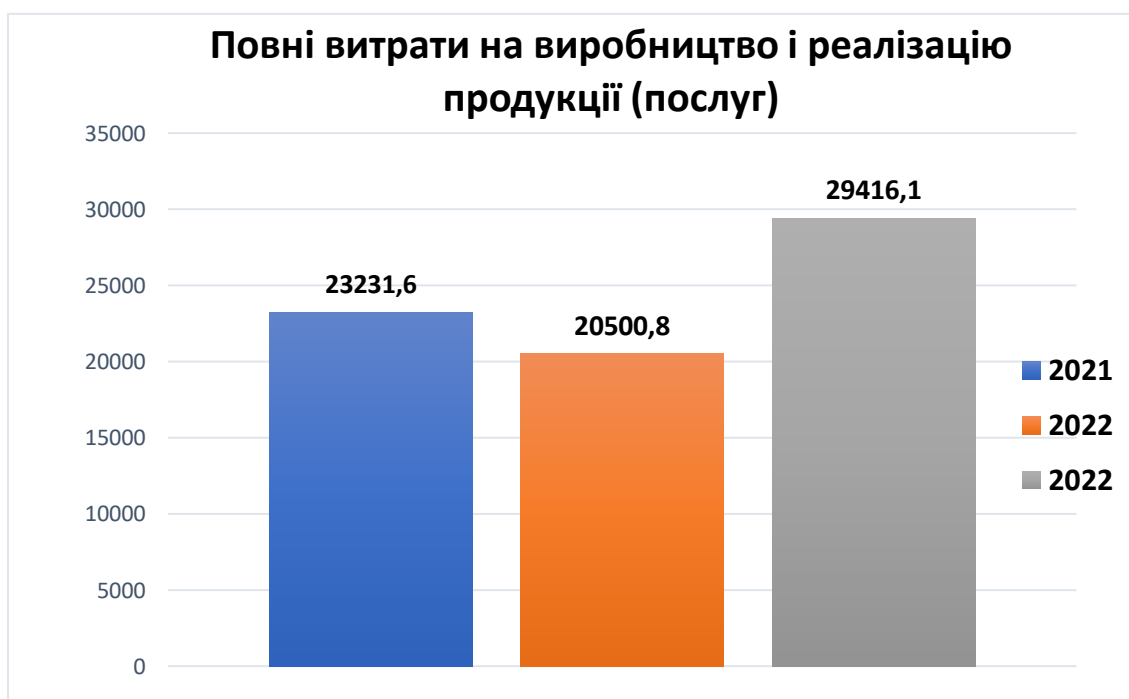

Рис.2.2. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції (послуг), СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., тис. грн.

На основі проведених розрахунків можна зазначити позитивну тенденцію у зростанні чистого доходу від реалізації товарів у порівнянні з попередніми роками, 2022 та 2023. Протягом аналізованого періоду підприємство не зазнало збитків, а чистий фінансовий результат був позитивним. Показники валової та операційної рентабельності продажу демонструють коливання, проте можна констатувати, що виробнича діяльність підприємства є рентабельною та ефективною. Після врахування витрат на виробництво і збут товарів, підприємство також виявляється рентабельним. Незважаючи на те, що рентабельність операційної діяльності є додатною, спостерігається негативна динаміка.

Проведена оцінка доходності, прибутковості та рентабельності (табл. 2.3, 2.4.) показала, що підприємство є рентабельним. Чистий прибуток повністю окупає вартість оборотних активів. І це норма для підприємств харчової промисловості. Всі показники рентабельності додатні, тобто «Едельвейс» прибуткове господарство.

Комплексний підхід до аналізу результативності діяльності підприємства передбачає оцінку збалансованості засобів та джерел їх формування, доходів і витрат, грошових і товарних потоків оцінюється на підставі співвідношення власного і залученого капіталу, довгострокових і поточних зобов'язань, достатності забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами, які знаходять своє відображення в показниках, що характеризують фінансову стійкість підприємства. Показники фінансового стану представлені у табл. 2.3.

Основними виробничими показниками вирощення сільськогосподарських культур є урожайність та виробнича собівартість. При збільшенні урожайності культур на 1 га посівної площі, виробнича собівартість в розрахунку на 1 ц. зменшується і навпаки.

Насіння завозиться в господарство на склад постачальником. Для того щоб збільшити урожайність господарство використовує якісні мінеральні добрива і засоби захисту рослин, які придбані і завезені прямо на склад

провідними фірмами.

Мінеральні добрива: «Яра Міла НРК 16-16-16»

Засоби захисту рослин: Ураган форте, елапус, емоміс

Для обробітку ґрунту, посіву зернового і технічних культур, збирання врожаю, а також реалізації готової продукції в господарстві є високопродуктивна новітня техніка, яка оснащена комп'ютерними системами, що дає змогу обробляти ефективно посівні площі і економити використання робочої сили. Техніка в господарстві (трактори, сівалки, зернозбиральні комбайни) фірми JOHNDLLRE, автомобілі МАН.

Весь виробничий процес в СФТ «Едельвейс» є механізований, що дало змогу більш раціонально і ефективно використовувати трудові ресурси та потенціал працівників.

Нижче представлена оцінка посівних площ сільськогосподарських культур та для наглядності розуміння створені діаграми за таблицею 2.2.

Таблиця 2.2

Обсяги посівних площ сільськогосподарських культур на СФГ
«Едельвейс» (2020-2022 роки)

Найменування	Один. виміру	Роки			Відхилення (2023/2022)	
		2021	2022	2023	±Δ	%
Культури зернові та зернобобові						
Пшениця озима	Га, з двома знаками після коми	300,00	350,00	200,00	-150,00	-42,85
Кукурудза		313,27	225,00	350,50	+125,5	55,77
Культури технічні						
Соя	Га, з двома знаками після коми	-	-	80,00	-	-
Соняшник		300,00	350,00	300,00	-50	-14,28
Разом Культури сільськогосподар ські (сума кодів 0030, 0390, 1231, 2160)		913,27	925,00	930,50	5,5	0,59

Складено автором на основі звітів господарства (див. Дод. Д,Е,Ж)

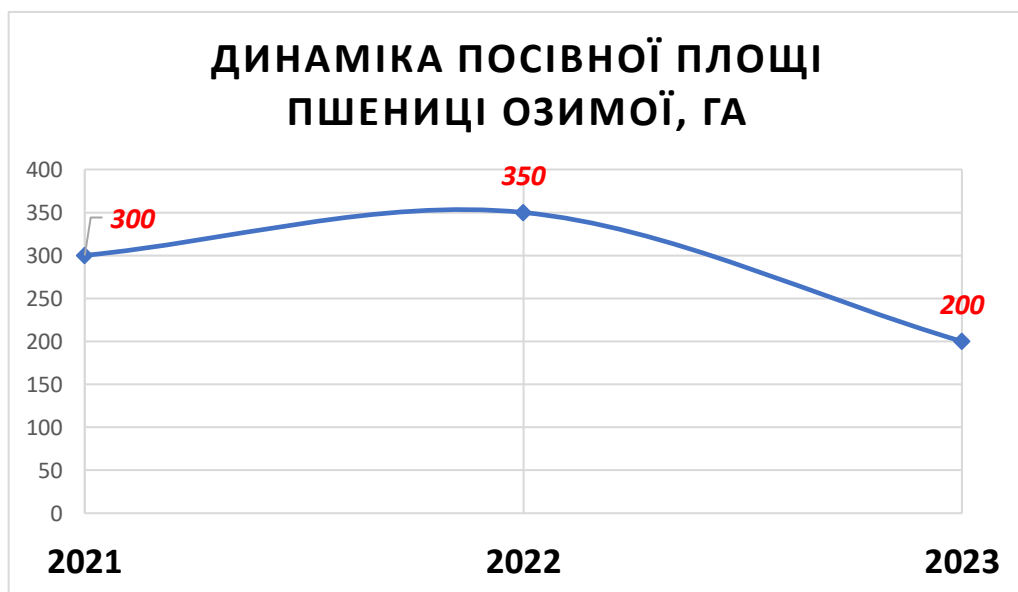

Рис.2.3. Динаміка обсягу посівної площі для пшениці озимої,
СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., га.

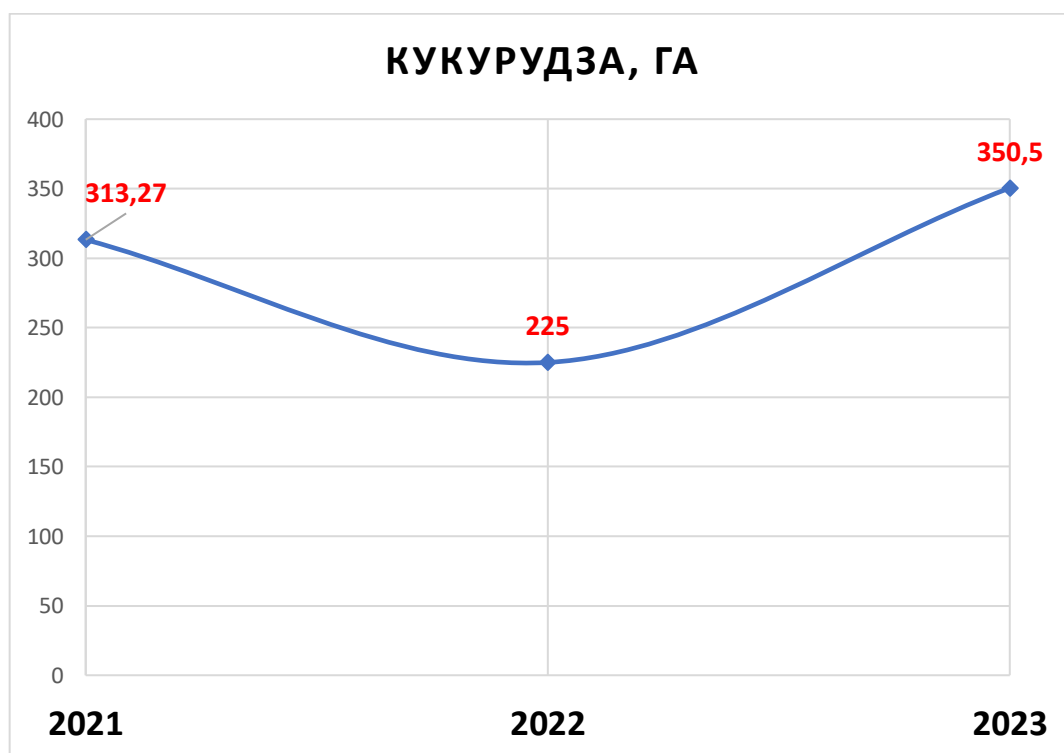

Рис.2.4. Динаміка обсягу посівної площі для кукурудзи,
СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., га.

Рис.2.5. Динаміка обсягу посівної площі для соняшника,
СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., га.

Рис.2.6. Разом культури сільськогосподарські, динаміка посівних площ,
СФГ «Едельвейс» 2021-2023рр., га.

Можна зробити висновок, що в 2023 році був найбільший обсяг посівних площ через початок посіву Сої, яку в попередніх роках не засіювали, тому показувати її динаміку посіву немає сенсу.

Зробити прогнози на 2024 і наступні роки дуже важко, через врахування всіх негативних обставини, пов'язаних з воєнними діями в Україні та через обставини, які можуть виникнути внаслідок цих дій.

Таблиця 2.3

**Динаміка показників фінансового стану СФГ «Едельвейс»
за 2021-2023 роки**

Показник	2021	2022	2023	Відхилення	
				абсолютне (+/-) 2023 до 2022	Норма
Показники платоспроможності (фінансової стійкості)					
Коефіцієнт автономії	0,74	0,98	0,89	-0,09	> = 0,3
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,98	1,35	1,00	-0,35	0,5-0,8
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,50	0,42	0,48	+0,06	0,3 – 0,5
	Показники ділової активності				
Коефіцієнт оборотності активів	1,81	1,29	1,71	+0,42	> 2,5
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	1,41	1,30	1,47	+0,17	> 1
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,98	0,61	0,79	+0,18	> = 0,1
Показники рентабельності					
Коефіцієнт рентабельності активів, %	0,98	0,02	1,58	+1,56	0,2
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу, %	0,98	0,61	0,79	+0,18	
Коефіцієнт рентабельності продажу, %	0,03	0,16	0,15	-0,01	0,2

Складено автором на основі звітів господарства

Для розуміння зміни динаміки показників фінансового стану представимо графічно окремо показники фінансової стійкості, ділової

активності та рентабельності (див. Рис.2.7., Рис.2.8., Рис.2.9.).

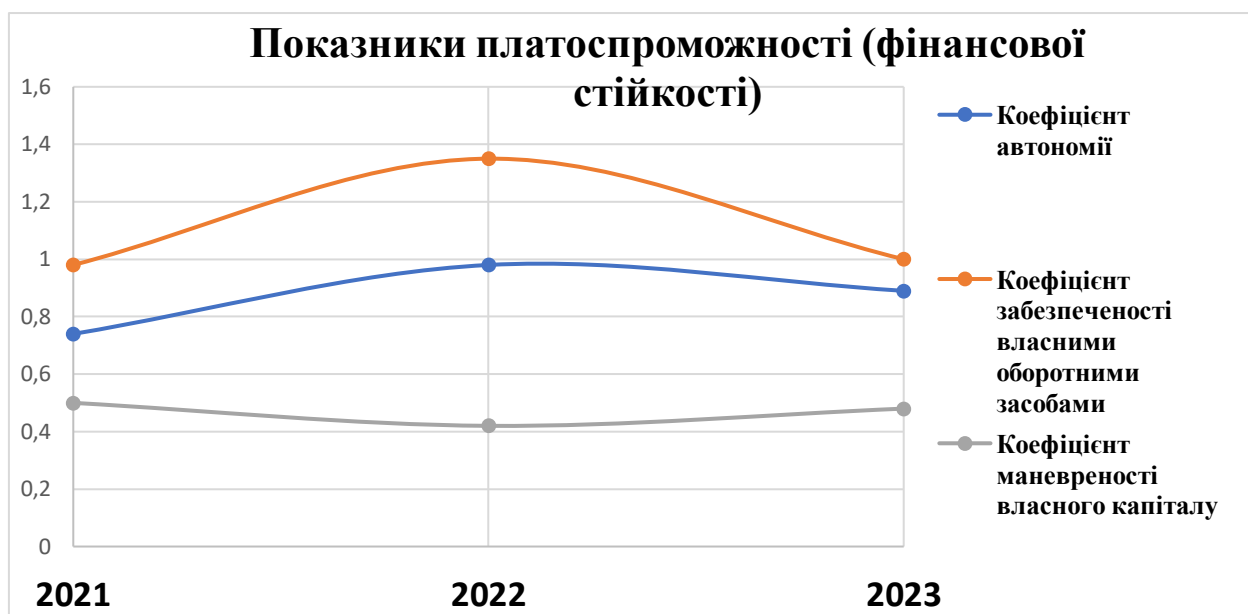

Рис. 2.7. Зміна показників фінансової стійкості СФГ «Едельвейс» за 2021-2023 роки

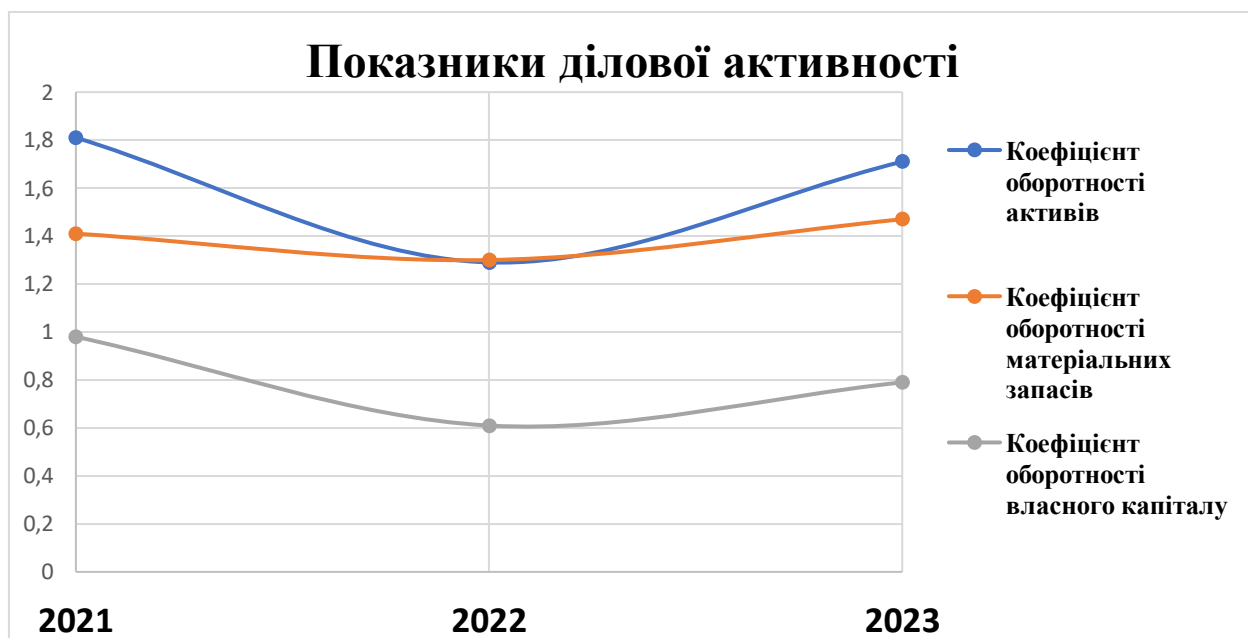

Рис.2.8. Зміна показників ділової активності СФГ «Едельвейс» за 2021-2023 роки

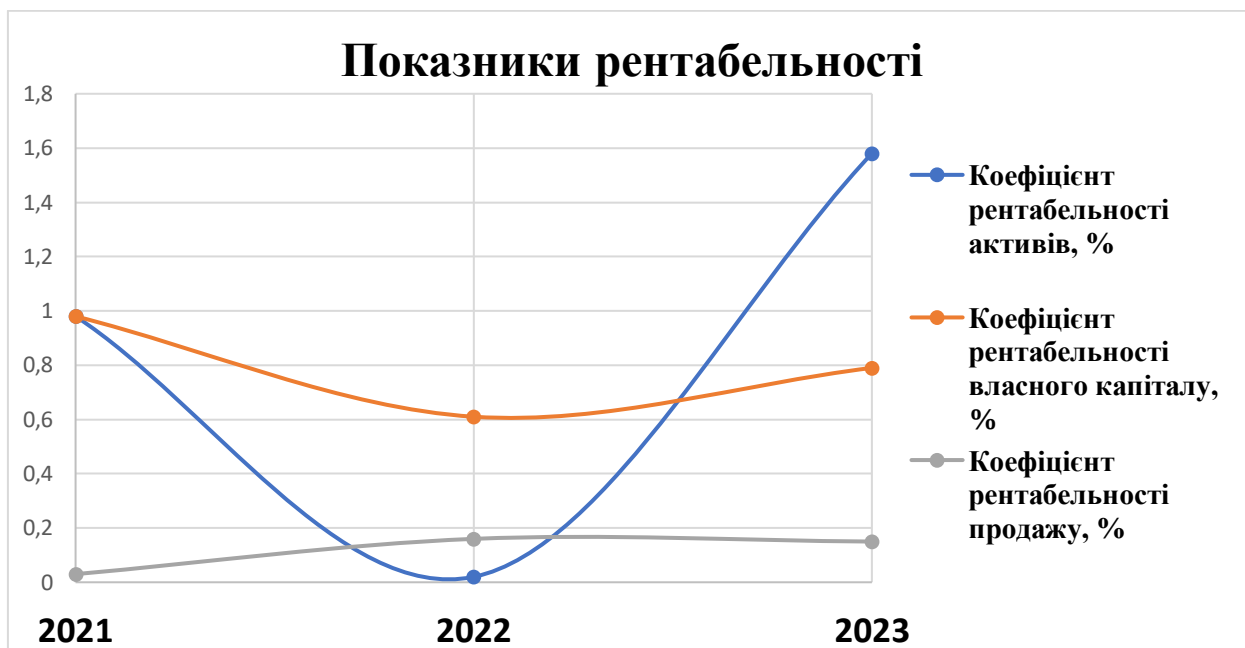

Рис.2.9. Зміна показників рентабельності СФГ «Едельвейс»
за 2021-2023 роки

Коефіцієнт маневреності вказує на частку вільних оборотних активів у власному капіталі, значення коефіцієнту за 2021-2023 роки менше 1 вказує на нестачу вільних оборотних коштів.

Коефіцієнти платоспроможності першого, другого та третього ступенів вказують на покриття необоротних активів довгостроковим капіталом та визначають рівень дотримання фінансової рівноваги у коротко та довгостроковому періодах. В СФГ «Едельвейс» показники платоспроможності мають тенденцію частково до зменшення у 2023 році порівняно із 2022 роком. Дана тенденція до зменшення є негативною для перспективної платоспроможності досліджуваного підприємства.

Аналізуючи показники фінансового стану господарства, можна зробити висновок, що фінансова стійкість господарства наближена до нормальної. Поточна діяльність в основному фінансується за рахунок власних обігових коштів.

Як бачимо, показники оборотності на підприємстві частково спадають протягом 2021-2023 років. У показника оборотності активів спостерігається

позитивна тенденція. Якщо у 2022 році на кожну гривню залучених коштів було реалізовано продукції на суму 1,29 гривень, то в 2023 році – вже 1,71.

Коефіцієнти оборотності кредиторської та дебіторської заборгованостей відсутні через те, що господарство не має кредитів.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу в межах норми і в 2023 році бачимо його підвищення в порівнянні з попередніми роками. На кінець періоду дослідження було вироблено товарів і надано послуг на суму 0,79 гривень на кожну гривню залучених коштів власників.

Отже, коефіцієнт автономії в межах норми – підприємство залежить від зовнішніх джерел фінансування, хоча у 2022 році спостерігалось збільшення автономії підприємства завдяки збільшенню суми власного капіталу.

У поточний час спостерігається зниження рентабельності основних засобів, що супроводжується зменшенням обсягу виробництва на одиницю основних засобів. Незважаючи на це, обсяг оборотних активів зростає, вказуючи на зростання її активності.

Крім того, господарство демонструє відносно високий рівень чистого прибутку, хоча відзначається його зменшення у 2022 році. Таким чином, підприємство залишається прибутковим, з позитивним фінансовим результатом, навіть якщо рентабельність зазнала певного зниження у 2022 році.

Щоб забезпечити подальший успіх і розвиток бізнесу, необхідно активно збільшувати обсяги активів, розширювати обсяги продажів і збільшувати чистий прибуток. Хоча фінансова ситуація господарства наразі може бути оцінена як нестабільна, це не є критичним. СФГ «Едельвейс» являється ліквідним та платоспроможним підприємством, хоча й залежить від зовнішніх та додаткових джерел фінансування.

Аналіз показників майнового стану надає змогу оцінити виробничі можливості підприємства та ефективність використання основних засобів (табл. 2.4.).

Як свідчать результати розрахунків, наведених в табл. 2.4, коефіцієнт зносу має нестабільну динаміку та за період 2021-2023 роки змінюється від 0,44, потім 0,41 і знову в 2023 стає 0,44, проте не перевищує нормативне значення (0,5), що свідчить про збільшення частки зношеного обладнання на підприємстві.

Таблиця 2.4

**Динаміка показників майнового стану СФГ «Едельвейс»
за період 2021-2023 роки**

Показник	Роки			Відхилення (+/-)
	2021	2022	2023	2023р/2022р
Коефіцієнт зносу	0,44	0,41	0,44	+0,03
Коефіцієнт придатності	0,55	0,58	0,55	-0,03
Фондовіддача	1,81	1,34	1,71	+0,37
Фондоозброєність	1,365	1,320	1,842	+0,522

Як підсумок, можна зазначити, що майновий стан підприємства знаходиться в задовільному стані, проте ефективність використання основних засобів зменшилась.

Горизонтальний аналіз статей балансу за основними статтями балансу за 2021-2023 р. СФГ «Едельвейс» наведено в табл. 2.5.

Із табл. 2.5 видно, що активи підприємства зростають у 2021 році на 367,1 тис. грн., або на 2,34%, а в 2022 році – на 8491 тис. грн., або на 52,98%.

У 2023 році необоротні активи зменшилися на 18,08% за рахунок скорочення основних фондів та інших фінансових інвестицій.

Оборотні активи зростають на 8491 тис. грн., або на 52,98% за рахунок відсутності дебіторської заборгованості та за рахунок збільшення грошових коштів на 1954,2 тис. грн., або на 139,46%.

Таблиця 2.5

Горизонтальний аналіз балансу стану СФГ «Едельвейс»
за 2021-2023 роки

Показник	Роки			Абс. відх., (+/-)		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Активи							
I. Необоротні активи	15414,2	21674,7	25594,7	+6260,5	+3920	40	18,08
Основні засоби	15414,2	21674,7	25594,7	+6260,5	+3920	40	18,08
Первісна вартість	27874,0	-	-	-	-	-	-
Знос	12459,8	15292,7	20711,4	+2832,9	+5418,7	22,73	35,43
інші фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-
II. Оборотні активи	15657,0	16024,1	24515,1	+367,1	+8491	2,34	52,98
Запаси	15242,0	14622,9	21159,7	-619,1	+6536,8	-4,06	44,70
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками	-	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	415,0	1401,2	3355,4	+986,2	+1954,2	237,63	139,46
Баланс	31071,0	37698,8	50109,8	+6627,8	+12411	21,33	32,92
Пасиви							
I. Власний капітал	31071,0	37698,8	50109,8	+6627,8	+12411	21,33	32,92
Зареєстрований (пайовий) капітал	23217,5	36967,4	44727,9	+13749,9	+7760,5	59,22	20,99
Нерозподілений прибуток	4686,5	731,4	5381,9	-3955,1	+4650,5	-84,39	635,83
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-	-	-	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	-	-	-	-	-	-	-

Продовження Таблиці 2.5							
Показник	Роки			Абс. відх., (+/-)		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/20 21	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-
Поточні забезпечення	-	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	31071,0	37698,8	50109,8	+6627,8	+12411	21,33	32,92

Складено автором на основі звітів господарства (див. Дод.А,Б,В)

У динаміці пасивів відбуваються наступні зміни: власний капітал збільшується на 12411 тис. грн., або на 32,92%.

У сучасних умовах ринкової економіки ліквідність і платоспроможність підприємства є ключовими характеристиками його успішної діяльності. Хоча ці терміни можуть здатися подібними, важливо зазначити, що ліквідність компанії залежить від її платоспроможності.

Аналізуючи вищевказане, СФГ «Едельвейс» показує зростання обсягів виробництва та продажу культур.

Господарство також демонструє значні обсяги чистого прибутку, хоча його сума зменшилась у 2022 році. Хоча підприємство є рентабельним і має позитивний фінансовий результат, але рентабельність знизилась у 2022 році.

Для подальшого успішного розвитку необхідно збільшувати активи, розширювати обсяги продажу та отриманого прибутку. Наразі фінансове становище підприємства не є стійким, але не є критичним. СФГ «Едельвейс» залишається ліквідним та платоспроможним підприємством, хоча частково залежить від зовнішніх джерел фінансування.

2.3. Аналіз ефективності використання оборотних активів на підприємстві

На ефективність використання оборотних активів на підприємствах сільського господарства впливає дві групи специфічних факторів: зовнішні і внутрішні.

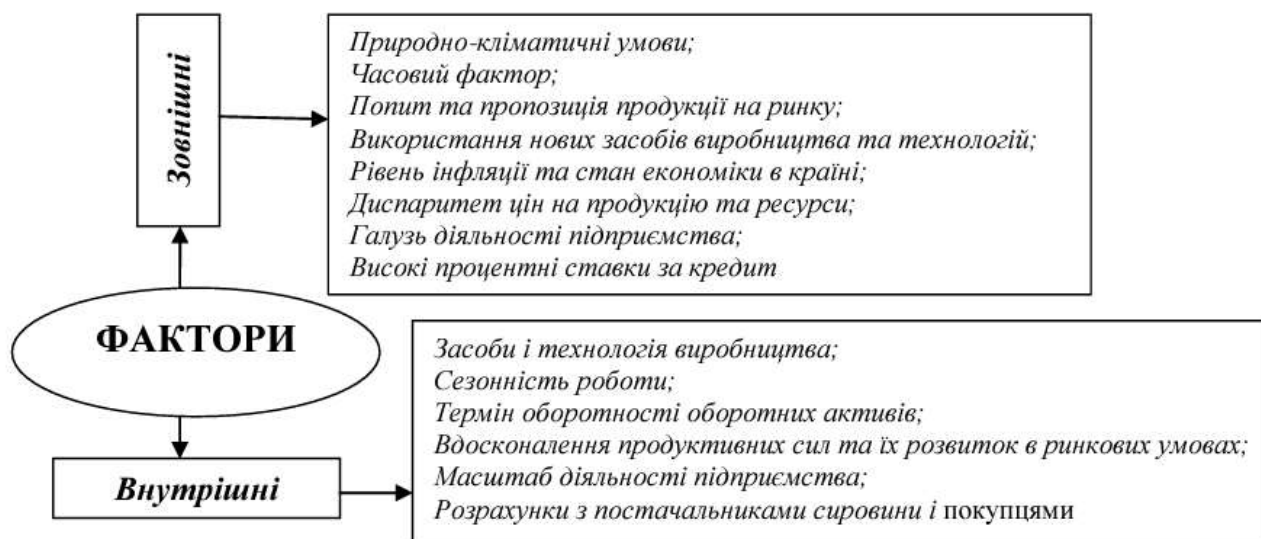

Рис.2.10. Фактори впливу на ефективність використання оборотних активів сільгосппідприємств

Нинішня незбалансованість становить одну з головних причин нестабільного фінансового стану підприємств у сільському господарстві. Зовнішні фактори оборотності визначають ті умови, які підприємство може врахувати та проаналізувати для розробки рекомендацій з функціонування, хоча безпосереднього контролю над ними немає. Великий фінансовий тиск ззовні на підприємства сільського господарства призводить до скорочення виробництва і, відповідно, до зниження якості і кількості виробничих ресурсів.

Недостатня кількість оборотних активів не дозволяє підприємствам сільського господарства розширювати виробництво, а низька рентабельність перешкоджає використанню власних фінансових ресурсів для самофінансування.

У сучасних умовах господарювання більшість сільськогосподарських підприємств зазнали погіршення фінансового стану.

До найважливіших зовнішніх чинників, що впливають на використання оборотних коштів, можна віднести диспропорцію у цінах на матеріально-технічні ресурси та продукцію сільського господарства. Ці розбіжності суттєво впливають на економічні показники ефективності використання оборотного капіталу сільськогосподарських підприємств.

Сільськогосподарські підприємства, як і інші галузі економіки, не вдалося адаптуватися до цих змін і розробити ефективні інструменти боротьби з ними. Умови високої інфляції ускладнюють ситуацію. Сільське господарство є капіталоінтенсивною галуззю, тому впровадження сучасних методів управління дебіторською заборгованістю, грошовими коштами та запасами стає надзвичайно важливим. Такий аналіз змінюваних факторів, що впливають на джерела оборотних активів, допомагає удосконалити систему управління оборотними коштами [40].

Враховуючи проблеми, які виникають у процесі управління оборотними активами сільськогосподарського підприємства, ми розробили модель управління фінансуванням цих активів (див.Табл.2.6.). Ця модель дозволяє систематично переходити від аналітичних управлінських рішень і заходів до регулюючих, забезпечуючи ефективність їх реалізації. Проте важливо пам'ятати, що успішне управління оборотними активами ґрунтується на аналізі як зовнішнього, так і внутрішнього середовища підприємства. Крім того, це пов'язано з особливостями управління їх основними складовими, такими як запаси, дебіторська заборгованість і грошові кошти.

Для вирішення таких проблем (збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості, запасів тощо) необхідно: прискорити оборотність капіталу, впровадити систему фінансового планування, оптимізувати структуру капіталу, покращити управління майном та здійснити заходи для поліпшення контролю фінансової діяльності.

Таблиця 2.6

Модель управління джерелами фінансування оборотних активів
сільгосппідприємства

1. Аналіз стану фінансування оборотних активів за звітний період	Аналіз обсягу та оптимального рівня оборотних активів
	Аналіз складу оборотних активів
	Аналіз чистого робочого капіталу
	Аналіз джерел фінансування оборотних активів
	Аналіз ефективності використання оборотних активів
2. Визначення основних чинників, що впливають на формування оборотних активів	Чинників об'єктивних (високий темп інфляції, нестабільна податкова політика, відсутність платоспроможного попиту) і суб'єктивних (відсутність контролю, неефективний менеджмент)
	Чинники непрямого впливу (макроекономіка) та прямого впливу (мікроекономіка)
3. Обґрунтування політики фінансування оборотних активів	Політика забезпечення оборотними активами товарообороту (мінімізація витрат, забезпечення ліквідності та платоспроможності, управління дебіторською заборгованістю та грошовими коштами та ін.)
	Формування складу оборотних активів (збалансування джерел їх фінансування)
4. Розрахунок загальної потреби в оборотних активах	Аналітичний метод : $P_z = Z + D_z - K_z$, де P_z — фінансово-експлуатаційна загальна потреба підприємства в оборотних засобах (ФЕП); Z — запаси і витрати; D_z — дебіторська заборгованість; K_z — кредиторська заборгованість.
	Нормативний метод: $P_z = N \cdot e_i$, де N — плановий обсяг виробництва продукції; e_i — норма витрат i -го виду оборотних засобів (сировини, матеріалів, палива і т. д.) на одиницю.
	Метод прямого підрахунку потреби в оборотних засобах передбачає розрахунок запасів за кожним видом сировини і матеріалів окремо.
5. Обґрунтування підходу до фінансування оборотних активів	Агресивний тип
	Консервативний тип
	Компромісний тип

<i>Продовження Таблиці 2.6</i>	
6. Визначення розміру власного оборотного капіталу	Загальний розмір власних обігових коштів встановлюється підприємством самостійно
7. Вибір джерел фінансування оборотних активів	За рахунок власного капіталу
	За рахунок довгострокового фінансового кредиту
	За рахунок короткострокового фінансового кредиту
	За рахунок товарного кредиту
8. Багатокритеріальна оптимізація джерел фінансування оборотних активів	Забезпечення достатнього обсягу фінансування
	Забезпечення платоспроможності
	Забезпечення фінансової стійкості
	Мінімізація сукупних витрат фінансування
9. Контроль і моніторинг визначених показників формування та фінансування оборотних активів	

Проблеми, виявлені в ефективності використання оборотних активів

1. Низька оборотність товарно-матеріальних запасів

Виявлено, що тривалість зберігання товарно-матеріальних запасів перевищує оптимальний період, що призводить до замороження коштів та можливих втрат через псування продукції.

2. Високий рівень дебіторської заборгованості

Значна частина оборотних коштів заморожена у вигляді дебіторської заборгованості, що погіршує ліквідність підприємства та може призвести до касових розривів.

3. Недостатня ефективність управління грошовими коштами

Підприємство стикається з проблемами у плануванні та контролі грошових потоків, що призводить до непередбачуваних касових розривів та недоліків фінансування поточних потреб.

Показники оборотності оборотних активів на СФГ «Едельвейс»

Коефіцієнт оборотності показує, скільки оборотів здійснили оборотні кошти за певний період, рахується за формулою (1.1.)

$$2022: K_{OB} = \frac{19452,6}{42218,3} = 0,46$$

$$2023: K_{OB} = \frac{26421,6}{47895,55} = 0,55$$

Для сільськогосподарських фермерських господарств нормативне значення цього коефіцієнта може змінюватись в залежності від багатьох факторів, включаючи тип сільськогосподарської діяльності, масштаби господарства, специфіку продукції та ринкові умови.

Проте, як загальне керівництво, нормативне значення коефіцієнта оборотності активів для сільськогосподарських підприємств може становити від 0.5 до 2.0. Робимо висновок, що підприємство ефективно використовує свої активи для генерації доходу.

Середній залишок оборотних коштів розраховують за формулою середньої хронологічної (1.2.):

$$2022: OK = \frac{44483,2 + 39953,4}{2} = 42218,3$$

$$2023: OK = \frac{39953,4 + 55837,7}{2} = 47895,55$$

Показником, оберненим коефіцієнту оборотності, є *коефіцієнт завантаження оборотних коштів*, який показує, скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю (гривню) реалізованої продукції за певний період. Величина цього показника обчислюється за формулою (1.3.).

$$2022: K_{ЗAB} = \frac{42218,3}{21232,2} = 1,99.$$

$$2023: K_{ЗAB} = \frac{47895,55}{34798} = 1,38.$$

Тривалість одного обороту (швидкість обороту) оборотних коштів визначається за формулами (1.4.) або (1.5).

$$2022: T_{OB} = \frac{365}{0,46} = 793,5.$$

$$2023: T_{OB} = \frac{365}{0,55} = 663,6.$$

Зменшення тривалості одного обороту (або збільшення швидкості обороту) оборотних коштів означає, що підприємство швидше перетворює свої оборотні активи на грошові кошти. Це позитивний показник, оскільки він свідчить про підвищення ефективності використання оборотних активів і кращу ліквідність підприємства.

Показник віддачі (рентабельності) оборотних коштів котрий являє собою відношення прибутку від реалізації продукції до середніх залишків оборотних коштів, за формулою (1.6.).

$$2022: R_{\text{ОБ}} = \frac{1779,6}{42218,3} = 0,042.$$

$$2023: R_{\text{ОБ}} = \frac{8376400}{47895,55} = 0,174.$$

Збільшення показника віддачі (рентабельності) оборотних коштів означає, що підприємство стає більш ефективним у використанні своїх оборотних активів для отримання прибутку. Показник віддачі оборотних коштів, також відомий як рентабельність оборотних коштів, демонструє, наскільки ефективно підприємство перетворює свої оборотні активи на чистий прибуток.

Ефективність використання оборотних активів є критичним аспектом фінансового аналізу та управління. Основні показники ефективності, що використовуються для оцінки ефективності використання оборотних активів, їх значення описані нижче в таблиці.

Таблиця 2.7

Показники ефективності використання оборотних активів СФГ

«Едельвейс» за 2022-2023 роки

Показники	Од. виміру	Роки		Відхилення	
				Абсолютне, тис. грн.	Відносне, %
		2022	2023	2023/2022	2023/2022
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	21232,2	34798,0	+13565,8	63,89

<i>Продовження таблиці 2.7</i>					
Чистий прибуток	тис. грн.	731,4	5381,9	+4650,5	635,84
Середньорічна вартість оборотного капіталу	тис. грн.	42218,3	47859,55	5641,25	13,36
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	оборотів	0,46	0,55	0,09	19,57
Тривалість обертання оборотного капіталу	днів	793,5	663,6	-129,84	-16,36
Рентабельність оборотних коштів	%	4,2	17,5	13,3	316,67
Коефіцієнт завантаження оборотного капіталу	грн.	1,99	1,38	-0,61	-31

Аналіз показників наведених в табл. 2.7 показує, що за досліджуваний період обсяг, склад та структура оборотних активів зазнала змін. Розмір чистих доходів від реалізації продукції на підприємстві в 2023 році збільшився порівняно з 2022 роком на 63,89%, що відбулося переважно за рахунок збільшення таких складових як: запаси на 6969 тис. грн.

На підприємстві коефіцієнт обертання активів показник досить низький і за 2022-2023 роки майже не змінився (табл. 2.9). Тривалість одного обороту оборотного капіталу вимірюється в днях і показує час, за який оборотний капітал здійснить 1 оберт, чим він менший, тим краще використовуються оборотний капітал. За аналізований період (2022-2023 рр.) тривалість одного обороту зменшилась майже на 130 днів. У 2023 році коефіцієнт завантаження зменшився на 0,61 грн. або на 31% порівняно з 2022 роком, що є позитивним явищем.

Таблиця 2.8

Динаміка балансової вартості основних засобів

СФГ «Едельвейс» за 2021-2023 рр.

Роки			Відхилення (2023/2022)	
2021	2022	2023	±Δ	%
27873856,49	36967456,49	46306133,84	+9338677,35	-2762877,914

Складено автором на основі звітів господарства (див. Дод. 3, И, К)

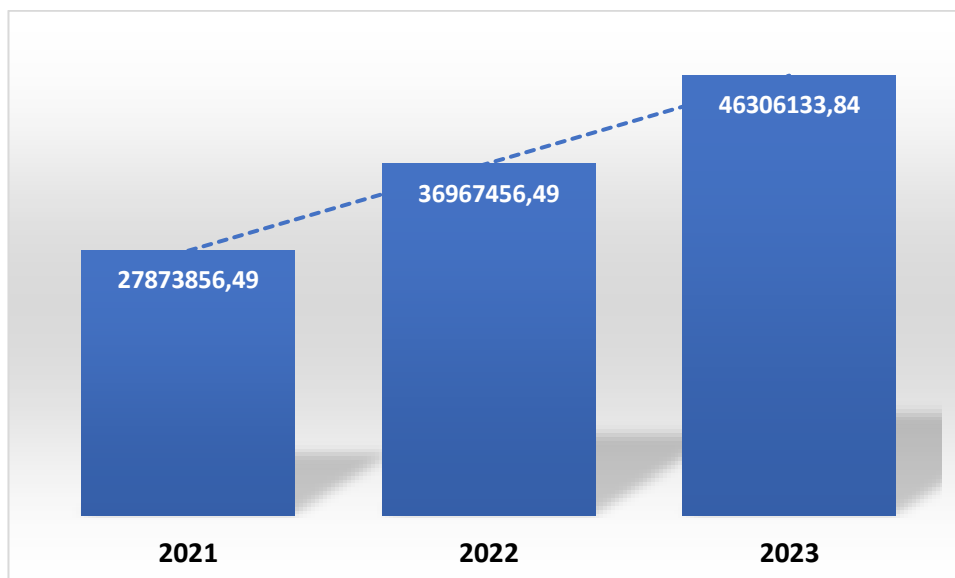

Рис.2.11. Динаміка балансової вартості основних засобів СФГ
«Едельвейс»
за 2021-2023 роки

Можемо спостерігати динаміку на збільшення балансової вартості основних засобів. Підвищення може бути спричинене різними факторами:

1. Інфляція. Зростання цін на матеріали, обладнання та ресурси може призвести до підвищення вартості основних засобів.
2. Розширення бізнесу. Розширення підприємства, будівництво нових об'єктів або придбання додаткового обладнання може призвести до збільшення кількості та вартості основних засобів.
3. Знос та застаріння. Старіння та знос існуючих основних засобів може вимагати їх заміни на нові, що може підвищити загальну вартість активів.
4. Податкові стимули. У деяких випадках, державні програми або податкові стимули можуть змушувати підприємства вкладати в основні засоби для отримання певних податкових переваг або стимулів.
5. Зміни в облікових стандартах. Впровадження нових облікових стандартів, які вимагають більш деталізованого обліку основних засобів, може призвести до збільшення їх балансової вартості.

Загалом, підвищення балансової вартості основних засобів може бути результатом різних факторів, які відображають як зміни у вартості самого обладнання, так і внутрішні фактори, такі як стратегічні рішення підприємства або регулювання.

Структура оборотних активів СФГ "Едельвейс"

Оборотні активи - це активи, які використовуються підприємством протягом одного операційного циклу або одного року і можуть бути легко конвертовані в грошові кошти. Для СФГ «Едельвейс» структура оборотних активів включає кілька основних категорій (див.Табл.2.9):

1. Грошові кошти та їх еквіваленти

Готівка в касі та на рахунках: грошові кошти, які підприємство тримає у вигляді готівки або на банківських рахунках.

Фінансові інвестиції: легко конвертовані в грошові кошти інвестиції, такі як державні цінні папери з коротким терміном погашення.

2. Запаси

Готова продукція: готова продукція, яка очікує на продаж.

Товари: продукція, придбана для подальшого перепродажу.

Наведена нижче таблиця (2.9.) відображає структуру оборотних активів СФГ "Едельвейс" у вигляді питомої ваги кожного елемента по відношенню до загальної суми оборотних активів.

Таблиця 2.9

Динаміка структури оборотних активів СФГ «Едельвейс» за 2021-2023 роки

Показники	Роки						Відхилення			
	2021		2022		2023		Абсолютне, тис. грн.		Відносне, %	
	Тис. грн.	Пит. Вага	Тис. грн.	Пит. Вага	Тис. грн.	Пит. Вага	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Запаси	15242,0	97,35	15292,7	91,61	21159,7	86,31	+50,7	+5867		

Продовження таблиці 2.9										
Гроші та їх еквіваленти	415,0	2,65	1401,2	8,39	3355,4	13,369	+986,2	+1954,2		
Усього	15657	100	16693,9	100	24515,1	100	1036,9	7821,2		

Структура оборотних активів - це розподіл оборотних активів підприємства на різні компоненти згідно їхньої питомої ваги або відсоткового відношення до загальної суми оборотних активів. Ця структура дозволяє керівництву та інвесторам отримати уявлення про те, як підприємство розпоряджається своїми ресурсами.

Основна мета розрахунку структури оборотних активів полягає у такому:

1. Аналіз ефективності управління активами. Структура оборотних активів вказує, які складові активів переважають у балансі. Наприклад, великий обсяг готівки може свідчити про неефективне використання коштів або недостатню інвестиційну активність.

2. Прогнозування ліквідності. Ліквідність підприємства визначається структурою оборотних активів. Це допомагає керівництву забезпечити, що підприємство має достатньо легко здійснюваних активів для покриття своїх поточних зобов'язань.

3. Виявлення ризиків. Різні компоненти оборотних активів мають різні ризики. Наприклад, запаси можуть бути піддаються ризику застаріння або знецінення, а дебіторська заборгованість - ризику неплатоспроможності покупців. Розгорнута структура допомагає виявити такі ризики та прийняти відповідні заходи для їх управління.

4. Оцінка стратегічних можливостей. Чітке розуміння структури оборотних активів допомагає визначити можливості для оптимізації та вдосконалення. Наприклад, якщо певні компоненти активів виявляються менш ефективними, підприємство може розглянути стратегії для їх оптимізації або заміни.

Наведена нижче таблиця відображає структуру оборотних активів СФГ "Едельвейс" у вигляді питомої ваги кожного елемента по відношенню до загальної суми оборотних активів.

Збільшення в структурі оборотних активів грошових коштів означає, що підприємство утримує більшу частину своїх активів у формі готівки або еквівалентів готівки порівняно з іншими видами оборотних активів.

Це може мати декілька можливих причин та наслідків:

1. Збільшення ліквідності. Великий обсяг готівки може забезпечити більшу ліквідність, що означає, що підприємство має більше засобів для виплати своїх поточних зобов'язань та вирішення фінансових потреб у разі непередбачених обставин.
2. Зменшення ризику. Готівка може бути менш вразливою до коливань ринкових умов або фінансових криз, оскільки вона не піддається ризикам знецінення активів, які можуть відбутися у разі змін у цінах або попиті на ринку.
3. Недоінвестованість. Однак великий обсяг готівки також може сигналізувати про недоінвестованість коштів, які могли б бути використані для генерації прибутку чи зростання активності підприємства.

4. Потенційні можливості. З іншого боку, збільшення готівки може також свідчити про готовність підприємства до майбутніх інвестицій або придбань, особливо якщо це відбувається в періоди падіння ринкових цін або зростання конкуренції, коли можуть з'явитися вигідні можливості для покупки.

Отже, структура оборотних активів є важливим інструментом управління фінансами та ризиками підприємства, що дозволяє здійснити аналіз, прогнозування та прийняття стратегічних рішень.

Структура оборотних активів СФГ "Едельвейс" забезпечує підприємству необхідну ліквідність та гнучкість для ефективного управління виробничими процесами.

Коефіцієнт обігу активів за аналізований період має тенденцію до збільшення, в 2022 р. він складав 0,68 обертів, в 2023 р. – 0,92 оберти (табл. 2.10). Така динаміка свідчить про ефективність використання активів на досліджуваному підприємстві.

За досліджуваний період коефіцієнт оборотності оборотних коштів на підприємстві дещо збільшився, що свідчить про прискорення обороту оборотних засобів. Показує, скільки підприємству потрібно оборотів для сплати виставлених йому рахунків.

Коефіцієнт оборотності запасів дає можливість встановити швидкість обороту запасів для забезпечення виконання завдання з продажу (реалізації) готової продукції (товарів, робіт, послуг).

Підвищення коефіцієнта оборотності свідчить про відносне збільшення виробничих запасів і незавершеного виробництва або про зменшення попиту на готову продукцію.

Таблиця 2.10

Показники ділової активності (оборотності) СФГ «Едельвейс»
за 2021-2023 роки

Показники	Формула	Джерела інформації з форм фінансової звітності	2022	2023	Відхилення	
					абсолютне	відносне, %
					2023 до 2022	2023 до 2022
Коефіцієнт обертання активів	Чистий дохід від реалізації / Середньорічна вартість активів	Код 2000 / Код 1300	0,68	0,92	0,24	35,08
Коефіцієнт обертання оборотних активів	Чистий дохід від реалізації / Середньорічна вартість оборотних активів	Код 2000 / Код 1195	1,36	2,17	0,82	60,14
Тривалість обороту оборотних активів	Число календарних днів у періоді, який аналізується / Коефіцієнт обертання оборотних коштів		269	168	-101,08	-37,55
Коефіцієнт оборотності запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середня вартість запасів	Код 2050 / Код 1100	1,32	2,27	0,95	72,09
Тривалість обертання запасів	Число календарних днів у періоді, який аналізується / Коефіцієнт обертання запасів		276	161	-115,74	-41,89

Продовження таблиці 2.10						
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чистий дохід від реалізації продукції / Середньорічна сума власного капіталу	Код 2000 / Код 1495	0,68	0,92	0,24	35,08

Основні шляхи прискорення оборотності капіталу включають наступні напрями:

1. Зменшення тривалості виробничого циклу шляхом використання новітніх технологій, механізації та автоматизації процесів виробництва, підвищення продуктивності праці, максимального використання виробничих потужностей, а також раціонального використання трудових та матеріальних ресурсів.
2. Поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення для забезпечення безперебійності виробництва необхідними матеріальними ресурсами та скорочення часу, під час якого капітал перебуває в запасах.
3. Скорочення часу оплати коштів за товари або послуги, що були передані споживачам, з метою зменшення дебіторської заборгованості.
4. Підвищення рівня маркетингових досліджень, спрямованих на швидке просування товарів від виробника до споживача. Це включає аналіз ринку, вдосконалення товару і його просування до споживача, формування ефективної цінової політики, організацію результативної реклами та інші заходи [41].

Вжиті заходи дозволять збільшити прибуток від реалізації продукції шляхом скорочення часу, протягом якого капітал перебуває в обороті. Таким чином, ключовими способами підвищення ефективності використання оборотних коштів на сільськогосподарських підприємствах можна вважати:

1. Збільшення обсягу наданих послуг.
2. Зниження собівартості процесу надання послуг.
3. Зменшення витрат підприємства.
4. Систематичний контроль за розподілом виробничих ресурсів.
5. Підвищення продуктивності працівників.
6. Підвищення кваліфікації персоналу.

7. Впровадження новітніх технологій.
8. Створення маркетингових служб на підприємстві.
9. Реконструкція та модернізація підприємства.

Отже, незважаючи на значущість оборотних активів як ключового показника успішної діяльності сільськогосподарських підприємств, вітчизняна економічна наука і практика недостатньо уваги приділяють цій економічній категорії.

Аналіз ефективності використання оборотних активів не проводиться на сільськогосподарських підприємствах, і їх вплив на фінансове становище підприємства не оцінюється.

Наша думка полягає в тому, що доцільно обирати оптимальний рівень і раціональну структуру оборотних активів, враховуючи особливості діяльності кожного підприємства. Важливо також уважно вибирати джерела формування оборотних активів, зокрема з урахуванням ефективності їх використання та ризиків, що впливають на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства.

За такого підходу слід відстежувати глибину і якість проблем на етапі прогнозування. Надзвичайно важливо, щоб економічна наука пропонувала виробництву надійні та прості методи контролю, прогнозування стану та ефективності використання оборотних активів.

2.4. Правове регулювання використання оборотних активів підприємства

Необхідно зауважити, що в нашій країні базовим документом, що визначає порядок забезпечення та регламентує формування обліково-аналітичного процесу на підприємстві, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [42], тому вважаємо за доцільне наголосити на його пріоритетності у дослідженні нормативно-правової бази обліку оборотних активів.

Важливо зазначити, що значний вплив на забезпечення обліково-аналітичного процесу в Україні має комплекс відповідних нормативно-

правових актів. Наша думка полягає в тому, що ці нормативно-правові документи доцільно структурувати у формі п'яти основних рівнів:

1. Основними правовими актами України є Конституція, Кодекси законів і Закони.
2. Укази та розпорядження Президента України, Постанови Кабінету Міністрів.
3. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові документи щодо обліку та фінансової звітності, які схвалюються Міністерством фінансів.
4. Нормативні акти (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації Мінфіну та інших органів, що розробляються на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
5. Рішення щодо організації бухгалтерського обліку на рівні підприємства.

Вважаємо за доцільне наголосити на суттєвому значенні регулюючої документації, що розробляється безпосередньо на рівні підприємства, оскільки вона регламентує специфіку обліково-аналітичного процесу відповідно до особливостей діяльності кожного окремого господарюючого суб'єкта. Така документація є досить важливою у формуванні обліково-аналітичного процесу активів підприємства, оскільки її розробка потребує врахування вимог законодавчих актів вищого рівня та виявлення і правильного відображення специфічних аспектів обліково-аналітичної діяльності на рівні даного суб'єкта господарювання [43].

Використання оборотних активів підприємства в Україні регулюється рядом законодавчих актів та нормативно-правових документів. Основні з них включають:

1. Цивільний кодекс України. Він містить загальні правила щодо власності, включаючи власність на оборотні активи, і визначає права та обов'язки учасників цивільних правовідносин щодо оборотних активів.

2. Податковий кодекс України. Він містить положення про облік та оподаткування оборотних активів, таких як запаси, кредиторська та дебіторська заборгованість тощо.

3. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Цей закон визначає порядок ведення бухгалтерського обліку, включаючи облік оборотних активів, та вимоги до фінансової звітності, в якій міститься інформація про них.

4. Нормативно-правові акти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Вони можуть містити вимоги щодо управління оборотними активами у фінансових установах.

5. Закон України "Про захист прав споживачів". Він може містити положення, що регулюють відносини між підприємствами та споживачами щодо оборотних активів, наприклад, у випадках повернення товарів або недоліків в їх якості.

Ці законодавчі акти встановлюють правила та вимоги щодо обігу, використання, оподаткування та звітності щодо оборотних активів на підприємствах в Україні. Вони регулюють правові відносини між підприємствами та іншими сторонами, а також встановлюють відповідальність за порушення вимог законодавства у цій сфері.

Кожне підприємство в нашій країні повинно самостійно, спираючись на чинне законодавство України та на власний досвід роботи, а також на особливості національної економіки, проводити обліково-аналітичний процес щодо оборотних активів із врахуванням специфіки здійснення ним господарської діяльності.

Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного

сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону « Про фермерські господарства». СФГ «Едельвейс» зареєстроване як юридична особа, яка має статус сімейного фермерського господарства. СФГ «Едельвейс» має свій статут та печатку.

Органами управління Господарства є:

- Загальні збори членів Господарства;
- Голова Господарства.

Вищим органом управління Господарства є загальні збори членів Господарства. Вони складаються з членів Господарства. Загальні збори членів Господарства правомочні приймати рішення з будь-яких питань діяльності Господарства. Члени Господарства мають кількість голосів, пропорційну до їх частки у складеному капіталі Господарства,

Члени здійснюють управління господарством безпосередньо або через призначеного ними Голову. Член одночасно може бути Головою Господарства.

Загальні збори членів Господарства вважаються повноважними, якщо на них присутні члени Господарства, що володіють у сукупності більш як 60% голосів.

Загальні збори членів Господарства скликаються не рідше одного разу на рік. Загальні збори членів Господарства обирають голову та секретаря зборів.

Про проведення загальних зборів членів Господарства його члени повідомляються рекомендованим листом або іншим чином не пізніше, ніж за 30 днів до скликання загальних зборів з зазначенням часу і місця проведення зборів та порядку денного. З питань, не включених до порядку денного, рішення можуть прийматися тільки за згодою всіх членів Господарства, присутніх на зборах.

Позачергові Загальні збори членів Господарства скликаються на вимогу Голови Господарства або членів Господарства, що володіють у сукупності більш як 20% голосів Будь-хто з членів Господарства вправі

вимагати розгляду питання на Загальних зборах членів Господарства за умови, що воно було ним поставлено не пізніше як за 25 днів до дати проведення зборів.

До виключної компетенції загальних зборів членів Господарства належить: в визначення основних, напрямків діяльності Господарства, затвердження планів та звітів про їх виконання;

- обрання та переобрання голови Господарства;
- затвердження річних результатів діяльності Господарства, порядку розподілу прибутку, визначення порядку покриття збитків;
- створення та використання резервного та інших фондів Господарства;
- внесення змін до статуту Господарства;
- зміна розміру складеного капіталу Господарства;
- прийняття рішень про ліквідацію Господарства, призначення ліквідаційної комісії затвердження ліквідаційного балансу.

Рішення про внесення змін до статуту Господарства, відчуження майна Господарства на суму, що становить п'ятдесят і більше відсотків майна Господарства, та про ліквідацію Господарства приймаються більшістю не менш як у 60% від загальної кількості голосів. З решти питань рішення приймається простою більшістю голосів,

Оперативне управління діяльністю Господарством здійснює його Голова. Голова Господарства може письмово доручати виконання своїх обов'язків одному з членів Господарства або особі, яка працює за контрактом.

Господарство та його члени відповідно до закону мають право:

- продавати або іншим способом відчужувати земельну ділянку, передавати її в оренду, заставу, спадщину;
- самотійно господарювати на землі;
- власності на посіви і насадження сільськогосподарських та інших культур, на вироблену сільськогосподарську продукцію;

- на відшкодування збитків;
- споруджувати житлові будинки, господарські будівлі та споруди;
- реалізовувати вироблену сільськогосподарську продукцію на вітчизняних ринках і поставляти на експорт;
- отримати частку майна Господарства, пропорційну до своєї частки в складеному капіталі Господарства при його ліквідації або у разі припинення членства у Господарстві;
- інші права.

Порушені права власників земельних ділянок підлягають поновленню в порядку, встановленому законом.

Господарство та його члени відповідно до закону зобов'язані:

- забезпечувати використання земельних ділянок за їх цільовим призначенням;
- дотримуватися вимог законодавства про охорону довкілля;
- сплачувати податки та збори;
- не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів;
- не допускати зниження родючості ґрунтів та зберігати інші корисні властивості землі;
- надавати відповідним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування.

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ГОСПОДАРСТВА. Господарство веде бухгалтерський облік результатів своєї роботи і подає відповідним органам фінансову звітність, статистичну інформацію та інші дані, встановлені законодавством України.

Господарство є платником податків та інших обов'язкових платежів згідно з чинним законодавством України.

Результати діяльності Господарства відображаються в кварталних та річних балансах, у звіті про прибутки та збитки, а також у річному звіті. Фінансовий рік збігається з календарним.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГОСПОДАРСТВА

Діяльність Господарства припиняється у разі: реорганізації Господарства; ліквідації Господарства; визнання Господарства неплатоспроможним (банкрутом); якщо не залишається жодного члена Господарства або спадкоємця, який бажає продовжити діяльність Господарства.

Рішення про припинення діяльності Господарства приймається: членами Господарства у разі реорганізації, або ліквідації Господарства відповідно до закону та Статуту Господарства; разі якщо не залишається жодного члена Господарства або спадкоємця, який бажає продовжити Господарства у порядку, встановленому законом; у разі банкрутства Господарства - відповідно до закону.

Спори про припинення діяльності Господарства вирішуються судом.

Ліквідаційна комісія повинна опублікувати відповідне повідомлення про припинення із зазначенням терміну подання кредитором своїх претензій, який становить не менше двох місяців.

Господарство є таким, що припинилося, з дня внесення запису про державну реєстрацію припинення до Єдиного державного реєстру.

Складові оборотних активів СФГ «Едельвейс»:

1. Запаси сировини, матеріалів, запасних частин, що забезпечують діяльність господарства.
2. Запаси готової продукції, яка вирощена на землях господарства, зібрана та заприбуткована на склад і призначена для подальшої реалізації.
3. Грошові активи, які включають залишки коштів на рахунках господарства.

СФГ «Едельвейс» заприбутковує придбані насіння культур ПММ, запасні частини, мінеральні добрива, засоби захисту рослин та інше згідно прибуткових накладних, отриманих від постачальника на склад.

Вирощену сільськогосподарську продукцію, зібрану і перевезену власними основними засобами на склад із поля заприбутковує внутрішніми накладними.

Реалізовує готову продукцію згідно виданих накладних, також створюються договори купівлі-продажу продукції.

Правила внутрішнього розпорядку СФГ «Едельвейс»

Правила в господарстві розроблено згідно вимог Кодексу законів про працю України, законів України, положень Статуту СФГ «Едельвейс».

Правила визначають трудові обов'язки працівників, режим роботи і є обов'язковими для всіх працівників господарства.

Усі питання, пов'язані з застосуванням цих правил, вирішує голова господарства.

1. Під час прийняття на роботу працівник зобов'язаний надати паспорт, трудову книгу, документ про освіту, довідку про реєстраційний номер платника податків.

Прийняття на роботу здійснюється на підставі письмової заяви, яку підписує голова господарства.

На працівника видають наказ, який теж підписує голова господарства, потім складається трудовий договір, в якому вказується види робіт і умови оплати.

Також на працівника складається посадова інструкція і проводиться інструктаж з питань техніки безпеки.

2. Працівник повинен дотримуватися режиму робочого дня, своєчасно і якісно виконувати свої трудові обов'язки, дотримуватись правил техніки безпеки.

Господарство повинно своєчасно виплачувати заробітну плату за виконану роботу працівника, в кінці року СФГ «Едельвейс» виплачує додаткову винагороду за виконану роботу.

Основними завданнями оперативного бюджетування в СФГ «Едельвейс» являються:

- Планування з початку року які будуть сіятись культури на тому чи іншому полі з дотриманням сівозмін.
- Можливість вибору кращих варіантів щодо посіву культур
- Планування щодо придбання насіння культур
- Планування щодо забезпечення засобами захисту рослин, мінеральними добривами і іншими
- Планування щодо догляду за культурами.
- Планування щодо збору врожаю.

Отже, в господарстві розробляється методика складання оперативного бюджетування зазвичай на весі рік і її підписує та затверджує голова господарства.

Організаційно-правова форма правового статусу СФГ Едельвейс:

Господарство набуває права юридичної особи з дня його державної реєстрації Засновники Господарства після державної реєстрації Господарства набувають статусу -член фермерського господарства

Господарство має круглу печатку й штамп із своїм найменуванням, відкриває на свій вибір у будь-якій установі банку вкладні (депозитні) рахунки, поточні та розпоряджається власними коштами, самостійно визначає розмір ліміту залишку готівки, що постійно знаходиться в його касі, на поточні витрати. свост діяльності

Для забезпечення мети своєї діяльності Господарство має право від свого імені укласти угоди, набувати майнові та особисті немайнові права й нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді, господарському суді.

Втручання в господарську або іншу діяльність Господарства державних чи інших органів, а також - посадових осіб не допускається, крім випадків, передбачених чинним законодавством України.

Господарство не несе відповідальності за зобов'язаннями держави, держава не відповідає за зобов'язаннями Господарства.

Господарство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями у межах майна, яке є власністю Господарства.

Звернення стягнення на земельні ділянки, надані у власність для ведення фермерського господарства, допускається у випадках, коли у Господарства відсутнє інше майно, на яке може бути звернено стягнення.

Висновки до розділу 2

В результаті аналізу діяльності СФГ «Едельвейс» можна зробити наступні висновки:

1. Головною метою діяльності СФГ «Едельвейс» є отримання прибутку через виробництво та реалізацію сільськогосподарської продукції, а також інших видів діяльності.
2. Предметом діяльності господарства є вирощування різноманітних культур, оптова торгівля зерном та насінням, допоміжна діяльність у рослинництві та надання послуг у цій галузі.
3. Оборотні активи, такі як запаси, дебіторська заборгованість та грошові кошти, є ключовими елементами виробничого процесу СФГ «Едельвейс».
4. Ефективність використання оборотних коштів визначається їхньою оборотністю, а прискорення цього процесу сприяє збільшенню обсягу виробництва продукції за менший час та оптимізації витрат господарства.
5. Класифікація оборотних активів необхідна для ефективного організації складського господарства, аналітичного обліку та планування управління оборотними активами.
6. Аналіз оборотних активів СФГ «Едельвейс» за звітний період свідчить про їхнє зростання, що обумовлене збільшенням виробництва та підвищенням цін на продукцію та товари.

СФГ «Едельвейс» виявляється стійким і прибутковим підприємством з позитивним фінансовим результатом. За аналізований період, 2022 та 2023 роки, підприємство не зазнало збитків, а його чистий фінансовий результат був позитивним. Рентабельність виробничої діяльності виявляється

додатньою, хоча спостерігається негативна динаміка в операційній рентабельності. Однак, загальна тенденція є позитивною.

Комплексний підхід до аналізу фінансового стану підприємства вказує на його рентабельність та стабільність. Коефіцієнти фінансового стану, такі як коефіцієнт маневреності, платоспроможності та автономії, показують відносну стабільність, хоча спостерігається певне зниження у деяких показниках, що вимагає уваги.

Не зважаючи на деякі негативні тенденції, такі як зниження рентабельності основних засобів та оборотності, підприємство залишається прибутковим та ефективним. Для подальшого успіху і розвитку бізнесу рекомендується активне збільшення обсягів активів та розширення обсягів продажів. Хоча фінансова ситуація може бути оцінена як нестабільна, підприємство залишається ліквідним та платоспроможним.

Розглянуто проблеми, які виникають у сільськогосподарських підприємств через незбалансованість у використанні оборотних активів. Зовнішні чинники, такі як диспропорція у цінах на ресурси та продукцію, створюють значний фінансовий тиск на підприємства, що призводить до зниження виробництва та обмеження розвитку.

Аналізується вплив цих факторів на ефективність використання оборотних коштів і висувуються пропозиції щодо вдосконалення системи управління цими активами. Рекомендації включають поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення, оптимізацію процесів та контроль за розподілом виробничих ресурсів.

Аналіз показників, наведених у цьому демонструє суттєві зміни в обсязі, складі та структурі оборотних активів СФГ «Едельвейс» за досліджуваний період. Нижче наведено ключові висновки з аналізу.

У 2023 році чистий дохід від реалізації продукції зріс на 63,89% порівняно з 2022 роком. Це збільшення переважно відбулося за рахунок зростання запасів на 6969 тис. грн.

Коефіцієнт обігу активів показав зростання з 0,68 обертів у 2022 році до 0,92 обертів у 2023 році. Така позитивна динаміка свідчить про підвищення ефективності використання активів підприємства.

Тривалість одного обороту зменшилася на майже 130 днів протягом аналізованого періоду.

Зменшення тривалості одного обороту вказує на кращу ефективність використання оборотного капіталу, що є позитивним явищем.

У 2023 році коефіцієнт завантаження знизився на 0,61 грн або на 31% порівняно з 2022 роком. Зниження коефіцієнта завантаження є позитивним показником, оскільки це свідчить про ефективніше використання ресурсів підприємства.

За досліджуваний період коефіцієнт оборотності оборотних коштів дещо збільшився. Це свідчить про прискорення обороту оборотних засобів, що означає, що підприємство ефективніше використовує свої оборотні кошти для сплати рахунків та забезпечення виробництва.

Підвищення коефіцієнта оборотності запасів вказує на відносне збільшення виробничих запасів та незавершеного виробництва або на зменшення попиту на готову продукцію.

Збільшення цього показника може свідчити про накопичення запасів, що потребує додаткової уваги для забезпечення балансу між виробництвом і попитом.

Загалом, аналіз показників ефективності використання оборотних активів СФГ «Едельвейс» вказує на позитивні тенденції у підвищенні ефективності управління ресурсами підприємства. Збільшення чистих доходів, зменшення тривалості одного обороту оборотного капіталу та зниження коефіцієнта завантаження демонструють, що підприємство успішно оптимізує свої операційні процеси.

Зазначається важливість адаптації підприємств до змін у сучасних умовах господарювання та впровадження ефективних методів управління оборотними активами. Розроблена модель управління фінансуванням

оборотних активів спрямована на підвищення ефективності використання цих коштів і покращення фінансового стану підприємств.

Отже, необхідно систематично вдосконалювати управління оборотними активами, враховуючи зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на їх використання. Ретельний аналіз і використання ефективних інструментів управління можуть допомогти підприємствам збільшити прибуток та підтримати стабільність у складних умовах економічної нестабільності.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Напрями вдосконалення використання оборотних активів

Підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства можна здійснити через такі напрямки:

1. Оптимізація запасів: можливо завдяки вдосконаленню системи управління запасами, скороченню часу доставки та оптимізації виробничих процесів.
2. Ефективний кредитний менеджмент: вчасна оплата заборгованості з боку клієнтів забезпечить стабільність готівкового потоку та зменшить ризик невиклат.
3. Поліпшення управління грошовими коштами: ефективна система контролю за грошовими потоками дозволить своєчасно розраховуватися з кредиторами та мінімізувати затримки платежів.
4. Збільшення обсягу продажів: росту обсягу продажів сприятиме швидше перетворення активів на готівку та підвищення оборотності оборотних активів.
5. Раціоналізація витрат: оптимізація використання ресурсів допоможе знизити загальні витрати, підвищити продуктивність та підвищити рентабельність.
6. Використання факторингу: послуги факторингових компаній забезпечать швидке отримання коштів за заборгованість, знизять ризик невиклат та покращать фінансовий стан підприємства [44].

Управління оборотними активами є пріоритетним у загальній системі фінансового менеджменту. Визначання обсягу і структури оборотних активів, джерела їх покриття та співвідношення цих джерел, є достатніми для забезпечення довгострокової виробничої та ефективної діяльності підприємства є цільовою установкою політики управління оборотним капіталом. Політика управління оборотним капіталом повинна забезпечувати знаходження компромісу між ризиком втрати ліквідності та ефективністю

діяльності, що зводиться до вирішення цих двох ключових питань платоспроможності та забезпечення прийняття обсягів, структури та прибутковості капіталу [45].

Грамотне управління оборотними коштами підприємства сприяє зниженню витрат на виробництво і збут продукції. Зниження питомих витрат сировини, матеріалів, палива, забезпечує виробництву великі економічні вигоди. Економія матеріальних ресурсів великою мірою сприяє зниженню собівартості промислової продукції.

Зменшення витрат на матеріальні ресурси має значний вплив на зниження собівартості продукції і покращує фінансове становище підприємства. Найбільш ефективним способом зниження матеріальних витрат є використання систем постачання сировини, матеріалів та комплектуючих прямо в технологічних процесах.

Пошук шляхів для покращення ефективного використання оборотних засобів включає в себе впровадження передових технологій та науково-технічних досягнень, спрямованих на економію ресурсів, зниження витрат на виробництво і підвищення якості продукції. Важливу роль у цьому відіграє оптимізація взаємовідносин з іншими суб'єктами господарювання, які є контрагентами даного підприємства. Особливу увагу слід звернути на удосконалення умов матеріально-технічного обслуговування. Крім того, забезпечення стабільних відносин з покупцями та використання форм розрахунків, що гарантують своєчасні платежі, сприяє швидкому завершенню реалізації продукції та надходженню коштів на рахунки підприємства. Це сприяє не лише поліпшенню фінансового стану підприємства, а й утвердженню господарських зв'язків та покращенню фінансової дисципліни [46].

Отже, основні напрями підвищення ефективності використання оборотних засобів включають:

1. Оптимізація матеріальних запасів. Це досягається шляхом зменшення надмірних запасів матеріалів, палива та інструментів через

поліпшення систем постачання та скорочення норм витрат матеріалів на одиницю продукції.

2. Зменшення тривалості циклу виробництва. Досягається за допомогою нової техніки та технологій, підвищення продуктивності праці, зменшення часу перебування в заділах деталей та складальних одиниць.

3. Скорочення залишків нереалізованої продукції. Досягається шляхом прискорення процесу реалізації, підвищення ефективності маркетингу, поліпшення розрахунків та забезпечення надходження продукції вчасно.

4. Підвищення ритмічності виробництва. Рівномірний випуск та відвантаження продукції, удосконалення планування і організації виробництва.

5. Розвиток концентрації, спеціалізації та кооперації. Включає в себе концентрацію зусиль на основному виді діяльності, спеціалізацію у виробництві певних товарів або послуг та співпрацю з іншими підприємствами.

6. Удосконалення асортименту та якості продукції. Розширення асортименту продукції та підвищення якості виробів [47].

7. Використання сучасних методів прогнозування попиту для точного планування закупівель та виробництва.

8. Запровадження автоматизованих систем обліку та контролю запасів, що дозволить швидко виявляти надлишки та дефіцити.

9. Покращення управління дебіторською заборгованістю.

10. Встановлення чітких кредитних політик та стандартів для клієнтів, зокрема, зниження кредитних лімітів та скорочення термінів оплати.

11. Активне використання методів стимулювання своєчасної оплати, таких як знижки за швидку оплату або штрафні санкції за прострочення.

12. Регулярний моніторинг стану дебіторської заборгованості та проведення аналізу платоспроможності клієнтів.

13. Покращення управління грошовими коштами. Розробка та впровадження детальних планів грошових потоків (Cash Flow), які дозволять точно прогнозувати надходження та витрати грошових коштів.

14. Використання банківських інструментів, таких як короткострокові кредити чи кредитні лінії, для покриття тимчасових касових розривів.

15. Застосування методів управління ліквідністю, таких як факторинг або лізинг, для покращення оборотності грошових коштів.

Впровадження запропонованих заходів дозволить СФГ "Едельвейс" значно покращити ефективність використання оборотних активів, що сприятиме підвищенню фінансової стійкості підприємства, збільшенню його прибутковості та конкурентоспроможності на ринку. Окрім цього, належне управління оборотними активами сприятиме зменшенню фінансових ризиків та забезпеченню безперервності виробничих процесів.

Отже, після дослідження та аналізу сутності та основних функцій активів в першому розділі, було узагальнено напрями для їх вдосконалення. Вдосконалення цих напрямів на практиці допоможе покращити ключові економічні показники діяльності підприємства та буде корисним при виборі стратегії подальшого розвитку та плануванні поточних господарських процесів.

Оборотні активи підприємства є важливим елементом для забезпечення його фінансової стабільності та ефективності. Їх ефективне управління дозволяє підприємству вчасно та якісно задовольняти потреби споживачів та забезпечувати стійку виробничу діяльність.

Ефективне управління оборотними активами має значний вплив на успішність підприємства в сучасних умовах господарювання.

Рис.3.1. Основні стратегії управління оборотними активами

Ці стратегії спрямовані на ефективне використання оборотних активів та максимізацію прибутковості підприємства, що сприяє його стабільності та успішному функціонуванню.

3.2. Економічне обґрунтування впровадження конкретних заходів щодо оптимізації використання оборотних активів

Економічне обґрунтування впровадження конкретних заходів щодо оптимізації використання оборотних активів є ключовим для забезпечення фінансової стабільності та ефективності підприємства. Розглянемо кожен напрямок і зробимо економічний аналіз.

1. Оптимізація запасів.

Зменшення надмірних запасів матеріалів та скорочення часу доставки може принести значні вигоди. Наприклад, зменшення запасів знижує витрати на їх зберігання та управління ними. Поліпшення систем постачання дозволить замовляти матеріали лише в необхідних кількостях, що зменшить затрати. Оптимізація виробничих процесів також дозволить ефективніше використовувати наявні ресурси, зменшуючи час, потрібний для вирощування

продукції.

2. Ефективний кредитний менеджмент.

Вчасна оплата заборгованості з боку клієнтів важлива для збереження готівкового потоку та уникнення проблем з ліквідністю. Це також допоможе підприємству зберегти грошові кошти, які можуть бути використані для інших потреб або інвестовані в розвиток бізнесу.

3. Поліпшення управління грошовими коштами.

Контроль за грошовими потоками дозволить підприємству мінімізувати затримки в платежах та збільшити його ліквідність. Це важливо для забезпечення стабільності фінансів та здатності підприємства виконувати свої зобов'язання.

4. Збільшення обсягу продажів

Швидше перетворення активів на готівку через збільшення обсягу продажів допоможе підприємству підтримувати стабільний готівковий потік. Це може бути досягнуто за допомогою розвитку маркетингових стратегій, розширення асортименту продукції або вдосконалення процесів продажу.

5. Раціоналізація витрат

Оптимізація використання ресурсів дозволить підприємству знизити загальні витрати та підвищити його прибутковість. Це може бути досягнуто шляхом удосконалення виробничих процесів, впровадження енергоефективних технологій або зменшення витрат на логістику.

6. Використання факторингу

Послуги факторингових компаній можуть забезпечити підприємству швидке отримання коштів за заборгованість за потребою, знизити ризик невиклат та полегшити фінансовий стан підприємства.

Отже, впровадження цих заходів спрямовано на оптимізацію використання оборотних активів та може призвести до покращення ефективності та прибутковості підприємства.

Захід щодо підвищення ефективності використання оборотних активів на СФГ «Едельвейс»

Захід: оптимізація логістичних процесів через впровадження системи управління транспортом (TMS)

Опис заходу: впровадження системи управління транспортом (Transportation Management System, TMS) дозволить оптимізувати логістичні процеси, зокрема планування маршрутів, моніторинг доставки та управління транспортними ресурсами. Це сприятиме зменшенню витрат на транспорт, скороченню часу доставки та підвищенню ефективності використання оборотних активів.

Раціональне використання основних засобів дає змогу збільшити обсяг виробництва, можливості росту і підвищення його ефективності. СФГ «Едельвейс» є конкурентоспроможним на ринку сільськогосподарської продукції. Логістика збуту в господарстві - це особлива складова частина, що дозволяє реалізувати вирощену сільськогосподарську продукцію.

Таблиця 2.8

Вихідні дані для обґрунтування запропонованого рішення

Показник	Одиниця виміру	Значення
Річні витрати на транспорт	грн	1,000,000
Середньорічна вартість запасів	грн	5,000,000
Поточний час доставки	дні	7
Поточна оборотність запасів	разів на рік	5
Вартість реалізації	грн	25,000,000

Економічне обґрунтування

1. Зменшення витрат на транспорт

Оптимізація маршрутів дозволить зменшити витрати на паливо та

обслуговування транспортних засобів.

2. Скорочення часу доставки

Підвищення швидкості та точності доставки продукції зменшить час перебування товарно-матеріальних запасів у дорозі.

3. Підвищення ефективності використання транспортних засобів:

Краще планування та використання транспортних засобів дозволить зменшити простой та підвищити оборотність активів.

Розрахунок впливу впровадження системи TMS

Вихідні дані (припустимо):

Поточні річні витрати на транспорт: 1,000,000 грн.

Поточна середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів:
5,000,000 грн.

Поточний час доставки (середній): 7 днів.

Поточна оборотність товарно-матеріальних запасів: 5 разів на рік.

Очікувані результати після впровадження TMS

Зменшення витрат на транспорт на 20% (до 800,000 грн).

Скорочення часу доставки на 30% (до 4.9 днів).

Підвищення оборотності товарно-матеріальних запасів до 6 разів на рік.

Розрахунки

1. До впровадження TMS:

Річні витрати на транспорт: 1,000,000 грн.

Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів: 5,000,000 грн.

Оборотність товарно-матеріальних запасів: 5 разів на рік.

Вартість реалізації: $5 \times 5,000,000 \text{ грн} = 25,000,000 \text{ грн}$.

2. Після впровадження TMS:

Річні витрати на транспорт: 800,000 грн.

Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів: 5,000,000 грн.

Оборотність товарно-матеріальних запасів: 6 разів на рік.

Вартість реалізації: $6 \times 5,000,000 \text{ грн} = 30,000,000 \text{ грн}$

Таблиця 2.9

Калькуляція витрат на впровадження TMS

Статті витрат	Одиниця виміру	Кількість	Вартість за одиницю (грн)	Загальна вартість (грн)
Програмне забезпечення TMS	ліцензія	1	300,000	300,000
Встановлення та налаштування	послуга	1	100,000	100,000
Навчання персоналу	курс	5	10,000	50,000
Технічна підтримка (на перший рік)	рік	1	50,000	50,000
Додаткові витрати (непередбачені витрати)				50,000
Загальна вартість впровадження TMS				550,000

Вплив заходу на оборотні активи СФГ "Едельвейс"

Впровадження системи управління транспортом (TMS) вплине на оборотні активи СФГ "Едельвейс" у кілька ключових напрямках:

1. Зменшення запасів у дорозі

Оптимізація логістичних процесів скоротить час доставки, що дозволить зменшити кількість товарів, які знаходяться в дорозі.

Це зменшить середній обсяг оборотних активів, пов'язаних із запасами у дорозі.

2. Підвищення швидкості обороту запасів

Швидша доставка означає, що товари швидше доходять до клієнтів, скорочуючи час, протягом якого вони зберігаються на складі.

Це підвищить швидкість обороту запасів, що дозволить ефективніше використовувати оборотні активи.

3. Зниження витрат на логістику

Зменшення витрат на транспорт і пов'язаних із цим витрат дозволить вивільнити додаткові фінансові ресурси, які можна буде спрямувати на інші потреби підприємства.

4. Оптимізація управління запасами

Завдяки точнішому плануванню маршрутів і доставки підприємство зможе точніше прогнозувати потреби в запасах і уникати надмірного накопичення товарів.

Це зменшить рівень запасів, що позитивно вплине на оборотні активи.

Розрахунок впливу заходу на основні показники діяльності СФГ "Едельвейс"

Вихідні дані:

Поточні річні витрати на транспорт: 1,000,000 грн.

Поточний річний оборот: 20,000,000 грн.

Поточні витрати на обслуговування: 500,000 грн.

Поточний рівень запасів: 2,000,000 грн.

Поточний час доставки: 10 днів.

Очікувані результати після впровадження TMS:

1. Зменшення витрат на транспорт

Зниження витрат на 15%: $1,000,000 \text{ грн} * 0.15 = 150,000 \text{ грн}$ економії.

2. Скорочення часу доставки

Зменшення середнього часу доставки на 20%: $10 \text{ днів} * 0.20 = 2 \text{ дні}$.

Новий час доставки: $10 \text{ днів} - 2 \text{ дні} = 8 \text{ днів}$.

3. Зниження рівня запасів

Скорочення запасів у дорозі на 20%: $2,000,000 \text{ грн} * 0.20 = 400,000 \text{ грн}$.

Новий рівень запасів: $2,000,000 \text{ грн} - 400,000 \text{ грн} = 1,600,000 \text{ грн}$.

4. Збільшення річного обороту

Завдяки підвищенню ефективності логістики, річний оборот збільшиться на 10%: $20,000,000 \text{ грн} * 0.10 = 2,000,000 \text{ грн}$.

Новий річний оборот: $20,000,000 \text{ грн} + 2,000,000 \text{ грн} = 22,000,000 \text{ грн}$.

Таблиця 2.10

Вплив заходу на основні показники діяльності СФГ "Едельвейс"

Показник	Одиниця виміру	До впровадження	Після впровадження
Річні витрати на транспорт	грн	1,000,000	800,000
Середньорічна вартість запасів	грн	5,000,000	5,000,000
Час доставки	дні	7	4.9
Оборотність запасів	разів на рік	5	6
Вартість реалізації	грн	25,000,000	30,000,000

Економічний ефект

Зниження витрат на транспорт: $1,000,000 \text{ грн} - 800,000 \text{ грн} = 200,000 \text{ грн}$.

Підвищення оборотності товарно-матеріальних запасів: Оборотність запасів збільшується з 5 до 6, що означає швидшу конвертацію запасів у грошові кошти.

Отже, впровадження системи управління транспортом (TMS) дозволить

СФГ "Едельвейс" знизити витрати на транспорт, скоротити час доставки та підвищити оборотність товарно-матеріальних запасів. Очікуваний економічний ефект складає зниження витрат на 200,000 грн на рік та збільшення вартості реалізації на 5,000,000 грн. Це сприятиме підвищенню ліквідності, фінансової стабільності та загальної ефективності діяльності підприємства.

3.3. Прогнозований вплив запропонованих заходів на результати діяльності підприємства

Виходячи з описаних вище напрямів вдосконалення використання основних засобів, можемо ще раз показати їх у вигляді рисунку 3.2. та розписати на кожний запропонований захід вплив цих рішень на діяльність господарства.

Вплив запропонованих заходів на результати діяльності господарства:

Оптимізація запасів

За допомогою вдосконаленої системи управління запасами та оптимізації виробничих процесів підприємство зможе зменшити надмірні запаси та оптимізувати запаси на складах. Це призведе до зменшення витрат на зберігання та уникнення зв'язування капіталу в запасах. Окрім того, скорочення часу доставки матеріалів та комплектуючих сприятиме підвищенню швидкості виробничих процесів, що в свою чергу позитивно вплине на час циклу виробництва та вчасність виконання замовлень.

Рис.3.2. Напрями вдосконалення використання оборотних активів

Ефективний кредитний менеджмент

Своєчасна оплата заборгованості з боку клієнтів дозволить підприємству зберегти стабільність готівкового потоку. Це сприятиме підтримці ліквідності та зменшенню ризику невиплат з боку покупців, що в свою чергу допоможе уникнути можливих фінансових труднощів та забезпечить стабільний фінансовий стан підприємства.

Поліпшення управління грошовими коштами

Ефективна система контролю за грошовими потоками дозволить підприємству своєчасно розраховуватися з кредиторами та мінімізувати затримки платежів. Це сприятиме підтримці ліквідності та забезпечить здатність компанії виконувати свої фінансові зобов'язання без перешкод.

Збільшення обсягу продажів

Швидше перетворення активів на готівку та підвищення оборотності оборотних активів дозволить підприємству залучати нові ресурси для розширення виробництва та збільшення обсягу продажів. Це сприятиме

збільшенню обсягу виробництва та виручки, що в свою чергу позитивно вплине на фінансові показники підприємства.

Раціоналізація витрат

Оптимізація використання ресурсів допоможе знизити загальні витрати та підвищити продуктивність. Це може бути досягнуто шляхом вдосконалення виробничих процесів, раціоналізації витрат на матеріали та оптимізації витрат на оплату праці. Зменшення загальних витрат позитивно вплине на прибутковість підприємства.

Використання факторингу

Послуги факторингових компаній дозволять підприємству швидко отримувати кошти за заборгованість, знизити ризик невиплат та покращити фінансовий стан. Це може допомогти у вирішенні тимчасових фінансових труднощів та забезпечить стабільність готівкового потоку.

Вплив на результати діяльності після реалізації заходу «Оптимізація логістичних процесів через впровадження системи управління транспортом (TMS)»

1. Зниження витрат на транспорт

Зменшення витрат на транспорт на 200,000 грн на рік (з 1,000,000 грн до 800,000 грн), що дозволяє економити кошти, які можуть бути інвестовані в інші напрями діяльності господарства.

2. Скорочення часу доставки

Зменшення середнього часу доставки з 7 до 4.9 днів дозволяє швидше забезпечувати клієнтів продукцією, знижуючи ризики пов'язані з псуванням та підвищуючи задоволеність клієнтів.

3. Підвищення оборотності запасів:

Збільшення оборотності товарно-матеріальних запасів з 5 до 6 разів на рік означає, що запаси швидше перетворюються у грошові кошти, що підвищує ліквідність та зменшує потребу в додатковому фінансуванні.

4. Збільшення вартості реалізації

Підвищення оборотності запасів призводить до збільшення вартості реалізації з 25,000,000 грн до 30,000,000 грн, що є значним приростом доходу підприємства.

5. Збільшення чистого прибутку

Зниження витрат на транспорт та збільшення вартості реалізації призводить до збільшення чистого прибутку з 2,500,000 грн до 3,300,000 грн, що є позитивним результатом для фінансової стабільності та розвитку СФГ "Едельвейс".

Висновки до розділу 3

Впровадження конкретних заходів щодо оптимізації використання оборотних активів є важливим кроком для забезпечення фінансової стабільності та ефективності підприємства. Аналіз кожного напрямку показує, що раціональне управління оборотними активами може принести значні економічні вигоди.

Оптимізація запасів дозволить знизити витрати на їх зберігання та управління, а також покращити ефективність виробничих процесів. Ефективний кредитний менеджмент та поліпшене управління грошовими коштами сприятимуть підтримці ліквідності та зменшенню ризику невиклат. Збільшення обсягу продажів та раціоналізація витрат допоможуть підприємству збільшити прибутковість та конкурентоспроможність. Використання факторингу сприятиме швидкому отриманню коштів та зменшенню фінансових ризиків.

Отже, прийняття цих заходів важливо для забезпечення стабільності та успішної діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. Впровадження ефективного управління оборотними активами може стати ключовим фактором у досягненні фінансового успіху та стійкості на ринку.

Впровадження системи управління транспортом (TMS) для СФГ «Едельвейс» має на меті оптимізацію логістичних процесів, що безпосередньо впливає на ефективність використання оборотних активів підприємства. Нижче наведено детальний опис та очікувані результати цього

заходу.

Впровадження TMS дозволить скоротити час доставки товарів, що зменшить кількість товарів, які знаходяться в дорозі.

Очікується зниження середнього обсягу оборотних активів, пов'язаних із запасами у дорозі, на 20%.

Швидша доставка забезпечить швидше досягнення товарів до клієнтів, скорочуючи час, протягом якого вони зберігаються на складі.

Це підвищить швидкість обороту запасів, що дозволить ефективніше використовувати оборотні активи.

Впровадження TMS зменшить витрати на транспорт і пов'язані витрати, вивільняючи додаткові фінансові ресурси для інших потреб підприємства.

Очікується зниження витрат на транспорт на 15%, що становить 150,000 грн економії.

Завдяки точнішому плануванню маршрутів і доставки, підприємство зможе точніше прогнозувати потреби в запасах і уникати надмірного накопичення товарів.

Очікується скорочення запасів у дорозі на 20%, що зменшить рівень запасів на 400,000 грн.

Очікувані результати після впровадження TMS

1. Зменшення витрат на транспорт.

Поточні річні витрати на транспорт: 1,000,000 грн.

Зниження витрат на 15%: $1,000,000 \text{ грн} * 0.15 = 150,000 \text{ грн економії}$.

Нові річні витрати на транспорт: $1,000,000 \text{ грн} - 150,000 \text{ грн} = 850,000 \text{ грн}$.

2. Скорочення часу доставки.

Поточний час доставки: 10 днів.

Зменшення середнього часу доставки на 20%: $10 \text{ днів} * 0.20 = 2 \text{ дні}$.

Новий час доставки: $10 \text{ днів} - 2 \text{ дні} = 8 \text{ днів}$.

3. Зниження рівня запасів.

Поточний рівень запасів: 2,000,000 грн.

Скорочення запасів у дорозі на 20%: $2,000,000 \text{ грн} * 0.20 = 400,000 \text{ грн}$.

Новий рівень запасів: $2,000,000 \text{ грн} - 400,000 \text{ грн} = 1,600,000 \text{ грн}$.

4. **Збільшення річного обороту:**

Поточний річний оборот: 20,000,000 грн.

Завдяки підвищенню ефективності логістики, річний оборот збільшиться на 10%: $20,000,000 \text{ грн} * 0.10 = 2,000,000 \text{ грн}$.

Новий річний оборот: $20,000,000 \text{ грн} + 2,000,000 \text{ грн} = 22,000,000 \text{ грн}$.

Економічний ефект

Зниження витрат на транспорт: $1,000,000 \text{ грн} - 850,000 \text{ грн} = 150,000 \text{ грн}$.

Підвищення оборотності товарно-матеріальних запасів: Оборотність запасів збільшується, що означає швидшу конвертацію запасів у грошові кошти.

Збільшення річного обороту: Додаткові 2,000,000 грн річного обороту.

Впровадження системи управління транспортом (TMS) для СФГ «Едельвейс» дозволить суттєво підвищити ефективність використання оборотних активів, зокрема через зменшення запасів у дорозі, підвищення швидкості обороту запасів, зниження витрат на логістику та оптимізацію управління запасами. Очікуваний економічний ефект від заходу включає зниження витрат та збільшення річного обороту, що сприятиме підвищенню ліквідності, фінансової стабільності та загальної ефективності діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи дослідження щодо ефективності формування та використання оборотних активів на підприємстві, можна визначити кілька ключових висновків.

По-перше, оцінка ефективності використання оборотних активів вимагає комплексного аналізу, який включає оцінку оптимальності та раціональності їхньої структури, визначення достатності для забезпечення нормального виробництва та рівня економічного зростання, а також ідентифікацію резервів для підвищення ефективності використання.

По-друге, системний підхід до оцінки ефективності дозволяє підприємству не лише забезпечити стабільність та ефективність фінансової діяльності, але й зробити стратегічні рішення щодо оптимізації використання ресурсів та збільшення конкурентоспроможності.

По-третє, правове регулювання оборотних активів в Україні потребує уніфікації підходів до використання термінів та їх визначень для спрощення управління цими активами та зменшення негативних впливів розбіжностей у законодавстві.

Нарешті, аналіз діяльності підприємства СФГ "Едельвейс" підкреслює його стійкість та прибутковість. Незважаючи на певні виклики, такі як зниження рентабельності окремих аспектів, підприємство залишається прибутковим та ефективним. Рекомендації стосовно активного збільшення обсягів активів та розширення обсягів продажів допоможуть забезпечити подальший успіх та розвиток бізнесу.

Робимо висновок, що систематичне вдосконалення управління оборотними активами є важливим фактором для збільшення прибутку та підтримки стабільності підприємства в умовах економічної нестабільності. Ретельний аналіз та використання ефективних інструментів управління можуть допомогти підприємствам адаптуватися до змін у середовищі та забезпечити стабільний фінансовий стан.

Впровадження системи управління транспортом (TMS) в СФГ "Едельвейс" є стратегічним кроком у напрямку оптимізації логістичних процесів та підвищення ефективності використання оборотних активів. Цей захід спрямований на поліпшення управління транспортом, що дозволить підприємству зменшити витрати, скоротити час доставки та оптимізувати управління запасами.

Аналіз впливу заходу показує значний економічний ефект для підприємства. Зменшення витрат на транспорт на 200,000 грн на рік та підвищення оборотності товарно-матеріальних запасів сприятимуть покращенню фінансової стабільності, збільшенню ліквідності та загальної ефективності діяльності.

Крім того, зменшення часу доставки та оптимізація управління запасами сприятимуть покращенню обслуговування клієнтів, що може позитивно вплинути на їх задоволеність та вірогідність повторних покупок. Такий захід допоможе підприємству бути більш конкурентоспроможним на ринку та забезпечити стабільний ріст та розвиток у майбутньому.

Узагальнюючи аналіз впровадження заходів щодо оптимізації використання оборотних активів на підприємстві, можна зазначити, що це є важливим кроком для досягнення фінансової стабільності та ефективності в умовах сучасного господарювання. Ретельний аналіз кожного напрямку показує, що раціональне управління оборотними активами може приносити значні економічні вигоди.

Оптимізація запасів сприяє зниженню витрат на їх зберігання та управління, а також поліпшенню ефективності виробничих процесів. Ефективний кредитний менеджмент та краще управління грошовими коштами сприяють підтримці ліквідності та зменшенню ризику невиклат. Збільшення обсягу продажів та раціоналізація витрат допомагають підприємству підвищити прибутковість та конкурентоспроможність. Використання факторингу сприяє швидкому отриманню коштів та зменшенню фінансових ризиків.

Можемо з впевненістю сказати, що прийняття цих заходів є критично важливим для забезпечення стабільності та успішної діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. Впровадження ефективного управління оборотними активами може стати ключовим фактором у досягненні фінансового успіху та стійкості на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Сутність оборотних активів, їхній склад і структура. URL: <http://buklib.net/books/37204/>
2. Лимар Ю. В. Уточнення сутності категорії «оборотні активи» в системі суміжних понять. URL: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/10_83119.doc.htm
3. Полторак А. С. Визначення сутності оборотних активів: сучасні науково-методологічні підходи [Електронний ресурс] / А. С. Полторак // Ефективна економіка : електронне наукове фахове видання. – [Дніпро : Дніпровський державний аграрно-економічний університет : ТОВ «ДКС Центр», 2013]. – № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2171>
4. Кузнецова Г. С. Визначення сутності обігових активів у системі суміжних категорій і понять. URL: http://www.rusnauka.com/11_NPE_2013/Economics/10_133780.doc.htm
5. Колумбет О. П. Оборотні активи: сутність, класифікація та структура у вітчизняній і зарубіжній практиці / О. П. Колумбет // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія : «Економіка і управління». – 2013. – Вип. 23–24. – С. 324–332.
6. Федоренко І. М. Критичний огляд наукових підходів щодо визначення економічної сутності оборотних активів [Текст] / І. М. Федоренко, А. І. Каталенець // Науковий вісник НГУ. – 2010. – № 5. – С. 122–125.
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 / Мінфін України [Електронний ресурс] – Київ : Верховна Рада України 1994–2018 – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
8. Господарський кодекс України : редакція від 07.03.2018 [Електронний ресурс] – Київ : Верховна Рада України 1994–2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page6>
9. Янковська В. В. Економічна сутність оборотних активів

підприємства. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/51630/47490>

10. Бойчик І. М. Економіка підприємств [Текст] : навч. посібник / І. М. Бойчик, П. С. Харів, М. І. Хопчан. – Львів : Сполом, 1998. – 212 с.
11. Маргасова В.Г. Актуальні проблеми економіки. Системний підхід до управління оборотним капіталом на підприємствах харчової промисловості. URL: <http://surl.li/szlon>
12. Бугаєнко Д.О. Управління оборотним капіталом та оцінка його впливу на фінансовий стан підприємства. URL: https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=HG83CD0AAAAJ&citation_for_view=HG83CD0AAAAJ:a0OBvERweLwC
13. Алексеев І. В. Поняття «оборотних активів» підприємства як економічної категорії / І. В. Алексеев, О. І. Нич // Економічний простір. – 2020. – № 42. – С. 133–137.
14. Поважний О. С. Особливості визначення сутності та складу поняття «оборотні активи» / О. С. Поважний, Н. О. Крамзіна, Ю. В. Кваша // Економічний простір. – 2019. – №12/2. – С. 41–52.
15. Фарінович І. В. Економічна сутність оборотних коштів та джерела їх формування / І. В. Фарінович // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2018. – № 704 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – С. 114–119.
16. Омельченко Л. С. Взаимосвязь и особенности понятий «оборотные активы», «оборотные средства», «оборотный капитал» в деятельности промышленных предприятий / Л. С. Омельченко, И. В. Пискулёва // Вісник Приазовського державного технічного університету. Сер. : Економічні науки. – 2019. – Вип. 26. – С. 32–38.
17. Ізмайлова Н. В. Управління оборотними активами підприємств : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н. В. Ізмайлова ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ, 2019. – 20 с.
18. Нікіфірова Л.О. Підходи до визначення сутності оборотних

активів. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/196301832.pdf>

19. Бетехтіна Л.О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства / Л.О. Бетехтіна // Держава і регіони. - Серія. Економіка і підприємництво. – 2017. - № 6. – С. 378-381.

20. Губарик О.М. Оборотний капітал в управлінському обліку підприємства / О.М. Губарик // АгроСвіт. - 2020. - № 20. - С. 25-28.

21. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В.М. Івахненко, М.І. Горбатов. – [Вид. 2-ге, перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2015. – 302 с.

22. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - 6-те вид., перероб. та допов. - К.: КНЕУ, 2016. – 552 с.

23. Римарчук А.М. Економічна сутність оборотних активів та їх класифікація / А.М. Римарчук // Формування ринкових відносин в Україні. - 2020. - № 7/8. - С. 64-70 (№ 7).

24. Носов П.Л. Сучасна класифікація оборотних активів / П.Л. Носов, Г.І. Купалова // Економіка і держава. – 2018. - № 7. – С. 43-46.

25. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Г.Г. Кірейцев. – [2-ге вид., перероб. та доп.]. - К.: ЦУЛ, 2019. – 496 с.

26. Чухно І.С. Удосконалення системи обліку, контролю і аналізу ефективного використання оборотних активів підприємства. 2020. - № 7/8. - С. 65-80 (№ 9).

27. Чернецька С.А. Значення аналізу активів підприємства. URL:<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92982/39-Chernetskaya.pdf?sequence=1>

28. Муравський О.А. Методичні підходи до оцінки ефективності використання оборотних коштів сільськогосподарських підприємств. URL: <http://surl.li/sztpl>

29. Камінська І.М., Дорош В.Ю., Ковальчук А.Ю. Методичні підходи

до комплексної та системної оцінки ефективності формування та використання активів підприємства. URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/33

30. Бечко П.К., Попиченко Д.А. Методичні підходи визначення показників ефективності використання оборотних активів. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/82.pdf>

31. Господарський кодекс України прийнятий 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

32. Закон України "Про оренду державного та комунального майна" № 2269–XII від 10.04.1992 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-12#Text>

33. Про затвердження Порядку дооцінки матеріальних запасів, малоцінних і швидкозношуваних предметів бюджетних установ: Наказ Головного управління Державного казначейства України, Міністерства економіки України N 127/13 8 від 2.12.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0607-97#Text>

34. Про Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна: Положення затверджене наказом Міністерства юстиції України N 31/5 від 9.06.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0194-97#Text>

35. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" № 959–XI від 16.04.1991 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

36. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку //ЛПГА Бізнес Інформ. – 2005 р.

37. Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Положення затверджене Наказом N 49/121. Міністерства фінансів України та Фондом державного майна України від 26.01.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>

38. Порядок проведення дооцінки залишків товарно-матеріальних цінностей, затверджений Міністерством економіки України 31.05.1993 року.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0069-93#Text>

39. Указ Президента "Про інвестування майнових цінностей резидентами за межами України" № 839/95 від 13.09.1995 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/normativno-pravovi-akti-z-pitan-kpr/ukazi-prezidenta-ukraini/61695.html>

40. С.А. Фрунза, Н.М. Макарицька Основні напрями ефективного використання оборотного активу сільськогосподарського підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807266.pdf>

41. Економічний аналіз: навч. посібник / [М.Г. Чумаченко, М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток]. – [Вид. 2-е, перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2017. – 556 с.

42. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 № 996-XIV(ред. 652-VIII (652-19) від 17.07.2015) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

43. Шматковська Т.О., Демедюк Л.В. Проблематика нормативно-правового забезпечення обліково-аналітичного процесу щодо оборотних активів підприємства. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/171.pdf>

44. Ткачук Л.М. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38096/134278.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

45. Мордань Є. Ю., Сумченко А. О. Методичний підхід до побудови системи управління оборотними активами підприємства. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2019. № 4. С. 24-34. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76920>

46. Ніколенко Ю.В. Основи економічної теорії. Підручник 3-тє вид. – К.: ЦУЛ, . – 540 с. URL: <http://surl.li/tmnsa>

47. Batrakova T.I., Bondar V.V. DIRECTIONS OF INCREASE OF EFFICIENCY OF THE USE OF TURNOVER MEANS OF ENTERPRISE. URL:

http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_15/5/16.pdf

48. Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю. Х76 Правове регулювання підприємницької діяльності: нав чальний посібник / Л. В. Хомко, Х. Ю. Кульгавець. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 424 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/189/1/хомко%20posib.pdf>
49. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. / І.М. Бойчик. К.: Кондор -Видавництво, 2016. 378 с.
50. Азаров М.В. Напрями підвищення ефективності використання оборотних активів комунального підприємства «Житомиртеплокомуненерго» Житомирської міської ради». URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/12476/1/Azarov_MV_KR_E_2021.pdf
51. Конституція України. Документ 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
52. Закон України Про фермерське господарство. Документ 973-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 20.10.2021, підстава - 1788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
53. Земельний кодекс України. Документ 2768-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.05.2024, підстава - 3563-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
54. Податковий кодекс України. Документ 2755-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.04.2024, підстава - 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
55. Закон України Про оренду землі. Документ 161-XIV, чинний, поточна редакція — Редакція від 03.09.2023, підстава - 3272-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>
56. Закон України Про державну підтримку сільського господарства України. Документ 1877-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.12.2023, підстава - 2801-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Фінансова звітність малого підприємства

Баланс на 31 грудня 2021

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
		2022	01	01
Селинське (фермерське) господарство "Едельвейс"	за ЄДРПОУ	13957024		
Територія Новооржицька громада	за КАТОТТГ	0133040150010041619		
Організаційно-правова форма господарювання Фермерське господарство	за КОПФГ	110		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників, осіб 12				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон 37543; Полтавська область, Лубенський район, с. Остапівка, вул. Миру буд. 5 А.		0995187422		

І. Баланс на 31 грудня 2021 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД		1801006
	Код рядки	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	10 662,5	15 414,2
первісна вартість	1011	21 522,9	27 874,0
знос	1012	(10 860,4)	(12 459,8)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	10 662,5	15 414,2
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	14 724,7	15 242,0
у тому числі готова продукція	1103	7 501,2	13 651,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	300,0	415,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	15 024,7	15 657,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	25 687,2	31 071,2

Продовження Додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21 522,9	23 217,5
Додатковий капітал	1410	-	3 167,2
Резервний капітал	1415	-	-
Перезподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 164,3	4 686,5
Несплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	25 687,2	31 071,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	25 687,2	31 071,2

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021 р.

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 918,1	19 025,0	
Інші операційні доходи	2120	-	-	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	27 918,1	19 025,0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(21 251,6)	(14 860,7)	
Інші операційні витрати	2180	(1 980,0)	(-)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(23 231,6)	(14 860,7)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	4 686,5	4 164,3	
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	4 686,5	4 164,3	

Керівник

(підпис)

Курило Валентина Петрівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

ДОДАТОК Б

Фінансова звітність малого підприємства

Баланс на 31 грудня 2022

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Селянське (фермерське) господарство "Едельвейс"	Дата (рік, місяць, число)	2023 01 01
Територія	Новоукраїнська	за ЄДРПОУ	13957024
Організаційно-правова форма господарювання	Фермерське господарство	за КАТОГГГ	640000000000000000
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	110
Середня кількість працівників, осіб	12	за КВЕД	01.11
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	вул. Миру буд. 5 "А" с. Остапівка Лубенського району Полтавської області		0995187422

І. Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
I	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
Первісна вартість	1001	-	-	
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби	1010	15 414,2	21 674,7	
первісна вартість	1011	27 874,0	36 967,4	
знос	1012	(12 459,8)	(15 292,7)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	15 414,2	21 674,7	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	15 242,0	14 622,9	
у тому числі готова продукція	1103	13 651,0	13 162,3	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-	
Дебиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	-	-	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	415,0	1 401,2	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	-	-	
Усього за розділом II	1195	15 657,0	16 024,1	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	31 071,2	37 698,8	

Продовження Додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	23 217,5	36 967,4
Додатковий капітал	1410	3 167,2	-
Резервний капітал	1415	-	-
Переоцінений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 686,5	731,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	31 071,2	37 698,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	31 071,2	37 698,8

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2022** р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	21 232,2	27 918,1
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	21 232,2	27 918,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 452,6)	(21 251,6)
Інші операційні витрати	2180	(1 048,2)	(1 980,0)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(20 500,8)	(23 231,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	731,4	4 686,5
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	731,4	4 686,5

Керівник

(підпис)

Курило Валентина Петрівна

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК В

Фінансова звітність малого підприємства

Баланс на 31 грудня 2023

Додаток В
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Селянське (фермерське) господарство "Есманіє" (ФГ "Есманіє")	Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
Форми господарювання	ПОЛТАВСЬКА	за С. УНОВ	13957024		
Організаційно-правова форма господарювання	Фермерське господарство	за КАТОГП	110		
Вид економічної діяльності	Будівництво споруд, кустарних робіт, побутових рішень, об'єктів культури та пов'язаних з ними культур	за КОДП	01.11		
Середня кількість працівників, осіб	11	за КВЕД	01.11		
Одиниця виміру	тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	Вул. Миру буд. 5 "А", с. ОСТАПІВКА, ЛУБЕНСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 37543		0995187422		

І. Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
1	Код рідки	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
2	3	4	5	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи				
Первісна вартість	1000	-	-	
Накопичена амортизація	1001	-	-	
Незавершені капітальні інвестиції	1002	-	-	
Основні засоби	1005	-	-	
первісна вартість	1009	21 674,7	25 594,7	
знос	1011	36 967,4	46 306,1	
Доносорочкові бізнесові активи	1012	(15 292,7)	(20 711,4)	
Доносорочкові фінансові інвестиції	1020	-	-	
Інші необоротні активи	1030	-	-	
Усього за розділом I	1095	2 674,7	25 594,7	
II. Оборотні активи				
Залишки				
у тому числі готових продуктів	1100	14 622,9	21 159,7	
в тому числі готових продуктів	1103	13 162,3	14 159,7	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1125	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1135	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1136	-	-	
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-	
рошті та їх еквіваленти	1160	-	-	
Витрати майбутніх періодів	1165	1 401,2	3 355,4	
Інші оборотні активи	1170	-	-	
Усього за розділом II	1190	-	-	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1195	16 024,1	24 515,1	
Баланс	1200	-	-	
	1300	37 698,8	50 109,8	

Продовження Додатку В

Писня	Код, рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36 967,4	44 727,9
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Перезподаний прибуток (непокритий збиток)	1420	731,4	5 381,9
Неподілений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	37 698,8	50 109,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1645	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	37 698,8	50 109,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	34 798,0	21 232,2
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	34 798,0	21 232,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(26 421,6)	(19 452,6)
Інші операційні витрати	2180	(2 994,5)	(1 048,2)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(29 416,1)	(20 500,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	5 381,9	731,4
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	5 381,9	731,4

Керівник

(підпис)

Курило Валентина Петрівна

(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис, прізвище)

ДОДАТОК Д

Про посівні площі сільськогосподарських культур

під урожай 2021 року

РОЗДІЛ 1. Посівні площі сільськогосподарських культур

(га, із двома знаками після коми)		
Назва сільськогосподарських культур за Номенклатурою продукції сільського господарства (НПСГ)	Код рядка	Площа посіва
А	Б	Г
Культури зернові та зернобобові (сума кодів з 0050 до 0270)	0030	613,27
Пшениця озима	0050	300,00
Ячмінь озимий	0130	-
Жито озиме	0160	-
Тритикале озиме	0190	-
Пшениця яра	0080	-
Кукурудза на зерно	0110	313,27
Ячмінь ярий	0140	-
Жито яре	0170	-
Тритикале яре	0200	-
Овес	0210	-
Гречка	0220	-
Сорго	0230	-
Просо	0240	-
Рис	0250	-
Культури зернові інші, гібриди, суміші колосових	0260	-
Культури зернобобові (більше або дорівнює сумі кодів з 0280 до 0360)	0270	-
Горох	0280	-
Горох	0320	-
Вика	0330	-
Люпин соловий	0360	-
Культури технічні (сума кодів з 0410 до 1220)	0390	300,00
Соя	0410	-
Арахіс	0420	-
Льон кудряш (олійний)	0450	-
Гречка	0470	-
Рпак озимий	0490	-
Кольза (рпак ярий)	0500	-
Соняшник	0520	300,00
Рицина	0530	-
Рижий	0540	-
Мак олійний	0550	-
Мак довгунець	0560	-
Конопля	0750	-
Буряк цукровий фабричний	0760	-
Буряк цукровий маточний	0770	-
Насінники буряку цукрового	0790	-
Прянощі	0960	-
Рослини ефіроолійні	1050	-
Рослини лікарські	1170	-
Тютюн	1180	-
Махорка	1190	-
Цикорій	1220	-
Культури технічні інші	1220	-
Кореноплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі (сума кодів 1250, 1321, 1940, 1950, 2010 і 2070)	1231	-
Картопля	1250	-
Культури овочеві відкритого ґрунту (без насінників і маточників) (сума кодів з 1351 до 1951)	1321	-
Капуста	1351	-
Перець стручковий солодкий	1601	-
Перець стручковий гіркий	1611	-
Огірки та корнішони	1621	-
Баклажани	1631	-

Продовження Додатку Д

Помідори	1641	-
Гарбузи столові	1651	-
Кабачки столові	1661	-
Часник	1711	-
Цибуля	1721	-
Горох зелений	1781	-
Морква столова	1831	-
Буряк столовий	1851	-
Овочі інші	1931	-
Культури овочеві коренеплідні маточні	1940	-
Культури баштанні продовольчі (сума кодів з 1970 до 1980)	1900	-
Кавуни	1970	-
Дині	1980	-
Насінники культур овочевих	2010	-
Насінники культур баштанних продовольчих	2070	-
Культури кормові (сума кодів з 2100 до 2490)	2160	-
Буряк кормовий	2180	-
Буряк цукровий кормовий	2190	-
Культури кормові баштанні	2220	-
Кукурудза кормова	2230	-
Трави однорічні	2260	-
Трави багаторічні	2300	-
Культури кормові інші	2430	-
Насінники та маточники культур кормових	2450	-
Культури сільськогосподарські (сума кодів 0030, 0390, 1231 / 2160)	7000	913,27

РОЗДІЛ 2. Сільськогосподарські угіддя у власності та користуванні

А	(га; із двома знаками після коми)	
	Код рядка	Площа земельних ділянок
Сільськогосподарські угіддя	Б	Г
у т.ч. узяті в оренду	7118	913,27
Рілля (із рядка 7118)	7119	881,47
	7120	913,27

Місце підпису керівника (власника) та/або особи,
відповідальної за достовірність наведеної інформації

Курило Валентина Петрівна
(П.І.Б.)

Курило Валентина Петрівна
(П.І.Б.)

телефон

0095187422

факс:

електронна пошта:

uagova75@ukr.net

ДОДАТОК Е

Про посівні площі сільськогосподарських культур під урожай 2022 року

РОЗДІЛ 1. Посівні площі сільськогосподарських культур

Назва сільськогосподарських культур		(га, з двома знаками після коми)	
А	Б	Площа посівна	
Культури зернові та зернобобові (сума кодів із 0050 до 0270)		1	
Пшениця озима	0030	575,00	
Ячмінь озимий	0050	350,00	
Жито озиме	0130	-	
Тритикале озиме	0160	-	
Пшениця яра	0190	-	
Кукурудза	0080	-	
Ячмінь ярий	0110	225,00	
Жито яре	0140	-	
Тритикале яре	0170	-	
Овес	0200	-	
Гречка	0210	-	
Сорго	0220	-	
Просо	0230	-	
Рис	0240	-	
Культури зернові інші, пшениці, суміші копасових	0250	-	
Культури зернобобові (сума кодів із 0280 до 0360)	0260	-	
квасоля	0270	-	
горох	0280	-	
вика	0320	-	
люпин солодкий	0330	-	
Культури технічні (сума кодів із 0410 до 1220)	0360	-	
Соя	0390	350,00	
Арахіс	0410	-	
Льон кудряш (олійний)	0420	-	
Гірчиця	0450	-	
Ріпак озимий	0470	-	
Кольза (ріпак ярий)	0490	-	
Соняшник	0500	-	
Рицина	0520	350,00	
Рикія	0530	-	
Мак олійний	0540	-	
Льон-довгунець	0550	-	
Кеноп	0640	-	
Буряк цукровий фабричний	0660	-	
Буряк цукровий маточний	0750	-	
Насінники буряку цукрового	0760	-	
Прянощі	0770	-	
Рослини ефірні	0790	-	
Рослини лікарські	0960	-	
Тютюн	1050	-	
Махорка	1170	-	
Цикори	1180	-	
Культури технічні інші	1190	-	
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі (сума кодів 1250, 1321, 1940, 1960, 2010 і 2070)	1220	-	
Картопля	1231	-	
Культури овочеві відкритого ґрунту (без насінників і маточників) (сума кодів з 1351 до 1951)	1250	-	
Капуста	1321	-	
Перець стручковий солодкий	1351	-	
Перець стручковий гіркий	1501	-	
Огірки та корнішони	1511	-	
Баклажани	1621	-	
	1631	-	

Продовження Додатку Е

Помідори	1641	-
Гарбузи столові	1651	-
Кабачки столові	1661	-
Часник	1711	-
Цибуля	1721	-
Горох зелений	1781	-
Морква столова	1831	-
Буряк столовий	1851	-
Овочі інші	1951	-
Культури овочеві коренеплідні маточні	1940	-
Культури баштанні продовольчі	1960	-
(сума кодів 1970 і 1980)	1970	-
Квасули	1980	-
Дині	2010	-
Насінники культур овочевих	2070	-
Насінники культур баштанних продовольчих		
Культури кормові	2160	-
(сума кодів із 2180 до 2490)	2180	-
Буряк кормовий	2190	-
Буряк цукровий кормовий	2220	-
Культури кормові баштанні	2230	-
Кукурудза кормова	2260	-
Трави однорічні		
Трави багаторічні (безпосередньо після поточного та минулих років, уключаючи посіви восени минулого року)	2300	-
Культури кормові інші	2430	-
Насінники та маточники культур кормових	2490	-
Культури сільськогосподарські (сума кодів 0030, 0390, 1231 і 2160)	7000	925,00

РОЗДІЛ 2. Сільськогосподарські угіддя у власності та користуванні

(за, з двома знаками після коми)

	Код рядка	Площа земельних ділянок
А	Б	Г
Сільськогосподарські угіддя	7118	925,04
у т.ч. узяті в оренду	7119	893,24
Рілля (з ряд 7118)	7120	925,04

Місце підпису керівника (власника) або особи,
відповідальної за достовірність наданої інформації

телефон: 0995187424

Валентина Курило
(власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

електронна пошта: Yagova78@ukr.net

ДОДАТОК Ж

Про посівні площі сільськогосподарських культур

під урожай 2023 року

РОЗДІЛ 1. Посівні площі сільськогосподарських культур

Назва сільськогосподарських культур			(за 2 двома знаками після коми)	
А			Код рядка	Площа посівна
			Б	Г
Культури зернові та зернобобові (сума кодів із 0030 до 0270)			0030	550,50
Пшениця озима			0050	200,00
Ячмінь озимий			0130	-
Жито озиме			0160	-
Тритикале озиме			0190	-
Пшениця яра			0080	-
Кукурудза			0110	350,50
Ячмінь ярий			0140	-
Жито яре			0170	-
Тритикале яре			0200	-
Овес			0210	-
Гречка			0220	-
Серго			0230	-
Просо			0240	-
Рис			0250	-
Культури зернові інші, півбриди, суміші копосових			0260	-
Культури зернобобові (сума кодів із 0280 до 0360)			0270	-
квасоля			0280	-
горох			0320	-
вика			0330	-
люпин соловий			0360	-
Культури технічні (сума кодів із 0410 до 1220)			0390	380,00
Соя			0410	80,00
Арахіс			0420	-
Льон кудряш (олійний)			0450	-
Грицця			0470	-
Рпак озимий			0490	-
Кольза (рпак ярий)			0500	-
Соняшник			0520	300,00
Рицина			0530	-
Рижий			0540	-
Мак олійний			0550	-
Льон-дівочець			0640	-
Конопля			0680	-
Буряк цукровий фабричний			0750	-
Буряк цукровий маточний			0760	-
Насіння буряку цукрового			0770	-
Прянощі			0790	-
Рослини ефірної			0960	-
Рослини лікарські			1050	-
Тютюн			1170	-
Махорка			1180	-
Цикорій			1190	-
Культури технічні інші			1220	-
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі (сума кодів 1250, 1321, 1601, 1611, 1621, 1631 і 2070)			1231	-
Картопля			1250	-
Культури овочеві відкритого ґрунту (без насінників і маточників) (сума кодів з 1351 до 1951)			1321	-
Капуста			1351	-
Перець стручковий соловий			1601	-
Перець стручковий гіркий			1611	-
Опери та корнішони			1621	-
Баклажани			1631	-

Продовження Додатку Ж

Помідори	1641	-
Гарбузи столові	1651	-
Кабачки столові	1661	-
Часник	1711	-
Цибуля	1721	-
Горох зелений	1781	-
Морква столова	1831	-
Буряк столовий	1851	-
Овочі інші	1951	-
Культури овочеві коренеплідні маточні	1940	-
Культури баштанні продовольчі (сума кодів 1970 і 1980)	1960	-
Кавуни	1970	-
Дині	1980	-
Насінники культур овочевих	2010	-
Насінники культур баштанних продовольчих	2070	-
Культури кормові (сума кодів із 2180 до 2490)	2160	-
Буряк кормовий	2180	-
Буряк цукровий кормовий	2190	-
Культури кормові баштанні	2220	-
Кукурудза кормова	2230	-
Трави однорічні	2260	-
Трави багаторічні (безокрипні посіву поточною та минулих років, включаючи посів восени минулого року)	2300	-
Культури кормові інші	2430	-
Насінники та маточники культур кормових	2490	-
Культури сільськогосподарські (сума кодів 0030, 0390, 1231 і 2160)	7000	930,50

РОЗДІЛ 2. Сільськогосподарські угіддя у власності та користуванні

А	(за з двома знаками після коми)	
	Код рядка	Площа земельних ділянок
Сільськогосподарські угіддя	Б	Г
у т.ч. узяті в оренду	7118	930,50
Рілля (з ряд 7118)	7119	924,20
	7120	930,50

Місце підпису керівника (власника) або особи,
відповідальної за достовірність наведеної інформації

телефон: 0995187422

Валентина Курило
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

електронна пошта: Yarova78@ukr.net

ДОДАТОК 3

Основні засоби СФГ «Едельвейс» на 2021 рік

Розшифровка основних засобів СФГ «Едельвейс» на 2021 рік

Назва об'єкту	Рік випуску	Балансова вартість на початок 2021 року,		Балансова Вартість на кінець 2021р.
Трактор БЕЛАРУС - 892	2011	154166,67		154166,67
Трактор ДЖОНДИР - 6800	1995	344666,67		344666,67
Трактор ДЖОНДИР - 8220	2002	588791,67		588791,67
Трактор ДЖОНДИР - 8330	2011	2339615,00		2339615,00
Трактор БЕЛАРУС -892	2017	437500,00		437500,00
Комбайн зернозбиральний ДЖОНДІР - 9750	2002	1865042,00		1865042,00
Жатка до комбайна ДЖОНДІР	2012	83333,33		83333,33
Жатка зернова ЛД-925	2012	120000,00		120000,00
Прицепи 2ПТС-4	1992	2 710,00		2 710,00
Причіп ГКБ-819	1992	2 710,00		2 710,00
Жатка для збирання кукурудзи	2010	40000,00		40000,00
Плуг 4-хкорпусн.ПО-3,01	2012	52500,00		52500,00
Оприскувач Вектор-2000	2012	152074,67		152074,67
Мульчирователь ИМТ 208м	2012	45833,33		45833,33
Оприскувач ОП-2000-18м	2010	130928,33		130928,33
Сіялка ЛД-7000	2010	83333,00		83333,00
Подрібнювач Леопард	2010	43000,00		43000,00
Борона Б-Т-4,5м	2010	67500,00		67500,00
Зерноочисна машина ОВС-05	2010	36500,00		36500,00
Жатка ЖСН-7,4 на ДЖОНДІР	2017	300000,00		300000,00
Пристака для збирання соняшника ПЗС 8-12	2015	92916,67		92916,67
Приставка для збирання соняшника ПЗС -8-12	2015	98513,33		98513,33
Плуг кемкен	2012	211000,00		211000,00
Каток 2011	2011	44800,00		44800,00
Борона	2011	40250,00		40250,00
Культиватор паровой КПП-8	2011	73333,33		73333,33
Борона зубова важка	2013	6600,00		6600,00
Культиватор КПСП-8 прицеп.	2012	46666,67		46666,67

Зчіпка ЗПГ—15	2016	139166,67		139166,67
Навантажувач телескопічний колісний МОНІТУ	2016	529166,67		529166,67
Борона дискова ДЖОНДІР	2016	395833,33		395833,33
Культиватор ДЕЛЬТА- 480	2016	395833,33		395833,33
Оприскувач РАУб/у	1991	99000,00		99000,00
Погрузчик копновоз універ.ПКУ-0-8	2012	27850,00		27850,00

ДОДАТОК И

Основні засоби СФГ «Едельвейс» на 2022 рік

Розшифровка основних засобів СФГ «Едельвейс» на 2022 рік

Назва об'єкту	Рік випуску	Балансова вартість на початок 2022р.	Балансова Вартість на кінець 2022р.
Трактор БЕЛАРУС - 892	2011	154166,67	154166,67
Трактор ДЖОНДИР - 6800	1995	344666,67	344666,67
Трактор ДЖОНДИР - 8220	2002	588791,67	588791,67
Трактор ДЖОНДИР - 8330	2011	2339615,00	2339615,00
Трактор БЕЛАРУС - 892	2017	437500,00	437500,00
Комбайн зернозбиральний ДЖОНДІР - 9750	2002	1865042,00	1865042,00
Жатка до комбайна ДЖОНДІР	2012	83333,33	83333,33
Жатка зернова ЛД-925	2012	120000,00	120000,00
Прицепи 2ПТС-4	1992	2 710,00	2 710,00
Причіп ГКБ-819	1992	2 710,00	2 710,00
Жатка для збирання кукурудзи	2010	40000,00	40000,00
Плуг 4-хкорпусн. ПО-3,01	2012	52500,00	52500,00
Оприскувач Вектор-2000	2012	152074,67	152074,67
Мульчирователь ИМТ 208м	2012	45833,33	45833,33
Оприскувач ОП-2000-18м	2010	130928,33	130928,33
Сіялка ЛД-7000	2010	83333,00	83333,00
Подрібнювач Леопард	2010	43000,00	43000,00
Борона Б-Т-4,5м	2010	67500,00	67500,00
Зерноочисна машина ОВС-05	2010	36500,00	36500,00
Жатка ЖСН-7,4 на ДЖОНДІР	2017	300000,00	300000,00
Пристака для збирання соняшника ПЗС 8-12	2015	92916,67	92916,67
Пристава для збирання соняшника ПЗС -8-12	2015	98513,33	98513,33
Плуг кемкен	2012	211000,00	211000,00
Каток 2011	2011	44800,00	44800,00
Борона	2011	40250,00	40250,00
Культиватор паровой КПП-8	2011	73333,33	73333,33
Борона зубова важка	2013	6600,00	6600,00
Культиватор КПСП-8 прицеп.	2012	46666,67	46666,67
Зчіпка ЗПГ—15	2016	139166,67	139166,67
Навантажувач	2016	529166,67	529166,67

телескопічний колісний
МОНІТУ

Борона дискова ДЖОНДІР	2016	395833,33	395833,33
Культиватор ДЕЛЬТА- 480	2016	395833,33	395833,33
Оприскувач РАУБ/у	1991	99000,00	99000,00
Погрузчик копновоз універ.ПКУ-0-8	2012	27850,00	27850,00
Ковш ПКУ-08-5	2012	5250,00	5250,00
Мульчувач ДЖОНДІР	2016	306666,67	306666,67
Навантажувач Маніту-725	2012	50000,00	50000,00
Дисковий агрегат УДА	2011	58333,33	58333,33
Дискова борона – лущильник	2013	129166,67	129166,67
Сівалка кукурудзна ДЖОНДИР-7000	2013	166666,67	166666,67
Борона дискова БДВП-4,2- 01	2013	134166,67	134166,67
Глибкорозпушувач дисковий ДЖОНДІР	2017	484750,00	484750,00
Культиватор польовий ДЖОНДІР	2017	429875,00	429875,00
Агрегат-грунтообробний дисковий АГ-2,7-20	2017	60916,67	60916,67
Сівалка зернова ДЖОНДІР	2017	741666,67	741666,67
Косарка роторна	2017	22083,33	22083,33
Плуг ПОН-3	2017	69000,00	69000,00
Плуг ПОН – 5,4 М	2017	126000,00	126000,00
Зерноочисна машина ОВС- 25	2017	115000,00	115000,00
Ємкість харчова	2017	13000,00	13000,00
Ємкість	2017	14500,00	14500,00
Ротаційна борона на ДЖОНДІР -400	1990	121229,17	121229,17
Навісний оборотний плуг LEMKEN Juwel	2020	760237,50	760237,50
Борона шлейфова БШГ- 9	2020	350000,00	350000,00
Сівалка HORSCH Maestro 8DY	2020	3518223,04	3518223,04
Трактор «LOVOL FT 1054 AC»	2020	646333,33	646333,33
Борона ЗПГ-24 ЛИРА	2020	233333,33	233333,33
Обприскувач причіпний Berthoud Tracker 3200 DRA AXIALE 24м	2020	1274345,67	1274345,67
Культиватор передпосівний навісний КПН-3-0-3Р.	2020	59920,00	59920,00
Автомобіль АМАРОК	2020	1316500,00	1316500,00
Вагова	2020	1224600,00	1224600,00
ТракторNew Holland -T7060	2021	4536233,00	4536233,00

Зернохранилище	2021	1022325,10	1022325,10
Агрегат грунтообработный	2021	792400,00	792400,00
Зерноуборочный комбайн	2022		9093600,00
ДЖОНДЕР			
Всего		27873856,49	36967456,49

ДОДАТОК К

Основні засоби СФГ «Едельвейс» на 2023 рік

Розшифровка основних засобів СФГ «Едельвейс» на 2023 рік

Назва об'єкту	Рік випуску	Балансова Вартість на початок 2023р.	Балансова вартість на кінець 2023р.
Трактор БЕЛАРУС - 892	2011	154166,67	154166,67
Трактор ДЖОНДИР - 6800	1995	344666,67	344666,67
Трактор ДЖОНДИР - 8220	2002	588791,67	588791,67
Трактор ДЖОНДИР - 8330	2011	2339615,00	2339615,00
Трактор БЕЛАРУС -892	2017	437500,00	437500,00
Комбайн зернозбиральний ДЖОНДІР - 9750	2002	1865042,00	1865042,00
Жатка до комбайна ДЖОНДІР	2012	83333,33	83333,33
Жатка зернова ЛД-925	2012	120000,00	120000,00
Прицепи 2ПТС-4	1992	2 710,00	2 710,00
Причіп ГКБ-819	1992	2 710,00	2 710,00
Жатка для збирання кукурудзи	2010	40000,00	40000,00
Плуг 4-хкорпусн.ПО-3,01	2012	52500,00	52500,00
Оприскувач Вектор-2000	2012	152074,67	152074,67
Мульчирователь ИМТ 208м	2012	45833,33	45833,33
Оприскувач ОП-2000-18м	2010	130928,33	130928,33
Сіялка ЛД-7000	2010	83333,00	83333,00
Подрібнювач Леопард	2010	43000,00	43000,00
Борона Б-Т-4,5м	2010	67500,00	67500,00
Зерноочисна машина ОВС-05	2010	36500,00	36500,00
Жатка ЖСН-7,4 на ДЖОНДІР	2017	300000,00	300000,00
Пристака для збирання сояшника ПЗС 8-12	2015	92916,67	92916,67
Приставка для збирання сояшника ПЗС -8-12	2015	98513,33	98513,33
Плуг кемкен	2012	211000,00	211000,00
Каток 2011	2011	44800,00	44800,00
Борона	2011	40250,00	40250,00
Культиватор паровой КПП-8	2011	73333,33	73333,33

Борона зубова важка	2013	6600,00	6600,00
Культиватор КПСП-8 прицеп.	2012	46666,67	46666,67
Зчіпка ЗПГ—15	2016	139166,67	139166,67
Навантажувач телескопічний колісний МОНІТУ	2016	529166,67	529166,67
Борона дискова ДЖОНДІР	2016	395833,33	395833,33
Культиватор ДЕЛЬТА- 480	2016	395833,33	395833,33
Оприскувач РАУБ/у	1991	99000,00	99000,00
Погрузчик копновоз універ.ПКУ-0-8	2012	27850,00	27850,00
Ковш ПКУ-08-5	2012	5250,00	5250,00
Мульчувач ДЖОНДІР	2016	306666,67	306666,67
Навантажувач Манітв-725	2012	50000,00	50000,00
Дисковий агрегат УДА	2011	58333,33	58333,33
Дискова борона – луцильник	2013	129166,67	129166,67
Сівалка кукурудзна ДЖОНДИР-7000	2013	166666,67	166666,67
Борона дискова БДВП-4,2- 01	2013	134166,67	134166,67
Глибкорозпушувач дисковий ДЖОНДІР	2017	484750,00	484750,00
Культиватор польовий ДЖОНДІР	2017	429875,00	429875,00
Агрегат-грунтообробний дисковий АГ-2,7-20	2017	60916,67	60916,67
Сівалка зернова ДЖОНДІР	2017	741666,67	741666,67
Косарка роторна	2017	22083,33	22083,33
Плуг ПОН-3	2017	69000,00	69000,00
Плуг ПОН – 5,4 М	2017	126000,00	126000,00
Зерноочисна машина ОВС- 25	2017	115000,00	115000,00
Ємкість харчова	2017	13000,00	13000,00
Ємкість	2017	14500,00	14500,00
Ротаційна борона на ДЖОНДІР -400	1990	121229,17	121229,17
Навісний оборотний плуг LEMKEN Juwel	2020	760237,50	760237,50
Борона шлейфова БШГ- 9	2020	350000,00	350000,00
Сівалка HORSCH Maestro 8DY	2020	3518223,04	3518223,04
Трактор «LOVOL FT 1054 AC»	2020	646333,33	646333,33
Борона ЗПГ-24 ЛИРА	2020	233333,33	233333,33

Обприскувач причіпний Berthoud Tracker 3200 DRA AXIALE 24м	2020	1274345,67	1274345,67
Культиватор передпосівний навісний КПН-3-0-3Р.	2020	59920,00	59920,00
Автомобіль АМАРОК	2020	1316500,00	1316500,00
Вагова	2020	1224600,00	1224600,00
Трактор New Holland -T7060	2021	4536233,00	4536233,00
Зерноскровище	2021	1022325,10	1022325,10
Агрегат ґрунтообробний	2021	792400,00	792400,00
зернозбиральний комбайн ДЖОНДІР	2022	9093600,00	9093600,00
Трактор ДЖОНДІР	2023		4447810,00
Зерноскровище	2022		1064003,07
Автомобіль МАН(грузовий)	2021		1564231,00
Автомобіль Фольксваген	2023		2262633,33
Туарег			
Всього:		36967456,49	46306133,84

ДОДАТОК Л

Видаткова накладна № 1056 від 02 лютого 2023 р.

Постачальник: Товариство з обмеженою відповідальністю "АГРИСТАР"
п/р UA173808050000000026000491424 у банку АТ «Райффайзен Банк Аваль» м. Київ,
61124, Харківська обл., м. Харків, вул. Матросова, 1-А, тел.: (057) 766-01-57,
код за ЄДРПОУ 37189547, ІПН 371895420317

Покупець: СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЕДЕЛЬВЕЙС"
37543, Полтавська обл., Лубенський р-н, с.Остапівка, вул.Миру, дом № 5 А

Договір: № КІ 039/19П від 13.03.2019

Замовлення: Замовлення покупця № 2589 від 30 січня 2023 р.

№	Артикул	УКТЗЕД	Товар	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	AL233526	8421 29 80 00	Фільтр підравлічний	1 шт	2 361,13	2 361,13
2	AL221066	8421 23 00 90	Фільтр підравлічний AL221066 (AL156825)	1 шт	1 984,23	1 984,23
3	T19044	8421 23 00 90	Фільтр масляний T19044	1 шт	305,04	305,04
4	RE50483	8421 23 00 90	Фільтр масляний RE50483	1 шт	710,30	710,30
5	RE20572	8421 23 00 90	Фільтр підравлічний RE205726	1 шт	2 362,60	2 362,60
6	RE27380	8421 29 00 00	Фільтр підравлічний RE273801	1 шт	3 607,69	3 607,69
7	RE50987	8421 23 00 90	Фільтр масляний	1 шт	1 275,40	1 275,40
8	RE21085	8421 23 00 90	Фільтр підравлічний	2 шт	4 545,31	9 090,62

Разом: 21 697,01
Сума ПДВ: 4 339,40
Усього з ПДВ: 26 036,41

Всього найменувань 8, на суму 26 036,41 грн.

Двадцять шість тисяч тридцять шість гривень 41 копійка
У т.ч. ПДВ: Чотири тисячі триста тридцять дев'ять гривень 40 копійок

Місце складання: м. Лубен

Від постачальника

Отримав(ла)

Менеджер(управитель) з продажу після продажного
обслуговування Матяш Володимир Васильович
* Відповідальний за здійснення господарської
операції і правильність її оформлення

ДОДАТОК М

Видаткова накладна № 3898 від 18 серпня 2022 р.

Постачальник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МАКОШ МІНЕРАЛ"
п/р UA723808050000000026009564493 у банку АТ "РАЙФАЙЗЕН БАНК", м.Київ,
23223, Вінницька обл., Вінницький р-н, с.Зарваниці, Хмельницьке шосе, будинок 20, тел.: 0674301926,
код за ЄДРПОУ 41157153, ІПН 411571502097

Покупець: СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЕДЕЛЬВЕЙС"
37543, Полтавська обл., Лубенський р-н, село Остапівка, ВУЛИЦЯ МИРУ, будинок 5 А

Договір: № 3709/76 від 17.08.2022

Замовлення: Замовлення покупця № 3709 від 17 серпня 2022 р.

№	Товар	Місце	Кількість	Ціна без пдв	Сума без пдв
1	Добрива мінеральні гранульовані POLIFOSKA 6 NPK(S) 6-20-30(7)	401міш	20 т	40 541,70	810 834,0

Разом: 810 834,01
Сума ПДВ: 162 166,81
Усього з ПДВ: 973 000,81

Всього найменувань 1, загальною сумою 973 000,81 грн.

Дев'ятсот сімдесят три тисячі гривень 80 копійок

У т.ч. ПДВ: Сто шістдесят дві тисячі сто шістдесят шість гривень 80 копійок

Від постачальника

Отримав(ла)

Завідувач складу Павло
Володимирович

КУРИЛО ВАЛЕНТИНА ПЕТРІВНА

* Відповідальний за здійснення господарської операції і правильність її оформлення

За довіреністю

№ _____ Від _____

ДОДАТОК Н

Додаток 7
до Правил перевезень вантажів автомобільним
транспортом в Україні
(пункт 11.1 глави 11)

ТОВАРНО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА
№ 3898 18 серпня 2022 року

Місце складання: М ГРЕБІНКА

Форма N 1-ТН

Автомобіль з л. №ВІ2656СТ Причіп/напірчіп Вид перевезень Самовііз

Автомобільний перевізник САМОВІІЗ Водій Волошин О.

Замовник СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЕДЕЛЬВЕЙС", ІПН 139570216182, 37543, Полтавська обл., Лубенський р-н, село Остапівка, ВУЛИЦЯ МИРУ, будинок 5, код за ЄДРПОУ 13957024

Вантажовідправник ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МАКОШ МІНЕРАЛ", ІПН 411571502097, 23223, Вінницька обл., Вінницький р-н, с. Зарваниць, Хмельницьке шосе, бу. 20, тел.: 0674301926, пір UA723806805000000026009884493 у банку АТ "РАЙФАЙЗЕН БАНК", м.Київ, код за ЄДРПОУ 41157153

Вантажодержувач СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "ЕДЕЛЬВЕЙС", ІПН 139570216182, 37543, Полтавська обл., Лубенський р-н, село Остапівка, ВУЛИЦЯ МИРУ, будинок 5, код за ЄДРПОУ 13957024

Пункт навантаження Полтавська обл. м.Гребінка провулок Пирятинський, 23 Пункт розвантаження Полтавська область Лубенський с. ОСТАПІВКА

кількість місць об'єм масою нетто двадцять тонн 000 кг, отримав водій/експл. Волошин О.

Усього відпущено на загальну суму Два'ятсот сімдесят три тисячі гривень 80 копійок, у тому числі ПДВ 162 166.80 грн

Супровідні документи на вантаж

ВІДОМОСТІ ПРО ВАНТАЖ

№ з/п	Найменування вантажу (номер контейнера), у разі перевезення небезпечних вантажів: клас небезпечних речовин, до якого відноситься вантаж	Одиниця виміру	Кількість	Ціна без ПДВ за одиницю, грн	Загальна сума з ПДВ, грн	Вид пакування	Документи з вантажем	Маса брутто
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Добрива мінеральні гранульовані РОСІЙСЬКА-6-НРК(5) 6-20-30(7)	20,000	40 541,70	973 000,80				
Усього:			20,000		973 000,80			

Здав (відповідальна особа вантажодержувача) Приймав (відповідальна особа вантажовідправника)

Колодій Павло ВОЛОДИМИРОВИЧ КУРИЛО ВАЛЕНТИНА ПЕТРІВНА

ВІДОМОСТІ ПРО ПАРАМЕТРИ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Марка, модель, тип, реєстраційний номер автомобіля, причепа	Габарити автомобіля			Вага автомобіля		Підпис відповідальної сторони (перевізник або водій)
	Довжина, м	Ширина, м	Висота, м	без вантажу, т	з вантажем, т	
10	11	12	13	14	15	16
З/л №ВІ2656СТ						

ВАНТАЖНО-РОВАНТАЖУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

Операція	Маса брутто, т	Час (год. хв.)			Підпис відповідальної особи
		прибуття	вибуття	простоя	
10	11	12	13	14	15
Навантаження					
Розвантаження					

ДОДАТОК О

Видаткова накладна № 11098 від 16 березня 2023 р.

Постачальник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФІРМА ЕРІДОН"
Р/р UA673808050000000026000651156, у банку АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК", м. Київ, МФО 380805, Україна, 08467, Київська обл., Переяслав-Хмельницький район, с. Чопилки, вул. Богдана Хмельницького, буд. № 35, тел.: +38 (044) 536-92-00, код за ЄДРПОУ 43106699, ІПН 431066910170, № свід. 1910174500024, Є платником податку на прибуток на загальних підставах

Покупець: СФГ "Едельвейс"
Код за ЄДРПОУ 13957024, 37560, Полтавська обл., Лубенський, с.Остапівка, тел.: 0509339842

Договір: № 950/23/14 від 26.09.2022

Курс: Доллар США Облік. згідно Курс Міжбанку на 14.03.2023 - 36,9343 грн., Євро Облік. згідно Курс Міжбанку на 14.03.2023 - 39,5935 грн.

№	Партія товару	Товар	Додатковий опис	Од.	Кіл-ть	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	ЦА-24-058/088 9-22	насення соняшнику НК Неома КЛ	протруєння фунгіцидно-інсектицидне, кліарфілд, біостимулятор укр. (150К)	міш	10,000000	6 220,47	62 204,70

Разом: 62 204,70
Сума ПДВ: 8 708,66
Усього з ПДВ: 70 913,36

Всього найменувань 1, на суму 70 913,36 грн.
Сімдесять тисяч дев'ятсот тринадцять гривень 36 копійок
У т.ч. ПДВ: Вісім тисяч сімсот вісім гривень 66 копійок
Місце складання: м.Лубни

Сторони підтверджують, що вище зазначена продукція прийнята Покупцем по кількості відповідно до зазначених даних.
Покупцем перевірено цілісність упаковки, тари, пломб (за їх наявності) та маркування товару та одержано відповідні документи щодо якості та походження отриманого товару.

Від постачальника*

Відповідальний за відвантаження товару: Марченко О.А.

Перевірів:

Документ склав:

Отримав(ла)

Отримав водій:

Отримав:

За договором №950/23/14 від 26.09.2022

ДОДАТОК
№ 950/23/14/6-Н від 10 березня 2023 р.
до Договору поставки № 950/23/14 від 26 вересня 2022 р.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФІРМА ЕРІДОН", іменоване далі "**ПОСТАЧАЛЬНИК**", в особі представника Соляра Сергія Григоровича, який діє на підставі довіреності № 01/02/2023-61 від 01.02.2023р. з однієї сторони та,

СФГ "Едельвейс", іменованій надалі "**ПОКУПЕЦЬ**", в особі Голови Курило Валентини Петрівни, який діє відповідно до інформації зазначеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, домовились про наступне:

1. Поставці підлягають Товари - Насіннєвий матеріал (Насіння) в наступному асортименті, кількості, за Контрактною ціною та вартістю:

Найменування гібриду	Додатковий опис	Кількість, од.вим. (мішків, біг-бегів)	Період поставки Товару (з якої по яку дату)	Ціна за одиницю в гривнях, без ПДВ	Сума в гривнях, без ПДВ	Ціна за одиницю, дол. США без ПДВ	Вартість, дол. США без ПДВ
насіння соняшнику НК Неома КЛ інс. Епівіо укр. (150К)	протруєння фунгіцидно-інсектицидне, Кліарфілд, біостимулятор укр. (150К)	10, міш	24.03.2023р. до 15.04.2023р.	6 220,47	62 204,70	168,42	1 684,20

Разом: 62 204,70 грн.

ПДВ 14%: 8 708,66 грн.

Загальна сума з ПДВ 14%: 70 913,36 грн.

Упаковка: мішки (паперові або поліпропіленові). 1(одна) посівна одиниця – 1 (один) мішок.

Якість насіння відповідає - ДСТУ 2240-93, а насіння соняшнику відповідає – ДСТУ 6068-2008. Якісні показники та інші характеристики насіння, зазначаються в свідоцтвах або сертифікатах (атестатах) на насіння або результатах аналізів насіння. Назви протруйників, якими оброблено насіння, можуть бути зазначені у вказаних документах та/або на етикетках встановленого зразка згідно з діючим законодавством України та іншими нормативними документами, що регулюють виробництво, реалізацію та використання насіння сільськогосподарських культур.

Відповідно до пункту 3.2 Договору поставки, Сторонами погоджено наступне «Джерело курсу іноземних валют»: «курс Міжбанку».

«курс Міжбанку» на день підписання даного Додатку складає: 1 дол. США – 36,934300 грн.

У випадку відсутності доступу або не розміщення інформації про курс Міжбанку на сайті <http://minfin.com.ua>.

Сторони з метою визначення інформації про курс іноземних валют, використовують курс продажу іноземних валют встановлений АТ "Державним експортно-імпорتنим банком України" (курс АТ "УКРЕКСІМБАНК"), на момент закриття торгів на Міжбанківському Валютному Ринку України в день, що передуює дню здійснення операцій з визначення повної вартості товару або проведення розрахунків між Сторонами.

2. Загальна Контрактна вартість товару за цим додатком включаючи ПДВ – **70 913,36 грн. (Сімдесять тисяч дев'ятсот тринадцять гривень 36 копійок)**
3. Оплата Товару, що вказана у п. 2 цього Додатку, здійснюється Покупцем, виходячи із курсу іноземних валют, що вказане в п. 1 цього Додатку, що постачається на умовах цього Додатку, здійснюється Покупцем з дотриманням умов пунктів 3.2.-3.3. Договору поставки в наступному порядку:
- 100,00% від загальної вартості Товару Покупець сплачує на умовах попередньої оплати в строк до 22.03.2023р.

Для проведення попередньої оплати Покупець отримує у Постачальника "Рахунок на оплату", термін дії якого складає 3 (три) банківських дні, враховуючи дату його оформлення.

4. Товар поставлений Покупцю до сплати ним попередньої оплати буде вважатись поставленим на умовах відстрочення оплати. Покупець зобов'язаний оплатити такий Товар в продовж 5 (П'ять) календарних днів з моменту його отримання за видавковою накладною, або у той же строк підписати з Постачальником Додаткову Угоду про зміну умов придбання та оплати отриманого Товару.

Цей ДОДАТОК № 950/23/14/6-Н від 10 березня 2023 р. є невід'ємною частиною Договору поставки № 950/23/14 від 26 вересня 2022 р.

Сторони засвідчують, що ознайомились та погоджуються з усіма умовами, що викладені на цій сторінці

від Постачальника: _____

від Покупця: _____

5. У разі порушення Покупцем зобов'язань щодо оплати отриманого Товару, Покупець, відповідно до вимог ст. 536 та ч. 5 ст. 694 Цивільного кодексу України, зобов'язаний сплатити на користь Постачальника плату за користування товарним кредитом (користування чужими грошовими коштами) у розмірі 48 % (Сорок вісім відсотків) річних, нараховану на вартість отриманого, але неоплаченого Покупцем Товару за період від дня отримання Товару Покупцем та до дня його фактичної оплати.
6. Місце передачі Товару за адресою: Полтавська обл., р-н.Лубенський, с.Остапівка, (099-049-98-26 Микола).
7. Витрати по навантаженню Товару на транспортний засіб Покупця, несе Постачальник. Транспортні витрати, по доставці Товару за рахунок Покупця.
Розвантаження Товару із транспортного засобу здійснюється засобами Покупця та за його рахунок.
8. Поставка Товару здійснюється в продовж періоду поставки, який зазначено в п. 1 цього Додатку. Конкретний строк поставки окремих партій Товару може бути визначено в окремій "Заявці на відвантаження", яка надається Покупцем за сім календарних днів до початку періоду поставки та виконується Постачальником у разі готовності Товару до відвантаження. При відсутності окремої "Заявки на відвантаження", Постачальник має право провести повну або часткову поставку Товару в межах періоду поставки, а Покупець зобов'язаний забезпечити приймання Товару у відповідності до умов цього Додатку.
9. Виходячи з того факту, що морфологічні показники гібриду (сорт) обумовлюються не лише генетично, але й погодними та технологічними умовами вирощування рослин сільськогосподарських культур, Сторони встановлюють, що ПОСТАЧАЛЬНИК не несе відповідальності за морфологічні показники та врожайність зерна, вирощеного з Товару.
10. Насіннєвий матеріал, що постачається згідно цього додатку та договору, є сортовим насінням, на яке поширюється дія Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». При вчиненні Покупцем дій, які відповідно до вимог вказаного Закону, виявляються порушеннями прав власників на відповідні сорти рослин Покупець буде зобов'язаний відшкодувати таким власникам сортів або їх законним правонаступникам всі завдані таким порушенням збитки.
11. Повернення Товару, прийнятого Покупцем у відповідності до умов цього Додатку та з належними якісними характеристиками, не допускається.

ПОСТАЧАЛЬНИК

ПОКУПЕЦЬ

Курило В.П./

КІНЕЦЬ ТЕКСТУ УМОВ Додатку № 950/23/14/6-Н від 10 березня 2023 р.
до Договору поставки № 950/23/14 від 26 вересня 2022 р.

Будь-які дописи будуть мати юридичну силу виключно, якщо вони викладені у підписаній сторонами відповідній Додатковій Угоді про це.